Bu yaz, Odak Tatil Köyü'nde devre-mülk edinin... tatilinizi Bodrum'da kendi evinizde geçirin. ...Her yaz!

Bodrum Turgutreis'te, o güzelim Bodrum evlerinden oluşan, benzersiz bir tatil beldesi doğuyor: Odak Tatil Köyü! Bir an önce, bu beldede siz de güneş kollektöründen buzdolabına kadar, dayalı, döşeli bir devre-mülk edinin.

NEDİR DEVRE-MÜLK?

Devre-mülk satın almak; mülk satın almak demektir. Bir yazlık konutun, yılın belirli dönemleri için (15'er günlük dönemler halinde) mülkiyetine tapuyla ve süresiz olarak sahip olmak demektir.

Bir başka deyişle, bir mevsimlik tatil parasıyla, bir daha hiç para ödemeden, kendi evinde her yıl tatil yapmak imkânına kavuşmak demektir.

Devre-mülk satın almak, akılcı bir yatırımdır.

ÖDEME KOŞULLARI ÇOK HESAPLI !

Odak Tatil Köyü'nde mevsime ve dönemlere göre değişen çok çeşitli ve uygun fiyat seçenekleri * var... Taksitli satışlar 18 ay vadeyle yapılıyor. Aylık taksitler 50.000 lira ile130.000 lira arasında değişiyor.

Dilerseniz, buyurun Tatil köyümüzü gezin... dilerseniz büromuza uğrayın, videoda izleyin... Evinizi seçin. Kendi evinizde, seçkin komşular arasında, günlerin en güzelini geçirin Bodrum'da...

Bu yaz ve her yaz!

* VADELİ SATIŞ FİYATLARI (ÖDEME ŞEKLİ; % 25 PEŞİN, KALANI 18 AY TAKSİTLE)

DÖNEM NO.	DÖNEM TARİHLERİ	DÖNEM FİYATI (TL.)
1	6 NİSAN - 20 NİSAN	1.250.000
2	21 NİSAN - 5 MAYIS	1.450.000
3	6 MAYIS - 20 MAYIS	1.800.000
4	21 MAYIS - 4 HAZİRAN	2.200.000
5	5 HAZİRAN - 19 HAZİRAN	2.700.000
6	21 HAZİRAN - 5 TEMMUZ	3.100.000
7	7 TEMMUZ - 21 TEMMUZ	3.100.000
8	23 TEMMUZ - 6 AĞUSTOS	3.100.000
9	8 AĞUSTOS - 22 AĞUSTOS	2.700.000
10	24 AĞUSTOS - 7 EYLÜL	2.200.000
11	9 EYLÜL - 23 EYLÜL	1.800.000
12	24 EYLÜL - 8 EKİM	1.450.000
13	9 EKİM - 25 EKİM	1.250.000
14	26 EKİM - 7 KASIM	1.100.000

TAMAMI PEŞİN ÖDEMELERDE BU FİYATLAR ÜZERİNDEN % 30 İNDİRİM YAPILIR

ODAK
İNŞAAT ve TURİZM YATIRIMLARI TİCARET A.Ş.

Büyükdere Caddesi 26, Gün Apt.Kat 4 Mecidiyeköy-İstanbul Tel: 172 18 37 - 172 08 97 - 585 70 30 (3 hat) Teleks: 23660 tr Tatil Köyü, Tel: (9-6142) 1310 Bodrum

NAL REKLAMCILIK A.Ş.

7 HAZİRAN 1987 YIL:5 SAYI:22 700 TL. (KDV dahil)

nokta

SOSYALİST PARTİDE YOL AYRIMI

YALAN SALGINI

Ekonomiden politikaya, özel yaşamdan iş ilişkilerine kadar her yerde yalan var

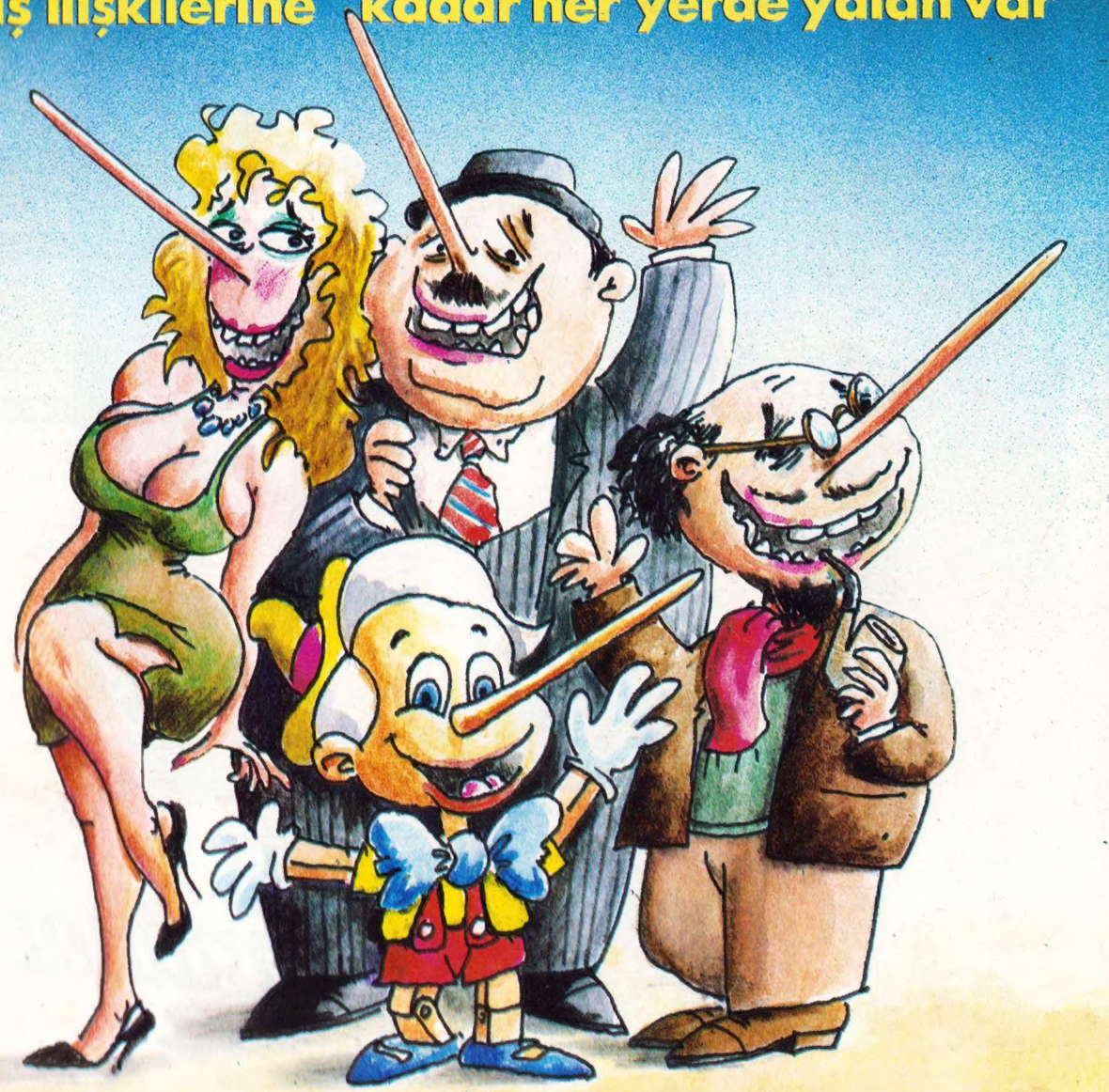

KİŞİLİK ÇİZGİSİ

ANTALYA

BAKIRKÖY

DENİZLİ

ISPARTA

İZMİR

ÜSKÜDAR

mithat

ATT

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE

Sosyalist partide yol ayrımı 12
Söyleşi/Alpaslan Türkeş 15
İşkencede deliren mahkûm 16
Yerli dedektifler işbaşında 20
Söyleşi/F-16 Genel Müdürü Jerry Jones 22
Büyük Kulübe jest 24

DÜNYA

Almanya'da nüfus sayımı 30
İngiltere'de çocuk cinayetleri 32
Adidas'da miras kavgası 36
Pasternak'ın sevgilisi 38

EKONOMİ

Söyleşi/ Dündar Soyer 44

KAPAK

Hayatımız yalan 48

TOPLUM

Uludağ Üniversitesi kışla mı? 58
Basın Konseyi tartışması 62
Hayali fuhuş 64

KÜLTÜR/SANAT

Kitap hırsızlığı 66
Warren Beatty'nin yeni filmi 68
Babıali'nin kapıları aralanınca 70

İZLENİMLER

Gülhane Parkı'nda hafta sonu 73

SPOR

Konya'da futbol faciası 76

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne nerede 7
Panorama/Türkiye 26
Panorama/Dünya 40
Mektuplar 78
Bulmaca 80
Test 81
Kutu kutu 82

Yalan salgını

Giderek daha yalancı bir toplum mu oluyoruz? **Nokta**'nın yaptığı araştırma, yalanın, ekonomiden politikaya, özel yaşamımızdan iş ilişkilerimize kadar yaşamın her alanında yaygınlaştığını ortaya koyuyor. "İş bitiricilik", "köşe dönücülük" ve "başarı" tek erdem halini alıyor.

(Sayfa 48)

KAPAK KARİKATÜRÜ SALİH MEMECAN

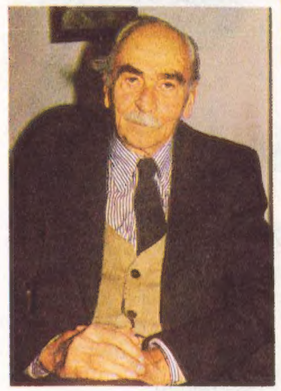

F-16'larda sorun

F-16 uçaklarının üzerine ABD Kongresi'nin gölgesi düştü. Türkiye F-16'ların üretiminde hem NATO'nun hem de ABD hükümetinin beklentilerini gerçekleştirmeye çalışırken, kendi çıkarlarını korumakta zorlanıyor. F-16 Fabrikası Genel Müdürü Jerry R. Jones tüm bu sorunlar karşısında Türkiye'nin durumunun ne olacağına ve olası gelişmelere ilişkin soruları yanıtlıyor.

(Sayfa 22)

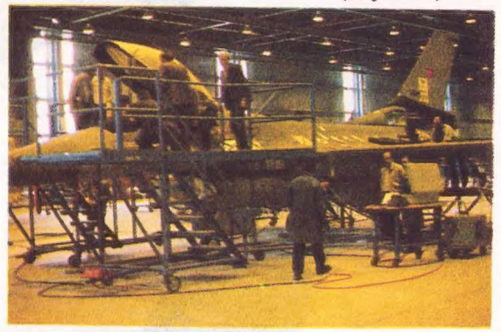

Sosyalist partide erken ayrılık

Sosyalist parti kuruluş çalışmalarında yollar erken ayrıldı. Eski TİKP çevresi Mehmet Ali Aybar'ı yeterince inisiyatifli bulmayarak çalışmalarını ayrı sürdürme kararına vardı.

(Sayfa 12)

Hart skandalı perdede...

"Reds-Kızıllar"ın başarılı yapımcı-yönetmen-oyuncusu Warren Beatty, manken Donna Rice ile ilişkisi nedeniyle başkan adaylığından istifa eden Demokrat Parti Senatörü Gary Hart'ın neden olduğu skandalı beyaz perdeye uyarlamaya hazırlanıyor.

(Sayfa 68)

Büyük Kulüp'e torpil

Dalyan-Bostancı sahil dolgu projesi her nedense sosyetenin üye olduğu Büyük Kulüp önünde iflas etmiş durumda. Yol 3-5 metreye kadar daraltılıp plajların yeri değiştirildi. Belediyenin jesti miydi bu, yoksa sosyetenin jesti mi?

(Sayfa 24)

HER GÜNÜ "ÇOK ÖZEL" YAŞAYIN

Özel Bir Parfümle...

GRANDE AMORE KULLANMAK, bir aşk, bir tutku olacak... Parfümü, deodorantı, kendine özgü gizemli kokusu ile sizi farklı kılan, Grande Amore ile hergün çekici, hergün güzelsiniz...

hunca®
KOZMETİK SANAYİİ
BAHÇEKÖY ● SARIYER ● İSTANBUL
TEL: 162 39 41/42 - 162 47 20/21
TELEX: 27 556 CER TR

NOKTA'DAN

"Bu vurdumduymaz ülkede, göz önüne serilen tüm bu gerçeklerden sonra bu kıyıma son verecek birileri çıkacak mı acaba?.. Bekleyeceğiz ve göreceğiz..." diye bitirmiştik bundan iki sayı önce bu sütunlardaki yazımızı. Konumuz, sübyanlar koğuşuydu. Bu sayımızın kapak sayfalarında gerçek bir cehennemin içyüzünü gözler önüne sermiş, hapishanelerin sübyan koğuşlarına düşen küçücük yavruların karşı karşıya kaldığı insanlık dışı durumları anlatmıştık. Bu koğuşlarda yaşanan tecavüz olaylarını, dayakları, yaralamaları,hatta cinayetleri, bizzat olayları yaşayanların ağzından, aktarmış ve üstteki soruyu sormuştuk: "Bu kıyıma dur diyecek birileri çıkacak mı?"

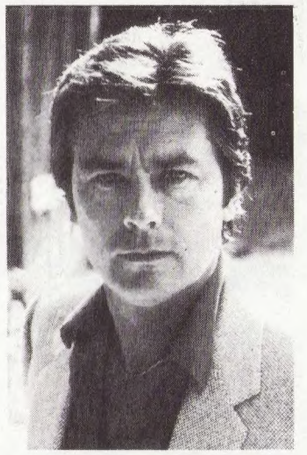

Sonra aniden garip bir şey oldu. Türkiye'de yıllardır işlemeyen bazı mekanizmalar büyük bir süratle çalışmaya başladı...Teleksler, telefonlar, yazışmalarla bir anda ortalık karıştı... Evet... "Birileri" harekete geçmişlerdi. Sübyan koğuşlarında yaşanan facialar, hükümet düzeyinde ele alınmış,soruşturmalar, denetimler başlamıştı. Gerçek suçlular teker teker ortaya çıkarılıyor, sübyan koğuşlarında çile dolduran çocuklarımıza, çağdaş, onurlu insanlar olarak yeni hayatlarına başlamaları için bütün önlemler alınıyordu. Hatta iki hafta önce, bu koğuşlarda her şeyin "güllük gülistanlık" olduğunu iddia eden Adalet Bakanı Oltan Sungurlu bile kolları sıvamış, acı gerçeği kabul etmiş ve her şeyin çok kısa bir süre içinde değiştirileceğine dair bir açıklama yapmıştı.

Türkiye değişiyordu galiba...

★ ★ ★

Evet.. Gerçekten değişiyordu... **Nokta** baskıya girerken telekslerimizden geçen son bir haber hepimizi şaşkına döndürmüştü... Haber dolaylı da olsa geçen hafta gerçekleştirdiğimiz AIDS kapağımızla ilgiliydi.. Kim demişti Türkiye'nin böyle büyük bir tehlike karşısında vurdumduymaz olduğunu?.. Kim söylemişti Türkiye'de dünya çapında büyük bilimadamlarının olmadığını? Teleksten gelen tekdüze tıkırtılar ve şu satırlar işte bütün bunları yalanlıyordu... "Flaş..Flaş..Flaş... AIDS'e karşı kesin çözümü Türk doktorları buldu..."

Gerçekten inanılacak gibi değildi... Bütün dünyanın aradığı kesin çözüm bulunmuştu... AIDS'in aşısı keşfedilmişti... Hem de yönetenlerin dışında herkesin kıyasıya eleştirdiği YÖK'ün üniversiteleri tarafından... Gel de inanma... Üstelik tam da gününe rastlamıştı... Bu hafta bayram haftasıydı.. Türkiye'ye turist akımı başlıyordu. Artık kimsenin korkmasına gerek kalmamıştı... Zaten "her şeye hazır turistler" ile içlidışlı olmanın tam zamanıydı...

★ ★ ★

Bu bayram haftasında kapak konusu olarak "yalan"ı işledik... Bu arada, her gün **Nokta**'ya gelen on binlerce mektubun, binlercesinin Arda Uskan'ın bir fotoğrafını görmek istediğini yazdığını belirtmeden geçemeyeceğim... Bu nedenle ilk ve son kez bu satırlar arasına bir resmimi sıkıştırıyorum...

Bu fotoğraf, en az bu sayfadaki her satır kadar doğru...

Arda Uskan

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları A.Ş. ve Süreli yayınlar A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı
Ercan Arıklı

YAYIN KURULU BAŞKANI Dr. Adil Özkol
YAYIN KURULU Ayşim Alpman, Ayşenur Arslan, Duygu Asena, İpek Çalışlar, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Deniz Insel, Güldal Kızıldemir, Dr. Salih Memecan, Mustafa Özyürek, Hıncal Uluç, Arda Uskan, Hilmi Yavuz
SORUMLU YAYIN YÖNETMENİ Arda Uskan
ANKARA TEMSİLCİSİ Aycan Giritlioğlu
YAYIN YÖNETMEN YARDIMCILARI İpek Çalışlar, Gülay Göktürk
GÖRSEL YÖNETMEN Salih Memecan
İSTİHBARAT ŞEFLERİ Korhan Atay (İstanbul), Nurcan Akad (Ankara)
HABER ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ Güldal Kızıldemir, Nadire Mater
ÖZEL HABER BİRİMİ Dürin Ababay (Şef), Neyyire Özkan, Hakan Akçaoğlu.
DIŞ HABERLER Ayşim Alpman, Aydın Demirer, Viki İzrail
EKONOMİ Şaziye Karlıklı, Gülçih Tahiroğlu
KÜLTÜR SANAT Sungu Çapan
YAYIN DANIŞMANI Engin Ardıç
ARAŞTIRMA Ergun Hiçyılmaz
TEKNİK SEKRETER Tahsin Armağan
BÜROLAR İstanbul: Haşmet Babaoğlu, Ali Boratav, Ayşe Baştürk, Ruşen Çakır, Ceylan Göllücü, Alper Görmüş, Sinan Hıncal, Eren Külahlı, Leyla Olca, Mahmut Övür, Serhat Öztürk, Seral Özzeybek, Hümeyra Özalp Can San, Itır Şahingiray, Emin Tanrıyar, Nihan Taştekin, Mehmet Yalçın
Ankara: Hıdır Göktaş, Erdal Kılıçoğlu, Cengiz Kuşçuoğlu, Haluk Müftüoğulları, Sevkuthan Nevsuhan, Hüseyin Şentürk, Nuray Şirin, Nezih Tavlaş
İzmir: Ahmet Kökçü
Yurtdışı: ALMANYA: Yağmur Atsız, İNGİLTERE: Merih Çolakoğlu, İSVEÇ: Abdullah Görgün, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis, KIBRIS: Serdar Saydam
GÖRSEL BÖLÜM Nihan Bilkay (Görsel Yön. Yrd.), Emre Ulaş (Grafik/İllüstrasyon), Ali Aydın (Prodüksiyon)
FOTOĞRAF Adem Altan, Deniz Doğan, Erzade Ertem, Erik Molberg Hansen, Batuhan Kıran, Ümit Kırdil, Süleyman Tel, Mehmet Tel
TEKNİK ŞEFLER Nermi Erdur (Fotoğraf), Necati Güngör (Düzelti), Yurdakul Işıtman (Renk Ayrımı) Serpil Köse (Dizgi), Fazıl Mecit (Pikaj-Montaj), Yalçın Salur (Kamera)
KATKIDA BULUNANLAR Pertev Atasay, Hakkı Deveci, Hande Ergenç, Ayça Gülsoy, Ayşen Gür, Hızır Tüzel, Ali Rıza Kuranel, Levent Boyacıoğlu, Gül Büyükbeşe , Can Karakaş , Ayşe Sazak ,UBA
ADRES Gelişim Yayınları, Levent - İstanbul Tel: 169 66 80 (20 Hat) TELEX: 26510
REKLAM İÇİN TELEFON 169 66 80
ANKARA BÜROSU Atatürk Bulvarı, 85/12, Kızılay - Ankara Tel: 33 07 40 (3 Hat) TELEX: 42008
İZMİR BÜROSU İzmiroğlu İşhanı Kat: 4 No: 404 Konak - İzmir Tel: 25 85 79
BASILDIĞI YER GE-PA Basım Sanayii ve Ticaret A.Ş.
DAĞITIM Hürriyet Holding A.Ş.

GELİŞİM

BAŞKAN YARDIMCISI / Finansman Ümit Umar, **BAŞKAN YARDIMCISI / İdare-Reklam** Deniz İnsel, **HALKLA İLİŞKİLER VE ARAŞTIRMA MÜDÜRÜ** Fatoş Erbil, **SATIŞ MÜDÜRÜ** Yıldırım Ünverdi, **TEKNİK MÜDÜR** Güman Birincioğlu, **DIŞ İLİŞKİLER MÜDÜRÜ** Ayşe Karabece

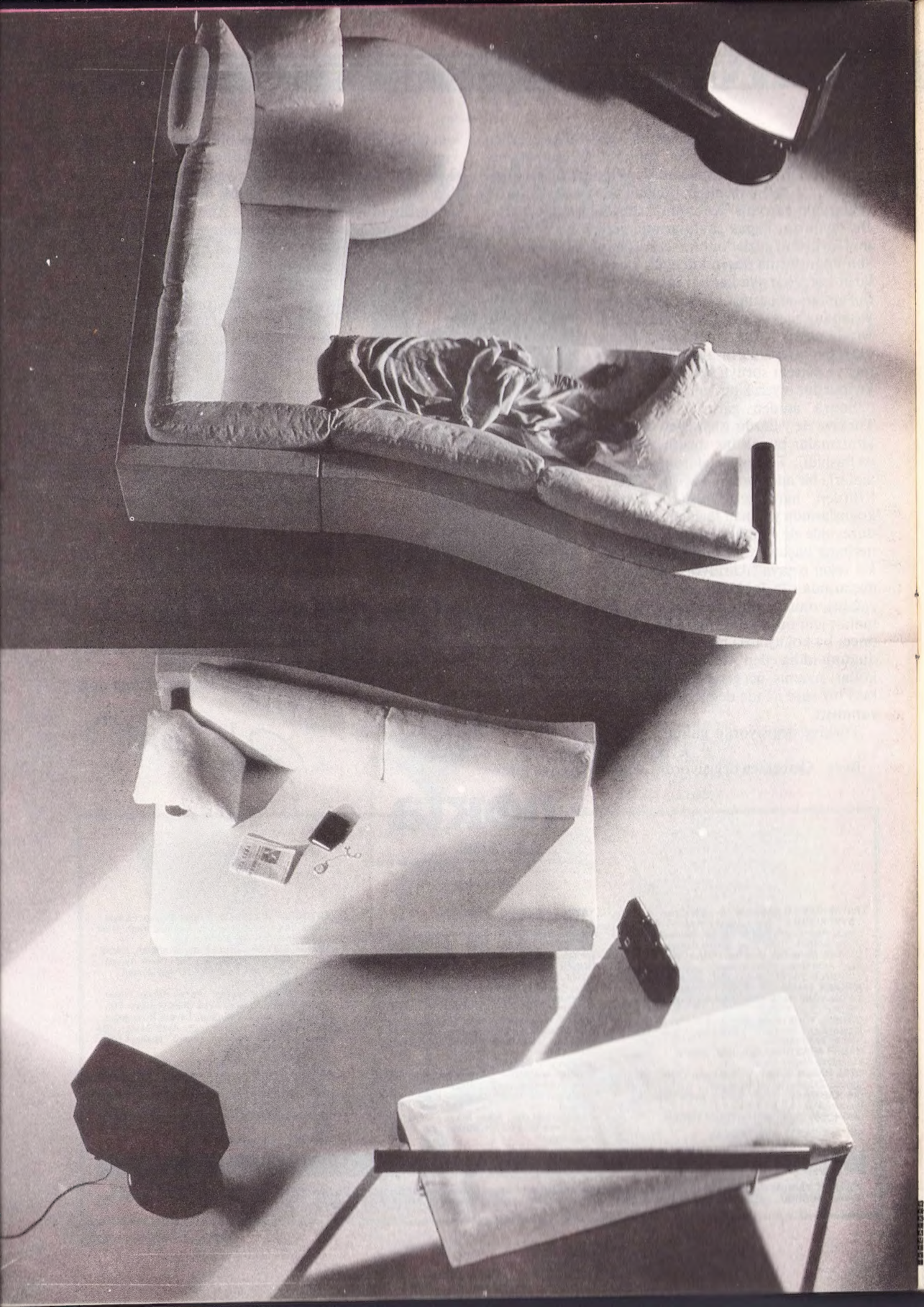

Afra-Tobia Scarpa,
Gae Aulenti,
Antonio Citterio,
Gianfranco Ferrè,
Kairos,
Paolo Piva tasarımı
B&B ITALIA
mobilyaları
Koleksiyon
Sergi ve Satış
Merkezleri'nde.

Koleksiyon
mekân ve zamanı yeniden düzenliyor.

Yeni bir sembolik düzen arayışı

Günümüzde "ev"in görüntüsü değişiyor. İşlev ve heyecan, akıl ve büyüleyicilik, "teknik" olan ve ekolojik olan... Farklı özellikler birlikte yaşıyor. "Boş zaman" ve "haz" duygusuna yönelik ayrıntılar bu değişimin başlangıç ilkelerini oluşturuyor.

Rahatlık, özgürlük, kişisel özgürlük

Modern evde, kişi ile mobilyası arasındaki ilişki de yeni bir yönde gelişiyor. Rahatlık, kullanışlılık, dışa dönüklük, kolayca yer değiştirebilme gibi özellikler ön plana çıkıyor. Bu pozitif gelişmelerin sonucu olarak, rahatlık ve özgürlük, özellikle de "kişisel özgürlük" evlere egemen oluyor.

Tasarım ilkeleri: biçim, teknik, işlev

Mobilya guruplarını oluşturan elemanlar biçim ve işlev açısından özgür olarak tasarlanıyor. Ama, çok farklı mekân ve zaman düzenlemelerinde bir bütün oluşturacak biçimde birlikte olabiliyorlar. "Süsleme" yok. Reddedilmiş. Tasarımların amacı, aslında her biri birer ***"machine à repos"*** (dinlenme aygıtı) olan birimleri, çokamaçlı birer ***"machine à habiter"*** (yaşama aygıtı) haline getirmek.

Koleksiyon tasarlıyor, üretiyor, ithal ediyor.

Mekân ve zamanı yeniden düzenliyor.

KOLEKSİYON
KURULUŞLARI

KOLEKSİYON
İSTANBUL MOBİLYA
SERGİ VE SATIŞ
MERKEZLERİ A.Ş.
MİM KEMAL ÖKE CADDESİ
23/1, NİŞANTAŞI, İSTANBUL
TEL: 9.1-1412959, 9.1-1402637
TELEKS: 25240 BEYG TR
CEMİL TOPUZLU CADDESİ
İŞ BANKASI F BLOĞU, 1
DALYAN, İSTANBUL
TEL: 9.1-3693588

KOLEKSİYON
ANKARA MOBİLYA
SERGİ VE SATIŞ
MERKEZLERİ A.Ş.
EV MOBİLYALARI
SATIŞ MERKEZİ
ATATÜRK BULVARI 199/C
TEL: 9.41-269588
TELEKS: 25240 BEYG TR

KOLEKSİYON
ANKARA MOBİLYA
SERGİ VE SATIŞ
MERKEZLERİ A.Ş.
BÜRO MOBİLYALARI
SATIŞ MERKEZİ
ATATÜRK BULVARI 237/13
TEL: 9.41-277217, 9.41-262185
TELEKS: 25240 BEYG TR

ORA
MOBİLYA ÜRETİM A.Ş.
YEŞİLCE MAHALLESİ
DOSTLUK SOKAK 8/4, LEVENT
OTO SANAYİ, İSTANBUL
TEL: 1690118

MASTAŞ
MOBİLYA FABRİKALARI A.Ş.
YAPICI SOKAK, 21
SİTELER, ANKARA
TEL: 484988, 484989

KİTAP

BİR ŞARKI GİBİYDİ, öyküler, Zeyyat Selimoğlu, Can Yayınları, 1987 İstanbul, 120 sayfa.

Karadeniz insanlarının başarılı öykücüsü Zeyyat Selimoğlu, alışılmış konularını ve tiplerini bir yana bırakıp "yeni bir öykü"nün serüvenini başlatıyor bu kitabıyla: Telsizci Markoni Zeki'yle Akdeniz'in sıcak ikliminden on bir öykü getiriyor... Markoni Zeki gibi "capcanlı" bir deniz kurdunun rehberliğinde, okurunu adeta bir Akdeniz yolculuğuna çıkarıyor Selimoğlu... Dış dünyanın gerçekliği, usta yazarın zengin imge yeteneğiyle birleşerek, ortaya keyifle okunan bir öyküler bütünü çıkarıyor. Öyküsever okurların ilgisiz kalamayacağı bir yapıt "Bir şarkı Gibiydi."

Zamane kızı gözüyle...

ÇILGIN BEDİŞ, Özden Öğrük'ün albümü.

Girgır dergisinin "bıyıksız" çizerlerinin ası, "Ovuz" ağbisinin gözdesi ve Çılgın Bediş tipinin yaratıcısı Özden Öğrük **Çılgın Bediş** adlı bir albümde bant karikatürlerini toplu halde bir araya getirmiş. İyi de etmiş. Gerçekten Çılgın Bediş, Girgır'ın her hafta merakla beklenen, en farklı ve kendine özgü "köşe"lerinden biri. Çünkü sevimli ve biraz "fıttırık" bir zamane kızı olarak nitelenebilecek Bediş'in, Mefaret'anım hayranı röntgenci Necmi dedesinin ya da erkek delisi Mükü ile kız kurusu Banu gibi arkadaşlarının serüvenleri her hafta oldukça "erkek" bir fantezi atmosferinin yankılandığı Girgır sayfalarına ayrı bir çeşni katıyor. On yıldır sürekli çizgisini geliştiren Özden Öğrük'ün gündelik yaşamın tekdüzeliği içinde, aile ve okul yaşantısından, körkütük romantik gençlik aşklarından canlı kesitler sunan, çağdaş, aydın bir genç kadın duyarlığından, eli maşalı kenar mahalle "erkek Fatma"lığına gidip gelen renkli esprilerini ve "kıssadan hisseli" değişmen çizgilerini bir bütün halinde yansıtan bu değişik boyutlu karikatür albümü, özgün, özgün ve sevimli bir yapıt.

MARKO PAŞA YAZILARI VE ÖTEKİLER, Sabahattin Ali, Bütün Eserleri Dizisi: 9, Derleyen Hikmet Altınkaynak, Cem Yayınları, İstanbul, 144 safya.

Cem Yayınları, büyük öykücümüz Sabahattin Ali'nin toplu eserlerinin son cildini, yazarın 1930-1947 yılları arasında çeşitli dergi ve gazetelerde çıkan yazılarına, özellikle ünlü "Marko Paşa" dergisinde yayınladığı makale ve polemiklere ayırmış. Sabahattin Ali'nin edebiyat, kültür, sanat, politika, demokrasi ve bağımsızlık konularına ayırdığı bu kısa yazılar, üzerlerinden kırk-elli yıl geçmiş olmasına karşın hâlâ taptaze, pırıl pırıl... Keyifle, ibretle okunuyorlar. Yazarın estetik ve siyasal kavgasını daha ayrıntılı öğrenmek, Marko Paşa serüvenini izlemek için vazgeçilmez bir kaynak.

TÖREN PROVASI, şiir, Akif Kurtuluş, Eleştiri Yayınları, 1983'te yayınlanan ilk kitabı "Yalan Şiirleri" ile birdenbire ilgileri üzerine çeken Akif Kurtuluş, ikinci kitabını dört yıl sonra yayımladı.

Akif Kurtuluş, 1982'deki şu dizeleriyle de tanımlanabilir: "Bugüne kadar alınan ifadelerimi geçersiz sayıyorum / Adıma yıllar önce saplanmış bir bıçağı bugün kanıyorum." "Hal ve gidişi pekiyi olan bir çocuk resminin arabı" Akif Kurtuluş, şiirimizde gür bir ses.

En çok satan kitaplar

1. **Müebbet Türküsü,** şiir, Nevzat Çelik, Alan Yayıncılık (3)
2. **Kadının Adı Yok,** deneme, Duygu Asena, Afa Yayınları (1)
3. **Koku,** roman, Patrick Süskind, Can Yayınları (2)
4. **Gülünün Solduğu Akşam,** anı, Erdal Öz, Can Yayınları (6)
5. **Rabıta,** araştırma, Uğur Mumcu, Tekin Yayınevi (5)
6. **İdam Gecesi Anıları,** anı, Halit Çelenk, Onur Yayınları (10)
7. **Gülün Adı,** roman, Umberto Eco, Can Yayınları (4)
8. **Şafak Türküsü,** şiir, Nevzat Çelik, Alan Yayıncılık (9)
9. **Tarihi Yaşarken Yakalamak,** Hasan Cemal, Bilgi Yayınevi (7)
10. **İnsan Sıcağı,** anlatı, Dr. Erdal Atabek, Çağdaş Yayınları (13)
11. **Zorlanan İnsan,** inceleme, Özcan Köknel, Altın Kitaplar (8)
12. **İtirafçının İtirafları,** Yalçın Küçük, Haziran Yayınları (14)
13. **Kırk Oda,** öykü, Murathan Mungan, Remzi Yayınevi (12)
14. **Korkuyu Beklerken,** öykü, Oğuz Atay, İletişim Yayınları (15)
15. **Dünkü İstanbul'da Hovardalık** (Fuhş-i Atik), Ahmet Rasim, Arba Yayınları (-)

Bu listenin hazırlanmasında bilgilerine başvurduğumuz kitabevleri: İstanbul'da Akademi, Acar, Deniz, Gençlik, Nezih, Ankara'da Bilgi, Dost,İnan -İlhan, Dönüşüm ve İmge İzmir'de Dost, İleri ve Yavuz, Antalya'da Akdeniz. (Parantez içindeki sayılar, kitabın bir hafta önceki sıralamadaki yerini belirtmektedir.)

PANEL

İSLAMİYET VE BARIŞ konulu, **2000'e Doğru** adlı derginin düzenlediği panel, 6 Haziran Cumartesi günü saat 14.30'da Pangaltı İnci Sineması'nda yapılıyor. Hasan Yalçın'ın yöneteceği panele konuşmacı olarak Murat Belge, Abdurrahman Dilipak, Doğu Perinçek ve Ali Sirmen katılıyor.

31 MAYIS Pazar

TV1
- 10.01 Voltron
- 10.25 Bayram Sohbeti
- 10.35 Pazar Sineması "Küçük Abner"
- 12.00 Bizim Eller
- 13.00 Chisholm Ailesi
- 13.45 Haberler
- 14.00 Stüdyo Pazar
- 18.00 Televizyonda Sinema "Monte Carlo Yarışı"
- 19.30 Yurttan Sesler
- 19.50 Temel Reis
- 20.30 Haberler
- 21.15 Kaynanalar-5
- 22.10 Konser "Ahmet Özhan"
- 23.00 Spor

TV2
- 17.35 Televizyonda Sinema "Alaaddinin Sihirli Lambası"
- 18.45 Sevimli Yaramaz
- 19.00 Blinkins - Çizgi Film
- 19.30 Televizyonda Türk Sineması "Ya Ya Şa Şa"
- 21.00 Spor
- 21.30 Haberler
- 22.00 Gece Stüdyosu

1 Pazartesi

TV1
- 08.01 Günaydın Türkiye
- 10.00 Eğitim Önlisans Programı
- 11.30 Kapanış
- 18.00 Açılış
- 18.01 Eğitim Önlisans Programı
- 19.00 Haberler
- 19.15 He-Man
- 19.45 Türk Dili
- 20.10 İyi Uykular
- 20.30 Haberler

- 21.15 Günahlar - 1
- 21.10 Ayın Konusu
- 23.00 Büyükbaba Efsanesi

TV2
- 19.46 Bizim Sazımız Bizim Sözümüz
- 20.15 Pazartesi Oyunları "Bu Mahallede Ölurum" - 1
- 21.00 Yerli Belgesel
- 21.30 Haberler
- 22.05 Devlet Klasik Türk Müziği
- 22.45 Pompei'nin Son Günleri-2

2 Salı

TV1
- 08.01 Günaydın Türkiye
- 10.00 Eğitim Önlisans Programı
- 11.30 Kapanış
- 18.00 Açılış
- 18.01 Eğitim Önlisans Programı
- 19.00 Haberler
- 19.15 Zorro ve Oğlu - 2
- 19.45 Çevre Kirliliği
- 20.10 İyi Uykular
- 20.30 Haberler
- 21.15 32. Gün
- 22.10 Dikkat
- 22.20 Televizyonda Sinema "Sadece Güldüğümde"

TV2
- 19.46 Besteciler ve Yorumcular
- 20.15 Haftanın Dizisi "Sabah Olacak
- 21.00 Merak Ettiklerimiz
- 21.30 Haberler
- 22.05 İkinci Gece

3 Çarşamba

TV1
- 08.01 Günaydın Türkiye
- 10.00 Kapanış
- 18.55 Açılış
- 19.00 Haberler
- 19.15 Ayıcıklar - 6
- 19.45 Çevre Koruma Haftası
- 20.10 İyi Uykular
- 20.30 Haberler
- 21.15 Klasik Sanatımız
- 22.00 Avrupa Basketbol Şampiyonası "Yugoslavya - SSCB"
- 23.30 Sherlock Holmes

TV2
- 19.46 Dünden Bugüne Musikimiz
- 20.15 Perihan Abla
- 21.00 Cosmos
- 21.30 Haberler
- 22.05 Televizyonda Sinema "Menekşeler ve Aşk"

4 Perşembe

TV1
- 08.01 Günaydın Türkiye
- 10.00 Eğitim Önlisans Programı
- 11.30 Kapanış
- 15.45 Açılış
- 15.46 Eğitim Önlisans Programı
- 16.30 Avrupa Boks Şampiyonası Yarı Finalleri
- 19.00 Haberler
- 19.15 Antilop'un Dönüşü
- 19.45 İnanç Dünyası
- 20.10 İyi Uykular
- 20.30 Haberler
- 21.15 Perihan Abla
- 22.00 Avrupa Boks Şampiyonası

TV2
- 19.46 Gençlerle Birlikte
- 20.15 Haftanın Dizisi-2
- 21.00 Konser
- 21.30 Haberler
- 22.05 Tele-Mozaik
- 22.50 Modern Çağa Giriş-8

5 cuma

TV1
- 08.01 Dil Öğrenelim
- 10.00 Kapanış
- 18.59 Açılış
- 19.00 Haberler
- 19.15 Polyanna
- 19.45 Kazananlar-5
- 20.30 Haberler
- 21.15 Mavi Yolculuk
- 21.45 Günahlar-2
- 22.10 Ben Bilirim
- 23.00 Küçük Kadınlar - 5
- 23.50 Haberler

TV2
- 19.46 Pepero
- 20.15 Richie ve Ralf
- 21.00 İslam ve Toplum
- 21.30 Haberler

- 22.05 Televizyonda Sinema "Yedi Kadın"

6 cumartesi

TV1
- 10.01 Cumartesiden Cumartesiye
- 13.00 Cumartesi On üç "1"
- 14.00 Haberler
- 14.05 Cumartesi On üç "2"
- 15.00 Şahin
- 15.45 Yaşadıkça
- 17.00 Avrupa Basketbol Şampiyonası "Yugoslavya-İspanya"
- 18.30 Televizyonda Sinema "Antikacı Dükkânı"
- 20.30 Haberler
- 21.15 Kuruntu Ailesi
- 22.00 Avrupa Boks Şampiyonası
- 01.00 Haberler

TV2
- 19.46 Spor
- 20.10 Sevimli Yaramaz
- 20.25 Haftanın Dizisi-3
- 21.05 Şans Çemberi
- 21.30 Haberler
- 22.05 Tiyatro

TELEVİZYON

TV1 KÜÇÜK ABNER (Li'l Abner). 4-5 yıl kadar önce ölen tanınmış Amerikalı çizer Al Capp'ın, bir zamanlar ünü dünyayı tutmuş çizgi romanının karakterleri esas alınarak, Norman Panama - Melvin Frank ikilisince beyazperdeye uyarlanmış müzikal bir film **Li'l Abner.** Atom bombası denemeleri için tahliye edilecek olan küçük bir Amerikan kasabasının (Köpekköy), başlarına geleni fark edemeyen, kendi halindeki sakinlerinin öyküsünü müzikli ve danslı bir biçimde aktaran bu filmde Peter Palmer, Leslie Parrish, Stella Stevens, Julie Newmar, Billie Hayes ve sevimli şarkıcı Stubby Kaye oynuyor. Vaktiyle Milliyet'te yıllarca yayınlanan, Köpekköy sakinlerinin, Hoş Memo ile Gülpembe'nin serüvenlerini aktaran ünlü çizgi romandan uyarlanan bu filme TRT niye **Hoş Memo** değil de "Küçük Abner" adını takmış, anlaşılır gibi değil. Pazar sabahınızı **keyiflendirebilecek, sevimli bir Amerikan yapımı.** 1959, 113 dakika.

31 Mayıs Pazar

TV1 MONTE CARLO YARIŞI (Those Daring Young Men in Their Jaunty Jalopies). TRT'nin daha önce programa alıp da son anda ertelediği filmlerden olan **Monte Carlo Yarışı** yeniden ekranda. Sinemada zaman zaman ele alınan, dönem dönem moda olan araba yarışları filmleri

"Monte Carlo Yarışı"nın oyuncularından biri de Tony Curtis

arasında bir Blake Edwards'ın "Büyük Yarış"ının düzeyine erişemeyen ve 1920'lerin Monte Carlo'sunda düzenlenen bir araba yarışı öyküsünü aktarmaktan öteye bir iddia taşımayan bol şamatalı, hafif bir film. İngiliz Ken Annakin'in yönettiği büyük bütçeli ve gösterişli bu yarış komedisinde Tony Curtis'ten Dudley Moore'a, Susan Hampshire'dan Mireille Darc'a, Jack Hawkins'den Bourvil'e kadar kimler yok ki? **Oyalayıcı, izlenebilir bir komedi.** 1969 İngiliz yapımı, 95 dakika.

31 Mayıs Pazar

TV1 ALAADDİN'İN SİHİRLİ LAMBASI (1001 Arabian Nights). 1940'larda Walt Disney'den ayrılarak, gerek biçim gerekse öz açısından Amerikan canlandırma sinemasına yeni bir anlayış getiren Stephen Bosustow'la arkadaşlarınca kurulan UPA'nın yarattığı en ünlü çizgi film kahramanı Mr. Magoo'nun masal serüvenlerini aktaran bu film, geçmiş bayramlarda da ekrana gelmişti. Filmde, aşırı miyop ve sağır ama iyimserliğini hiç yitirmeyen Mr. Magoo, Doğu'nun masal dünyasına taşınıyor. Kötü kalpli vezirle çatışıyor, sihirli lambayı ele geçirip prenses Yasemin'e âşık olan yeğeni Alaaddin'e yardım ediyor. Teknik açıdan kusursuz olan bu film, Walt Disney filmlerinin aşırı duygusallığına ve çizgi filmin beylik kalıplarına karşı çıkışı ve diğer özellikleriyle ilgi çekmiş ama umulan hasılatı getirmemişti. **Özgün bir canlandırma sineması örneği.** 1959 ABD yapımı, 85 dakika.

31 Mayıs Pazar

TV2 YA YA YA ŞA ŞA ŞA. Ümit Efekan'ın yönettiği filmde, köşeyi dönmek için futbol yıldızı olmayı seçen bir kapıcı oğlunun öyküsü konu ediliyor. İlyas Salman, Deniz Akbulut, Münir Özkul, Erdal Özyağcılar ve Diler Saraç'ın rol aldığı **Ya Ya Ya Şa Şa Şa**'da, aile-

Yeni TV dizisi "Günahlar"ın başrollerinde Joan Collins'le Giancarlo Giannini

sinin karşı çıkmasına karşın gizli gizli top oynayan ve günün birinde "keşfedilerek" yaşamı değişen gencin öyküsüne tabii ki aynı mahallede oturan bir kızın aşkı da eklenivériyor. Büyük ölçüde İlyas Salman'ın oyun gücüne dayanan bir Yeşilçam komedisi **Ya Ya Ya Şa Şa Şa.** Ekrana ilk kez gelen bu komedi, "Sefil Bilo" rolleriyle adını duyuran yetenekli oyuncu İlyas Salman'dan hoşlanan seyirciye göre **biçilmiş kaftan.** 1984 yapımı, 90 dakika.

31 Mayıs Pazar

"Ya Ya Ya Şa Şa Şa"nın futbolcusu İlyas Salman

TV1 GÜNAHLAR (Sins). Yeni ayla birlikte başlayan, Douglas Hickox'un yönettiği bu TV dizisinde, Amerika'da moda dergileri yayınlayan, başarılı iş kadını Helen Junot'nun öyküsünü izleyeceğiz. Helen Junot'nun Nazi işgalindeki Fransa'da geçen acılarla dolu çocukluğuyla, iş hayatında durmadan karşılaştığı güçlüklerin görüntülendiği dizinin oyuncu kadrosunda ise Joan Collins, Marisa Berenson, Capucine, Giancarlo Giannini gibi ünlüler yer alıyor.

1 Haziran Pazartesi

TV1 SADECE GÜLDÜGÜMDE (Only When I Laugh). Georgia Hines (Marsha Mason), başarısız bir evlilik sonucunda alkolik olmuş ve tedavi görmüş bir Broadway oyuncusu. En yakın iki arkadaşı

Değişik kadın öyküleri

TV2 YEDİ KADIN (Woman Times Seven). Komedi ağırlıklı, hafif ve eğlendirici bir İtalyan-Amerikan-Fransız ortak yapımı. Hem de İtalyan yönetmen Vittorio De Sica imzalı. Ama savaş sonrasının en önemli sinema akımı olan Yenigerçekçiliğin büyük ustasının yorgunluk döneminin ürünü, sıradan, ticari bir iş filmi bu film. Ununu elemiş, eleğini asmış De Sica, ayrılmaz senaryocusu Cesare Zavattini'nin senaryosunu yazdığı filmde, zaman zaman yine de eski parıltılı döneminden esintiler getiren sahneler kotarıyor. O dönem yaygın olan skeçli filmler modasına uygun olarak yedi ayrı bölümden meydana gelen filmde, yedi ayrı kadının öyküsünü anlatıyor De Sica. Ve bu yedi ayrı kadın tipinin çeşitli durumlardaki tepkilerini önümüze getiriyor. Bu kez gerçekçiliği oldukça "pembe" kaçsa da, Fransızca adı "Sept Fois Femme" olan film, yer yer hicve dönüşen, esprili bir anlatım içeriyor. Kameraman Christian Matras'ın çektiği, Riz Ortolani'nin müziklediği filmin zengin oyuncu kadrosu da uluslararası yıldızlardan oluşuyor: Shirley MacLaine, Peter Sellers, Vittorio Gassman, Rossano Brazzi, Lex Barker, Elsa Martinelli, Michael Caine, Anita Ekberg, Philippe Noiret ve Robert Morley. Her boydan, her milletten bu yıldızlar geçidini görmek istemez misiniz? Filmsiz haftada **rahatlıkla izlenebilir bir De Sica eğlenceliği.** 1967 yapımı, 99 dakika.

5 Haziran Cuma

Vittorio De Sica'nın yedi kadınından biri de Shirley MacLaine

ona yardımcı olmaya çalışır. Babasıyla oturmakta olan genç kızlığın eşiğindeki kızı Polly (Kristy McNichol) de yanına taşınıp annesini daha iyi tanımak ister. Yepyeni bir düzenin içine giren Georgia bu arada eski sevgilisinin yazdığı oyunda başrolü oynamayı da üstlenir. Ancak, ortaya çıkan sıkıntılar, Georgia'yı yeniden etkileyecektir... Çoğu eseri sinemaya aktarılmış Neil Simon'un bir oyunundan yönetmen Glenn Jordan eliyle perdeye uyarlanan **Sadece Güldüğümde,** daha önce ekranda izlediğimiz bazı Neil Simon komedilerinin etkileyiciliğinde değil. Ama yine de şimdiden yaz rehavetine kapılmış görünen ekranda bu hafta yer alan sıradan filmlerin arasında **görülmeyi hak eden bir komedi-dram.** Bildik Neil Simon "humoruyla" cilalanmış bu beylik "show-biz" öyküsünde Marsha Mason ile yan rollerdeki James Coco'yla Joan Hackett başarılı birer oyun veriyorlar. 1981 ABD yapımı, 120 dakika.

"Goodby Girl"den hatırladığımız Marsha Mason "Sadece Güldüğümde"de benzer bir rolde

2 Haziran Salı

TV2 MENEKŞELER VE AŞK (Forty Carats). Pierre Barillet-Jean Pierre Gredy ikilisinin bir oyunundan aktarılmış bir başka komedi daha. Yunanistan'da tatilini geçiren 40 yaşlarında bir dulla 22'sindeki bir delikanlının evliliğinin öyküsü. Bu arada kadının kızı da kendisinden oldukça yaşlı bir erkekle evlenmek istemektedir... Milton Katselas adlı Yunan asıllı birinin yönettiği bu Fransız kaynaklı Broadway komedisi güldürmesine yer yer güldürüyor ama hepsi o kadar işte. Fransız besteci Michel Legrand'ın müziklediği **Menekşeler ve Aşk,** son dönemde düzeyini gittikçe yitiren Ikinci Kanal'dan çok Birinci Kanal'a uygun hafif bir film. Bergman'ın gözdesi Liv Ullmann, Edward Albert, Gene Kelly, Deborah Raffin, Billy 'Green' Bush, Binnie Barnes ve Nancy Walker'dan oluşan oyuncu kadrosunun hatırına **belki ilgi çekebilir.** 1973 ABD yapımı, 109 dakika.

Liv Ullmann "Menekşeler ve Aşk"ta kendinden genç bir erkeğe tutulan dulu oynuyor

3 Haziran Çarşamba

TV1 ANTİKACI DÜKKÂNI (Old Curiosity Shop). TV'den yetişme İngiliz yönetmen Michael Tuchner'in bu yeni filminde, Londra'da küçük bir dükkânı olan ve torunu Nell ile birlikte yaşayan bir antikacının öyküsü ekrana geliyor. Küçük Nell, yaşına göre çok olgun ve ciddi bir çocuktur. Antikacı dükkânında dedeyle torunun başına çeşitli olaylar gelecektir... Anthony Newley, David Hemmings, Michael Hordern ve David Warner gibi usta İngiliz aktörlerinin başrollerini paylaştığı **Antikacı Dükkânı** en azından bu çekici isimlerle seyirciyi ekran başına toplayabilir. Tatil günü güzel havada yapacak başka işiniz-gezinız varsa eğer, bilinen duyarlıkların bir kez daha sergilendiği bu dede-torun ilişkisini es geçebilirsiniz pekâlâ... İngiliz yapımı, 100 dakika.

6 Haziran Cumartesi

CAN SANI NOKTA

Perinçek, Aybar ile ileride birleşme yollarının kendileri için kapanmadığını söylerken, Aybar, "Lütfetmişler..yolları açık olsun" diyordu.

PARTİLER / SOLDA YENİ PARTİ ÇALIŞMASI

Yollar erken ayrıldı

Aybar ve Perinçek'in çağrısıyla yürütülen "sosyalist parti" çalışmaları kopma noktasına geldi. Perinçek ve eski TİKP çevresi Aybar'ı inisiyatifsiz davranmakla eleştirip ayrı bir "irtibat bürosu" kurma ve tek başlarına partileşme çabası içinde.

"Bir irtibat bürosu tutmayı düşünüyoruz. Orada önümüzdeki günlerde kurulacak olan sosyalist partinin program ve tüzük tartışmalarını yoğun bir şekilde yürüteceğiz."

Bir yılı aşkın bir süredir "kuruldu, kurulacak" denen sosyalist parti, sonunda bir niyet olmaktan öteye gideceğe benziyordu. Ne var ki bu sözlerin sahibi sosyalist parti fikrini ilk ileri süren, bu anlamda "kendini sosyalist olarak adlandıran" herkese çağrı yapan eski TİP ve SDP lideri Mehmet Ali Aybar değildi. Aybar'ın çağrısına baştan beri olumlu yanıt veren ve aktif bir biçimde kuruluş tartışmalarına katılan grup olan eski TİKP çevresinin sosyalist parti İrtibat Komitesi'ndeki sözcülerinden, Yalçın Büyükdağlı idi **Nokta**'ya bunları söyleyen kişi. Ve işler de tam bu aşamada çatallaşıyordu...

14 Aralık toplantısı: Dönüm noktası. Değişik görüşlerden sosyalistler Aybar'ın çağrısına uyarak, ilk olarak 15 Haziran 1986'da Etap Oteli'nde biraraya gelmişlerdi. Fakat kısa bir süre sonra parti çalışmalarına eski SDP ve TİKP'liler ve bazı bağımsız bireyler dışında aktif olarak katılanların sayısının fazla olmadığı ortaya çıkacaktı. Ardından 14 Aralık'ta İnci Sinması'nda yapılan toplantıda da benzer bir görünüm ortaya çıkıyordu. Oldukça kısa olan konuşma sürelerini değerlendirenlerin çoğu TİKP çevresindendi. Yine de kurucu olmak ve program-tüzük çalışmalarına katılmak isteyenleri saptamak için formlar dağıtılmış, 200'ü aşkın başvuru tespit edilmişti. Sonuçta dört kişilik bir İrtibat Komitesi saptanıyor, gözler daha sonra yaşanacak gelişmelere çevriliyordu.

Ancak aradan beş aya yakın bir zaman geçmiş, kimse iki yüz kişiyi arayıp sormamıştı. Herkes çağrı sahibi Mehmet Ali Aybar'dan olayı yönlendirmesini bekliyordu. Özellikle de 14 Aralık toplantısını sosyalist partinin kurulmasına yetecek bir katılım olarak değerlendiren eski TİKP'liler. Ancak Aybar gelinen aşamayı yeterli bulmuyordu. Ona göre 14 Aralık'ta "Doğu Perinçek ve arkadaşlarıyla SDP'liler vardı. Bunu aşmak gerekiyor"du.

(Soldan sağa) Büyükdağlı, Anadol, Toy, yasal politik arenada yerlerini alamamanın sancısını çekiyorlar.

İnisiyatif sorunu. Yalçın Büyükdağlı'ya göre ise işler kıvamına gelmişti. Ancak sonradan aksamıştı. "İrtibat Komitesi çaresizlik içinde, baskı altında. Ben her gün birileriyle görüşüyorum. Herkesin gözü bizim üzerimizde..."

Pekiyi neydi sorun? Büyükdağlı'ya göre "Aybar göstermesi gereken inisiyatifi çağrı sahibi olarak gösterememişti. Devrimci sosyalist birikime sahip çıkıp çıkmamanın tereddütünü yaşamıştı. Sosyalist tabandaki gelişmenin çok çok gerisinde kalmıştı." Bütün bu eleştirilerden hareketle Büyükdağlı çözümü "Aybar'a rağmen" arama yoluna gittiklerini belirtiyordu. Böylece de bir irtibat bürosu fikri doğmuştu. İlk başta 14 Aralık'ta form dolduran 200 kişiyle ve olaya dahil olmak isteyen kişilerle yoğun olarak eyleme geçmek düşüncesindeydiler. Doğal ki, kapılar Aybar ve arkadaşlarına da açık olacaktı...

Mehmet Ali Aybar ise TİKP çevresinin bu yeni girişimini saygıyla karşıladığını belirtiyordu. "Türkiye'de her isteyen vatandaş parti kurabilir"di. Yalnız bu yeni girişimin kökeninin kendi çağrısıyla başlayan çalışmalara bağlanması gibi bir durum ortaya çıkarsa buna şiddetle karşı çıkacağını da sözlerine ekliyordu.

Arada kalanlar. TİKP çevresi inisiyatifi ele almaya soyunurken SDP'liler de boş durmamıştı. Çeşitli illeri dolaşıp, nabız yoklamışlardı. Uğraşlarını, olayı, SDP-TİKP ikilisinin dışına taşırmak olarak özetliyorlardı. Bu amaçla kısa bir süre sonra, M.A. Aybar'ın kaleme aldığı "Neden Sosyalizm" isimli kitabı yayınlayacak, tartışmalara hız katmaya çalışacaklardı. Ancak görünen, daha baştan "Birleşik Sosyalist Parti" diye kimi çev-

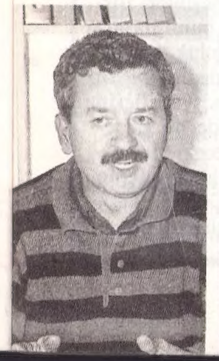

"Yolları açık olsun..."

Eski TİP ve SDP lideri, geniş katılımlı bir sosyalist partisini ilk kez dile getiren ve çalışmaları bizzat yürüten Mehmet Ali Aybar, gelinen aşama ve kendisine TİKP çevresi tarafından yöneltilen eleştiriler konusunda* Nokta'*nın sorularını yanıtladı:

Nokta: 14 Aralık toplantısından bu yana sosyalist parti çalışmalarının yavaş gittiği gözlemleniyor. TİKP çevresi de bu konuda sizi yeterince inisiyatif kullanmamakla eleştiriyor...

Aybar: Doğru. Parti sorunuyla gerektiği kadar ilgilenemedim. 14 Aralıktan bu yana gittikçe ağırlaşan olaylar zinciri içinde yaşadım. Toparlanınca düğümü çözmeye çalışacağım.

Nokta: 14 Aralıkta form dolduran kişilerle niye temasa geçilmedi?

Aybar: O aşamaya gelmedik. Olay şu: 14 Aralık toplantısına katılanlara yazılı olarak iki şey sordum: Kurucular arasında yer alır mısınız? Program ve tüzük çalışmalarına katılmak ister misiniz? 200 dolayında olumlu yanıt geldi. Önce bu arkadaşlarla tanışacağım. Ve parti kurma aşamasında bu arkadaşlardan ricalarımız olacaktır elbet. Ama henüz o aşamaya gelmedik.

Nokta: Yalçın Büyükdağlı bir irtibat bürosu tutacaklarını söylüyor...

Aybar: Haberim yok. İrtibat Komitesi'nin çalışmalarını sürdürmesi için lokale gerek varsa, düşünülür.

Nokta: "200 kişiye bir vaatte bulunduk, tutmadık. Artık inisiyatifi almak istiyoruz" diyorlar.

Aybar: 14 Aralık toplantısında seçilen İrtibat Komitesi'nin görevi, kurulması düşünülen partiye, değişik sosyalist görüş sahibi grupların katılmaları için çaba harcamaktır. İşçilerin, emekçilerin katılması için çalışmaktır. Elde ettikleri sonuçları bana bildirmeleri gerekir her halde. 200 kişiye herhangi bir vaatleri olduğunu sanmıyorum.

Nokta: Sizler için de "İsterlerse yer alabilirler" diyorlar...

Aybar: Lütfetmişler. Teşekkür ederim. Ama nerede yer alabileceğimizi anlamadım. İrtibat bürosu parti mi kuruyor? Böyle bir amaçları varsa yolları açık olsun.

Nokta: Bu arada girişiminizi sürdüreceksiniz...

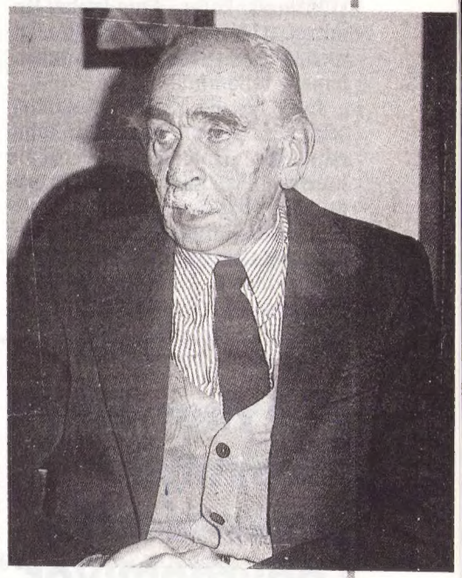

MEHMET TEL/ NOKTA

Aybar: Evet ciddi bir kuruluş yapmak için çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Değişik görüş sahibi arkadaşlarımızla bilimsel bir sosyalist çizgi üzerinde buluşmaya gayret edeceğiz. Sabır isteyen, karşılıklı anlayış ve hoşgörü isteyen bir iş bu. Emekçilerin katılımını sağlamak için uğraşacağız. Bu da sabır işi, anlayış ve hoşgörü işi. Zamana ihtiyacımız var. Hata etmemeye dikkat etmeliyiz. İçinde bulunduğumuz koşullarda sosyalist parti kurmak, soruna ne yandan bakılırsa bakılsın, ağır sorumluluklar taşıyan, çetin bir iş. Şunu bir kez daha vurgulamak istiyorum: SDP/TİKP koalisyonu biçiminde bir parti kurmayacağız. Bu, ölü doğmuş bir girişim olur. Benim çağrım tüm sosyalistleredir. Her sosyalistle buluşmaya, tartışmaya ve bilimsel bir çizgide birleşmeye hazırım.

relerde telaffuz edilen parti girişiminde yer alan iki temel grubun kesin bir yol ayrımına geldikleriydi. Ve bu yol ayrımına gelindiğinde iki arada bir derede kalanlar da "bağımsız bireyler" olarak adlandırılabilecek kişilerdi.

14 Aralık'ta seçilen İrtibat Komitesi'nin iki üyesi Erol Toy ve Doğan Ekmekçioğlu bu kişilere birer örnek olarak gösterilebilirdi. 1963'ten beri Aybar ile birlikte çalışan Ekmekçioğlu olayın aceleye getirilmemesini istiyordu: "İnisiyatifi Sayın Aybar'dan almamak gerek. Onun hareketin başında olması bize güç katar. Ama İrtibat Komitesi bir karar alıp Aybar'a iletmeli. Sosyalistlerin daha fazla beklemeye tahammülü yok."

Erol Toy da işlerin arzulandığı şekilde hızla yol almadığını kabul ediyordu. Ama TİKP çevresinin kurmayı düşündüğü irtibat bürosunun yeni bölünmelere yol açabileceği endişesini taşıyordu. "Baştan nasıl yola çıkıldıysa sonuna kadar öyle gidilmeli. İşi aceleye getirmemeli ama olayı geciktirmenin de bir bahanesi olamaz" diyordu Toy.

SDP ve TİKP: Yeniden mi? SDP çevresinin geniş katılımlı bir sosyalist partinin gerçekleşmemesi durumunda gündeme getirecekleri seçenek, yalnızca kendi çevrelerine dayalı bir partinin kurulmasının yollarını aramak olacaktı. Yalçın Büyükdağlı ise kendilerinin kesinlikle yeni bir TİKP kurma niyetinde olmadıklarını ısrarla belirtiyordu: "Biz sosyalist birikimin bir parçası olmaya hazırız. Bence bu parti birleşik olacak. Ancak başlangıçta tamamı kucaklamayabilir. Ama zamanla bu çatı altında toplanılacağını sanıyorum." Ne var ki Büyükdağlı, birleşikliğin bugünden kanıtı olarak somut şeyler pek söyleyemiyordu. Kendileri bir grup olarak vardı ama başka bir sosyalist grubun adı bu süreçte geçmiyordu. Söz konusu olan, geçmişte şu ya da bu sosyalist grupta yer almış bazı bireylerin "yalnızca kendilerini temsil ederek" bu girişimin içinde yer almalarıydı.

Öte yandan Türkiye sosyalistlerinin diğer bir kısmında da tüm bu parti tartışmalarından uzakta yeni bir partinin arayışları yaşanıyordu. Kapatılan TSİP yöneticilerinden Çağatay Anadol "sosyal demokrasinin solunda yer alan, Maocuların dışındaki herkese açık" sol parti tartışma ve çalışmalarının yaz aylarında büyük ivme kazanacağını söylüyordu. Şimdiden Görüş, Gün, Gelenek gibi sol yayın organları bu öneri etrafındaki tartışmalarda aktif bir şekilde yer alacaklarını göstermişlerdi.

Yalçın Büyükdağlı kasımda olası bir erken seçime partilerinin yetişmesini "zor ama imkânsız değil" biçiminde değerlendiriyordu. Aybar ve arkadaşları ise "çağrıları paralelinde" çalışmalarını yürütüyorlardı. Kim bilir, belki de yalnız başlarına yeni bir parti kurma yoluna gidebilirlerdi. Öte yandan Yalçın Küçük apayrı bir partinin çalışmalarını yürüttüğünü aylar önce açıklamıştı. Sonuçta görülen, sosyalistlerin yasal arenada bölüne, birleşe yerlerini alamamanın sancılarını çektiğiydi.

Ruşen ÇAKIR

"Aybar bir sosyalist lider olarak davranmıyor"

Mehmet Ali Aybar'ın çağrısına uzun bir süre destek veren ancak bugün farklı bir yol izleyen eski TİKP lideri Doğu Perinçek **Nokta'***nın sorularını yanıtladı:*

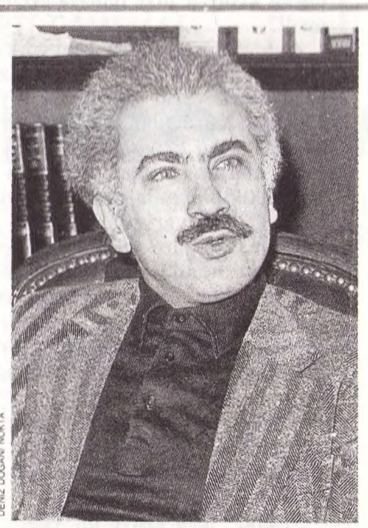

DENİZ DOĞAN/ NOKTA

Nokta: 14 Aralık toplantısının ardından yaşanan gelişmeleri değerlendirir misiniz?

Perinçek: 14 Aralık toplantısında 200 kadar emekçi ve aydın, parti kurucusu olmak istemiş, tüzük ve program komitesine talip olmuştu. Sayın Aybar kurucu adaylarını toplantıya çağırmadı ve çağırmayacağını söylüyor. Ayrıca kendilerinin tüzük ve program yapacağını belirtti. Anlaşılıyor ki Aybar arkadaşımız ortak bir inisiyatif taraftarı değil. Aybar, başından beri ulusal planda bir sosyalist lider olarak davranmıyor, Türkiye sosyalistlerini birleştirecek bir çabaya yönelmiyor. Dar çevresi içinde kalmayı yeğliyor. Türkiye'nin devrimci sosyalist birikimi içinde yer almak eğiliminde görünmüyor. Bunun nedeni sanırım evrensel teorik mirası reddetmesidir. Biz bu tavırları paylaşmıyoruz. Buna rağmen Sayın Aybar ile ilerde birleşme yolları bizim açımızdan kapanmış değildir.

Nokta: Bundan sonrası için neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Perinçek: Amaç Türkiye'nin sosyalist birikiminin birleşmesidir. Türkiye hareketli bir döneme ilerliyor. Halkın önünde büyük zorluklar var. Bu zorlukları, emekçileri örgütleyerek göğüslemek, halk muhalefetini birleştirerek demokrasinin yolunu açmak büyük bir iştir. Bunu ancak sosyalistleri birleştiren bir parti başarabilir. Bunda ısrarlıyız. Ve emekçi halkın önünde fazla zaman yoktur. Gelişmeler bizi beklemiyor. Ayrıca Türkiye, Demirel-Özal seçeneklerine mahkûm edilemez. Halk çözümsüz ve umutsuz, emekçi halkın ufkunu böyle karanlık bırakamayız. Önümüzdeki dönemin ihtiyacı bir emekçi seçeneğidir. Şimdi yeniden bir diyalog, karşılıklı ikna ve ortak çalışma dönemi başlıyor. Birleşmeyi denemek ve bunu başarmak tarihi bir sorumluluk. İhtiyaç da, eğilim de bu yöndedir. Çeşitli kökenlerden gelen sosyalistlerin önümüzdeki dönemde bir program temelinde birleşeceklerini göreceğiz. Böyle bir örgütlenmenin disiplinine uyarım. Çünkü Türkiye sosyalistlerine güveniyorum.

SÖYLEŞİ / ALPARSLAN TÜRKEŞ

"Hodri meydan"

Alparslan Türkeş referandumdan ümitli mi? Politikayı sürdürmeyi düşünüyor mu? Eski arkadaşlarıyla yolları ayrıldı mı? Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Türkeş, **Nokta'***nın sorularını yanıtladı.*

Nokta: Sizce Başbakan, geçici 4. maddeyi neden Meclis'te kaldırma yoluna gitmedi de referandum yolunu seçti?

Türkeş: Tahminim şu: Yasakların kalkmasını istemiyor. Böylece ve kolayca önümüzdeki seçimleri de kazanma imkânı bulabilirim hesabı yapılıyor. Ama bu çok yanlış, görüşüme göre. Referandumla hayır oyları fazla çıksa yine iktidar ziyanda olacak. Bu anayasa maddesi demokrasinin yüzkarası bir maddedir. Her gün bu söylenecek, her gün bu iktidarın, sorumluların yüzüne çarpılacak. Yurtdışında da Türkiye için, Türkiye'deki demokratik rejim için bir leke olarak gösterilecektir. İktidar bundan menfaat umuyor ama bu benim görüşüme göre çok yanlış bir hesap. Halbuki iktidarın kârı bir an önce referanduma falan lüzum görmeksizin, anayasadaki, anayasanın değiştirilme usulünü uygulayarak TBMM'de yasakları kaldırmak idi. Öyle yapsa idi kendisi itibar kazanmış, şeref kazanmış olacaktı.

Nokta: Referandumdan nasıl bir sonuç bekliyorsunuz?

Türkeş: Evet oylarının çok çıkacağını ve halkın yasakların kalkması için çoğunlukla oy vereceği kanaatindeyim. Çünkü geziyorum, vatandaşlarla sürekli temastayım. Vatandaşlar yasaklardan memnun değil, yasaklara karşıdırlar.

Nokta: Bülent Ecevit ve Süleyman Demirel'in yasaklarının kalkmaması için sizin ve partinizin sürekli bir tehdit unsuru olarak kullanılacağı tahmin ediliyor. Sizce bu yöntem ne kadar başarılı olur? Kendinizi nasıl anlatacaksınız halka?

Türkeş: Biz kendimizi çok güzel anlatırız. Biz daima memleketimizin yararına ve meşru bir siyaset uyguladık. Hiçbir zaman hukuka aykırı bir yöntemi benimsemedik. Hele görelim bakalım, neler söyleyecekler. O zaman, onların ileri sürecekleri görüşlere göre gerekli karşılığı vereceğiz.

Nokta: DYP kanadı da sizin partinizin bir tehdit unsuru olarak kullanılanacağı yolunda düşüncelere sahip. Referandumdan "hayır" çıkarsa, bunun sizlerin etkisine bağlanabileceği hissediliyor.

ADEM ALTAN/NOKTA

Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Alparslan Türkeş, halkın yasaklarını kaldıracağına inandığını söyleyerek, "Her lider için referandumda ayrı sandık konsun" dedi

Türkeş: Ben "hodri meydan" diyorum. Her lider için referandumda ayrı sandık konulmasını ve halkın her lider için ayrı ayrı oy kullanmasını istiyorum. Halk, "şu liderin yasağının kalkmasını istemiyoruz" diyorsa, tamam, kalkmasın. Biz de net olarak halkın hangi lideri istediğini, hangisini istemediğini görürüz.

Nokta: Yasakların kalkacağı ümidinizi belirttiniz. Yasaklar kalktıktan sonra, bir partinin başında politikaya devam edecek misiniz?

Türkeş: Ondan şüpheniz mi var?

Nokta: İzleyeceğiniz politika MHP çizgisinde mi olacak?

Türkeş: MHP'nin politikası gayet isabetlidir, politikasında ve tutumunda hiçbir hata yoktur. Hatasız insan olmaz ama MHP 1980 12 Eylül'üne kadar daima anayasa ve kanunlar çerçevesi içinde memlekete hizmet etmiştir. Anarşiye, her türlü kanunsuzluğa karşı olmuştur.

Nokta: MHP'nin politikası çok isabetliydi dediniz. Ancak bugün o dönemde beraber olduğunuz arkadaşlarınızın önemli bir kısmı MÇP içinde görev almıyorlar. Bunun bir açıklaması olmak gerekir diye düşünüyoruz...

Türkeş: Bunlar üzerinde yorum yapmayacağım. Çünkü uzun hikâyeler. 2969 sayılı yasa hâlâ yürürlükte biliyorsunuz. Bu da demokrasinin bir ayıbı. Onun için bu konulara girmek istemiyorum.

Nokta: Yalnız bırakıldığınız izlenimi var da...

Türkeş: Hayır. Beni görüyorsunuz, hiçbir yerde yalnız değilim.

Nokta: Eski arkadaşlarınız...

Türkeş: Eski arkadaşlarım da yanımda. Her yerde beraberiz.

Nokta: Agâh Oktay Güner, Taha Akyol gibi anlamlı bazı isimler vardı...

Türkeş: Hiç. Bana bir şey ifade etmiş değiller. Aramızda hiçbir şey geçmedi. Kendilerinin de beni terk etmiş bir durumları yok, devamlı görüşüyoruz.

Nokta: Milliyetçi-muhafazakâr niteliğini dikkate alarak, ANAP'ın politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkeş: Biliyorsunuz, halk arasında sık söylenen bir söz var: Her şey olmak isteyen hiçbir şey olamaz. Hele yaşadığımız çağ, uzmanlık çağıdır. Eğilimler ve siyasi görüşler, ayrı ayrı düşünceleri ifade eder. Bunların bir yerde birleşmesi yararlı olmaz, olamaz. Biz hem sosyalistleri, hem kapitalistleri, hem liberalleri birleştirdik denilebilir mi? Denilirse ne mana ifade eder? İktidarı kaybederse zor günleri başlar ANAP'ın. Ondan sonra herkes kendine göre bir yol çizer.

Nokta: Size doğru yol çizenler olacak mı?

Türkeş: Bize çok yöneliş olacaktır. Yalnız ANAP'dan değil, her yerden olacaktır.

Hüseyin ŞENTÜRK

CEZAEVİ / AKLINI YİTİREN MAHKÛM

Telepatik misafirler

Tutuklanmasından sonra şizofren olduğu İhtisas Kurulu raporlarınca da belgelenen Veysel Kubat isimli bir genç, 5 yıldır Mamak Askeri Ceza ve Tutukevi'nde yatıyor.

Avukat Şanal Saruhan'a Mamak cezaevinden gönderilmiş 23 Mart 1987 tarihli bir mektup geliyordu. Adını anlaşılır nedenlerle T.Ü. olarak kısaltan bir hükümlü koğuş arkadaşı Veysel Kubat'ın durumunu şöyle anlatıyordu mektupta: "Bugün, yaşantısını kendi kendine sürdürebilecek durumda değil. İhtiyaçları yönünden tek aradığı sigara. Onu dahi kendisine tek tek veriyoruz. Yoksa paketleri parçalıyor, yatağını yakabiliyor, muhafaza edemiyor ve üst üste aşırı miktarda sigara içebiliyor."

Bir süre sonra da aynı koğuştan tahliye olan Murat Çavuşoğlu, Veysel'in durumunu anlatan mektubu doğruluyor ve ilave bilgiler veriyordu. Çavuşoğlu **Nokta** muhabirine şunları anlatıyordu: "Biz dışardan tanıyoruz Veysel'i. Akıllı, zeki, yetenekli, insan ilişkileri iyi olan bir arkadaştı. Ama özellikle Emniyet'ten geldikten sonra Veysel'in davranışlarında anormallikler başladı. Mesela vücudunun sol tarafını hayali bir kız arkadaşına ayırmıştı. Oraya kimseyi uzun süre dokundurtmadı. Giderek daha kötüleşmeye başladı. O dönemde, bir ölçüde de olsa saçma sapan bir diyalog kurmak mümkün oluyordu. Ama son zamanlardaki durumu tümüyle dış dünyadan yalıtılmış bir hale dönüştü."

Çavuşoğlu'nun söylediklerini, yani Veysel'in önceleri iyi olduğu sonra kötüleştiğini, Veysel'in mektupları da doğruluyordu. Sağlığının kötüye gittiğini bizzat kendisi ihbar ediyordu. 12 Mart 1982 tarihinde Dev-Yol sanığı olarak gözaltına alınmış, Emniyet'te gördüklerinden

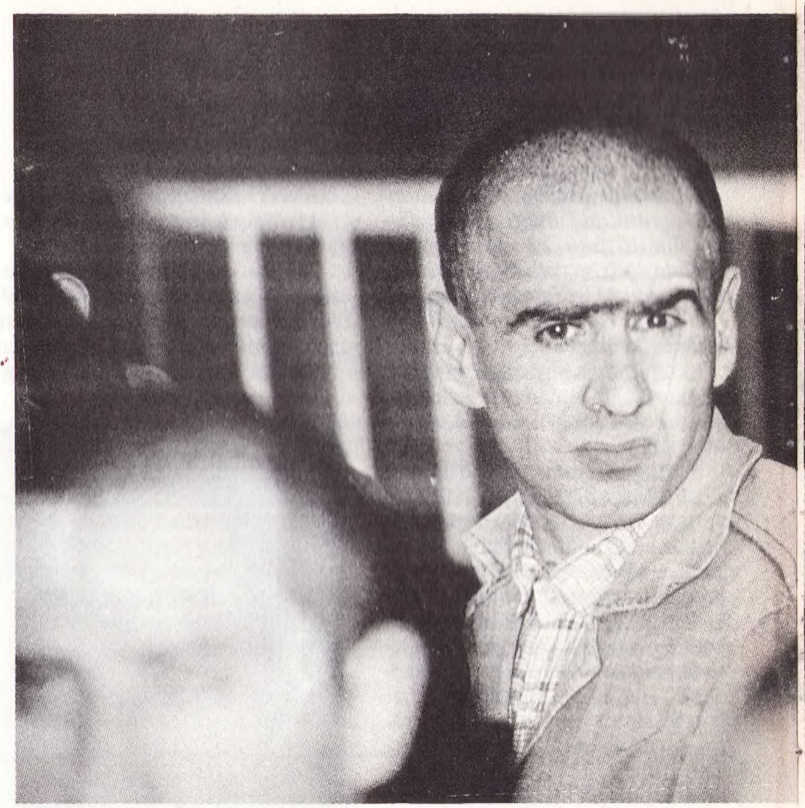

Veysel Kubat'ın akli dengesini Emniyet'ten geldikten sonra kaybettiği İhtisas Kurulu raporlarınc

sonra da bedenini Mamak'ın gardiyanlarına teslim edip cezaevinden akıl yoluyla firar etmişti. 18 Nisan 83'te ağabeyi Celal'e yazdığı mektupta şunları anlatıyordu: "Emniyet'te bana cereyan verdiler. Fakat ben cereyandan kurtulmak için beynimde toplayarak sanki bir yere gitmek istercesine beyin enerjisine çevirdim. Böyle olduktan bir hafta sonra ilkel metotlarla konuşmaya başladık. Önce beynime iki ampul atılmıştı sıcaklık hissi veren. Konuşma çok zorlukla oluyordu. Daha sonra konuşma açıldı ve düşünceyle karşılıklı olarak bilim adamlarıyla konuşmaya başladım." Veysel sonraki mektubunda aynı durumda olduğunu kendisiyle telepati yoluyla konuşulduğunu, istemediği halde buna zorlandığını söylüyordu: "Bana bunları yapan kimdir tam olarak kestiremiyorum . Benimle konuşan bir bilim adamı. ve sürekli küfür eden bir kadın ve bir erkek var."

Ağabeyine yazdığı 25 Temmuz 1983 tarihli mektubunda ise son gelişmeleri şöyle anlatıyordu: "Adam oturmuş MİT binasında bir bölüme, sürekli benimle dalga geçiyorlar. Ve insanları bundan sonra telepati yoluyla yönetеceklerini söylüyorlar." Veysel daha sonra Telepati yüzünden beyinde hiçbir şeyin saklanmasının mümkün olmadığını" anlatıyor ve "Bir ara sizinle benim aramda ilişkiler sağladılar. Seninle telepati yoluyla epeyi konuştum. Belki onların yarattığı hayal olabilir. Gerçekten benimle konuşan sensen bana yaz. Her şeyi anlarım o zaman. Çünkü benimle yine dalga geçtiklerini anlayacağım o zaman" diyordu.

Şizofren mi, değil mi? Veysel'in bu durumuna bir çözüm arayan ve müvekkilinin rahatsızlığının 'şizofreni (erken bunama)' olduğunu ileri süren Avukat Gülergün, konunun Adli Tıp kurumunca değerlendirilmesini mahkeme heyetinden istiyordu. Bu istemler üzerine Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi 'Dev Yol davası sanıklarından' Veysel Kubat'ı 10.4.87 tarihinde "DİKKAT KAÇABİLİR" ibareli bir yazı ile Adli Tıp'a gönderiyordu.

Veysel önce Adli Tıp kurumu 'Gözlem İhtisas Dairesi'ne alınıyor ve burada durumu saptanmaya çalışılıyordu. Gözlem İhtisas Dairesi düzenlediği bir raporla birlikte Veysel'i Adli Tıp İhtisas Kurulu'na gönderiyordu.

ADEM ALTANOKTA

sabit. Ama hâlâ hastaneye yatırılmıyor

İhtisas Kurulu, Veysel hakkındaki raporu inceledikten sonra 30 Mayıs 1984 tarihinde şu karara varıyordu. "... yakalandığı tarih olan 12.4.1982 tarihinde ceza ehliyetini tam olduğu, ancak hali hazırda şahsın göstermekte bulunduğu ve tutuklanmasından sonra oluşan şizofreniform tablo şeklinde kendini gösteren (hapis psikozu) nedeni ile cezasının infazında tıbbi mahzur bulunduğu, kişinin şifası tıbben tebeyyün edinceye kadar bir akıl hastanesinde tedavi altına alınması ile şifasından sonra mahkemece takdir edilmiş bulunan cezasının infazının uygun olduğu oy birliği ile mütalaa olunur."

Bu karardan sonra ortaya şöyle bir tablo çıkıyordu. Veysel isnat edilen suçları işlediği zaman akli dengesi yerinde olduğundan "hak ettiği ceza"yı alacak, fakat daha sonra akli dengesi bozulduğu için önce tedavi edilecek, daha sonra da cezası çektirilecekti.

Veysel'in babası Kemal Kubat oğlunun artık kendisini bile tanımakta güçlük çektiğini söylüyor, "Ben görüşmeye gidiyorum, tek kelime çıkmıyor ağzından. Konuşturamıyorum, telefonu koyup gidiyor" diyordu üzüntüyle... Anneler günündeki açık görüşte kendisini kucaklamak isteyen annesini bile bir kol darbesi ile yanından uzaklaştırdığını içi burkularak anlatan Kemal Kubat, "Veysel, diyorum. Bize hoşgeldin demeyecek misin, hiç töbeler töbesi, anam mı gelmiş, babam mı gelmiş hiç bilmiyor" diyordu.

Her tahliye değerlendirmesinde mutlaka taa Malatya'dan kalkıp Ankara'ya gelme gerekçesini ise şöyle anlatıyordu baba Kubat: "Tahliye etseler bile gelecek durumu yok. Bizi tanımayan birisinin bize gelmesine imkân var mı? Tahliye beklemiyoruz ama, ya olursa ortada kalır. Onun için her tahliye değerlendirmesinde mecburen geleceğim."

Baba Kemal Kubat, kaç tahliye değerlendirmesine daha geleceğini bilemeden memleketi olan Malatya'ya dönüyordu. Veysel ise bütün bu gelişmelerden, olan bitenden habersiz, kendi dünyasının derinliklerindeydi herhalde ●

EPSON fark demektir.

1964'te Tokyo Olimpiyatları'na katılan EPSON, o zamandanberi liderliği hiç bir şekilde elinden bırakmadı.

1964 Tokyo Olimpiyatları'nda kırılan rekorlardan çoğu bugün geçerliğini kaybettiği halde, EPSON'un o zaman kırdığı teknik rekor hâlâ geçilememiştir: Tarihte ilk defa, EPSON'un "resmi zaman tutucusu" Seiko için geliştirdiği mini bilgiyazarlarla alınan ölçme sonuçları, saniyenin kesirlerini de gösterecek şekilde kâğıt üzerine dökülerek basılabilmiştir.

Matrix-bilgiyazar EX-800

Bu ilk modern matrix-bilgiyazar, bilgisayar sonuçlarını daha mükemmel olarak yazma hususunda dünya çapında teknik bir yarışmayı başlatmış ve bundan sonra EPSON liderlik pozisyonunu hiç bir zaman bırakmamıştır. 1968'de lanse edilen EPSON EP-101 matrix-bilgiyazar, hiç mukayese edilemeyecek bir başarıya ulaşmıştır. Bilgiyazarlarının çeşitliği nedeniyle piyasada öncülük yapan EPSON, bugün de arkasında büyük bir mesafe bırakarak önde gitmektedir.

Hand-Held bilgisayarları alanında da öncü olarak dünya çapında takdir toplayan EPSON, kişisel bilgisayar alanını da başlangıcından itibaren düzenleyip, bu alanda da standartlar koyma hazırlıkları içindedir.

EPSON'un "Uzman Yetkili Satıcı" – larında bu farkı kendi gözünüzle görünüz. Tecrübe söz konusu olduğunda EPSON her zaman bir adımdan daha da öndedir.

EPSON

Where anything is possible.

Türkiye Genel Distribütörü: ROMAR PAZARLAMA SANAYİ ve TİCARET A.Ş. · Rıhtım Cad. Tahir Han No. 201 · Karaköy - İSTANBUL · Tel.: 1499170
İÇ ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ: Atatürk Bulvarı No. 233/10 · Kavaklıdere/ANKARA · Tel.: 270197 – 262529 · Satış ve Danışmanlık EPSON'un uzman yetkili satıcıları tarafından yapılır.

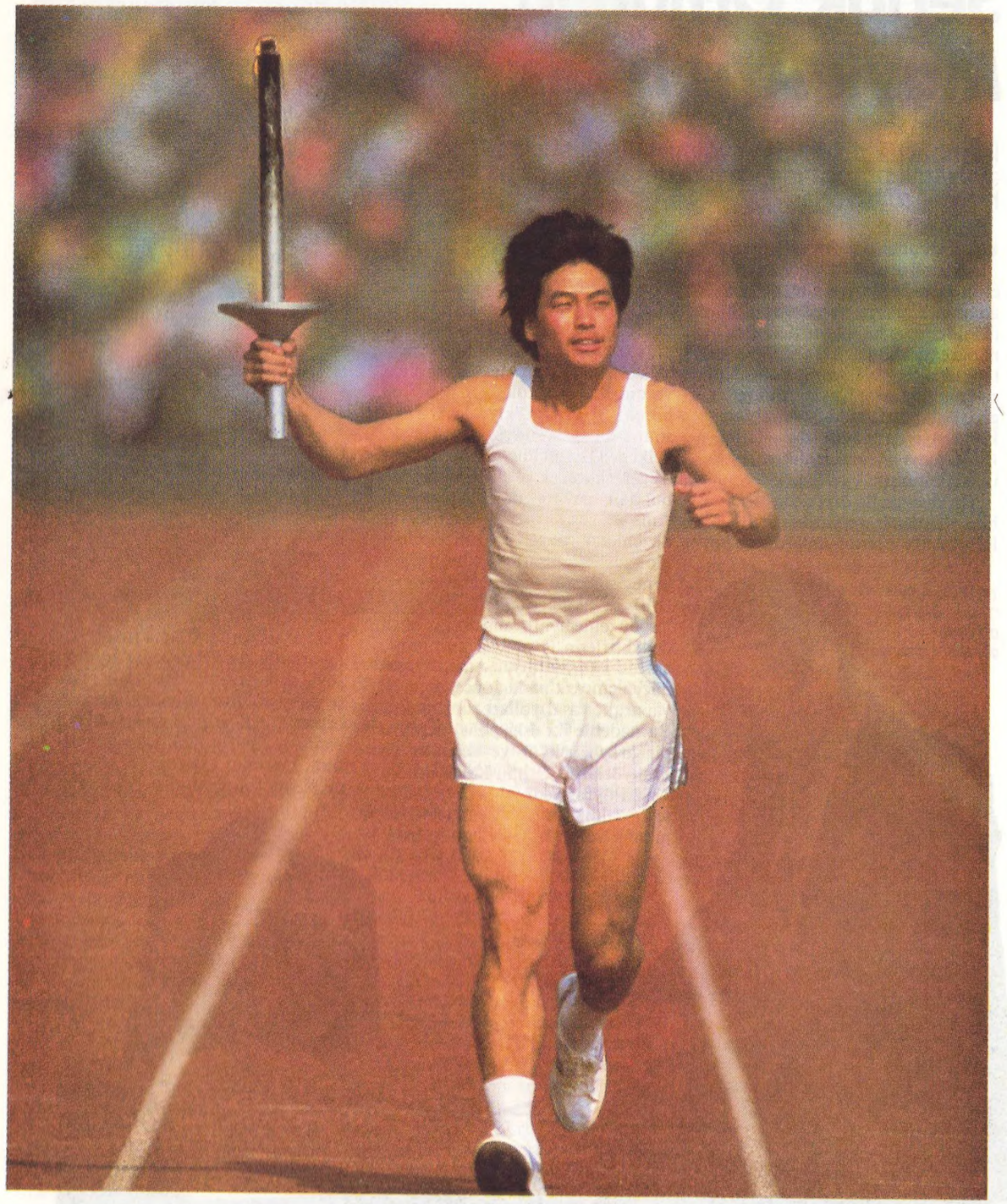

M. L. & S.

YENİ MESLEK / ÖZEL DEDEKTİFLER

Şerlok Orhan'la Mayk Aziz işbaşında

İstanbul'da polislikten ayrılma iki eski arkadaş bir avukatlık bürosunda, özel dedektiflik yaparak yeni bir hizmet sunuyorlar.

"İstanbul'dan Bursa'ya kadar özel arabamızla adamı takip ettik. Orada da iki gün boyunca adamın kimlerle, nerede, nasıl buluştuğunu ve hangi otelde kaldığını öğrendik. Bu arada telefonla İstanbul'a bilgi veriyorduk. Adamı en sonunda sevgilisiyle birlikte bir gece kulübünde bulduk ve yanındaki masaya da biz oturduk. Fotoğrafçı, olayı görüntüledikten sonra işimiz bitmişti."

Türkiye'nin ilk özel dedektifi Orhan Kandemir ve yardımcısı Aziz Poyraz ilk işlerini anlatırken bir hayli heyecanlıydılar. Iki eski dost ve meslektaş bu heyecanlarını beli ki de, yüz yıl önce Sir Conan Doyle'un masasında doğan ve eskilerin deyimiyle "nev-i şahsına münhasır" bir dedektif olan Sherlock Holmes'ün, meslektaşları olma yolunda atmış oldukları adıma borçluydular. Türkiye'de yüz yıl sonra da olsa, böyle bir meslek, belki de Özal'ın liberalizmi sayesinde gerçekleşecek ve edebiyatımız da bundan payına düşeni alacaktı. Ama ne var ki ortada yasal hiçbir düzenleme yoktu ve bizim Sherlock Holmes'lerimiz umutla bu düzenlemeyi bekliyorlardı.

Orhan'la Aziz: "Temel ilkemiz dürüstlük ve gizliliktir" diyorlar

İlk iş, ilk heyecan. Ancak yasal bir düzenlemenin olmaması, yerli dedektiflerin iş şevkini kırmamış, aksine kamçılamıştı. Amaç, yasal düzenleme çıkmadan önce de bu işi yaparak, yasal yolları zorlamaktı. Bu nedenle iki eski polis memuru bir araya geliyor ve dedektifliğe başlıyorlardı. Orhan Kandemir ve Aziz Poyraz yedi yıl önce polislikten ayrıldıklarında ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Öyle ortada kalakalmışlardı. Yine de birçok işe girip çıkmışlar, ama istedikleri gibi bir iş bulamamışlardı. Sonunda ilginç bir teklifle karşılaşacaklar ve müthiş bir heyecan duyacaklardı. Aradıklarını bulmuşlardı: Dedektiflik!

Bir avukat tarafından getirilen teklifi hemen benimsiyor ve çalışmaya başlıyorlardı. İstanbul Üniversitesi'nde görevli bir bayan öğretim görevlisi, işadamı olan kocasının çapkınlıklarına bir son vermek istemiş, ama başvuracağı bir mevki bulamayınca konuyu avukat arkadaşına açmıştı. Bayan öğretim görevlisinin istediği, kocasının gerçekten iş gezisine mi çıktığı, yoksa kendisini bir başkasıyla mı aldattığıydı. Dedektiflerimiz hemen işe koyuluyorlar ve işadamının bir gezisinde gizlice ona eşlik ediyorlardı. İlk durak Bursa'ydı. İşadamı Bursa'ya gelmiş bir-iki iş görüşmesinden sonra oteline dönmüştü. Dedektiflerimiz de oradaydı. Ama otelde durum değişiyor ve işadamımızın iş görüşmesi otelde özel görüşmeyle tamamlanıyordu. Sarışın bir genç kadın "bayan hocanın" şüphesini doğrulamıştı. Ancak bunu kanıtlamak gerekiyordu. İki gün süren takipten sonra dedektiflerimiz onları bir gece kulübünde yakalıyor ve fotoğraflama fırsatı buluyorlardı. Aziz Poyraz bu durumu şöyle anlatıyordu: "Hemen harekete geçip onların yanındaki masaya oturduk. İçkilerimizi ısmarladıktan sonra gidip fotoğrafçı ile konuştum. Durumu anlattım. Fotoğrafçı bizim fotoğrafımızı çeker gibi yan masayı çekecekti. Öyle de yaptı. Biz de fotoğrafçıyı gördük. Böylece işimiz bitmişti."

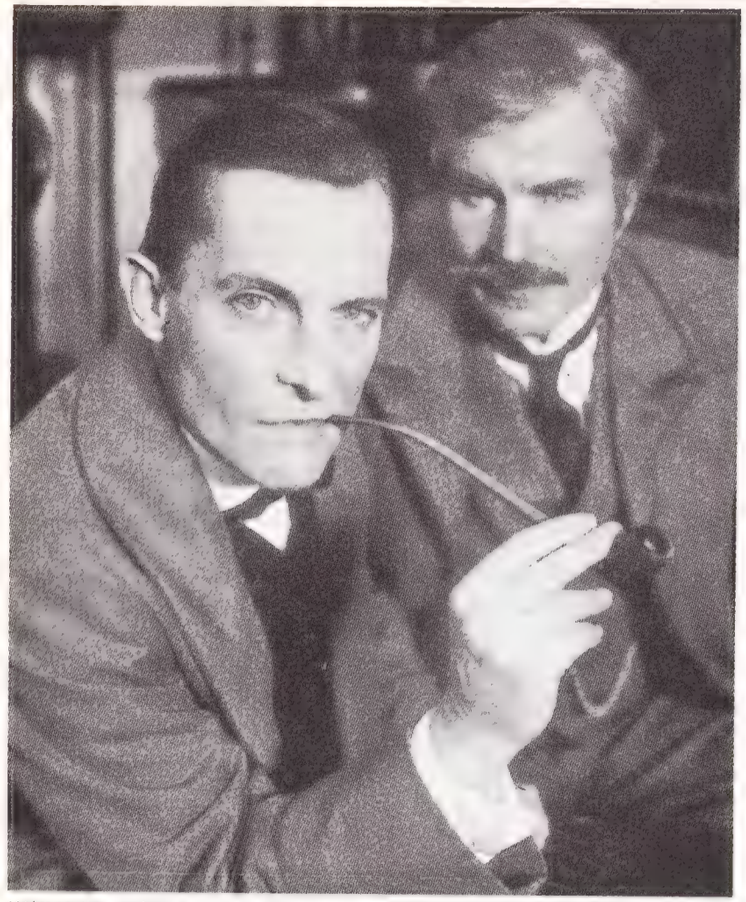

Holmes ve yardımcısı Watson! Dedektiflerimiz onların izinde...

"Dürüst ve disiplinli çalışırız." Yerli dedektiflerimizin işleri bir hayli zordu. Ortada henüz bir yasa yoktu ve onlar Avrupa ve ABD'deki kadar büyük olanaklara sahip değillerdi. Ancak onlar ne bir Mayk Hammer olmayı, ne de Agatha Christie'nin "yumurta kafalı, nizama son derece düşkün" Belçikalı dedektifi Hercule Poirot kadar ünlü olmayı düşünüyorlardı. Sadece Türkiye'de bu konuda yasal düzenlemelerin bir an önce çıkarılması gerektiğini belirterek şöyle diyorlardı: "Bizim amacımız Türkiye'nin bu eksiğinin giderilmesidir. Dürüst ve disiplinli çalışmalarımızla kısa sürede başarılı olacağımıza inanıyoruz."

Daha çok tanıdık çevrelerden talep geldiğini belirten Orhan Kandemir, yasadışı hiçbir şey yapmadıklarını, aksine polise ve adalete yardımcı olduklarını söylüyordu. Hatta bu konuda daha da ileri giderek şöyle diyordu: "Polisin işi bellidir. Kanun kaçağını arar, yerini tespit etmeye çalışır. Ancak bu noktada birçok vatandaş da polise yardımcı olmaz. Polis iyilik için de arasa vatandaş konuşmuyor. Polisiye bir iştir diyor, benim başım ağrır sonra diyor. Böyle olunca yeterli bilgi de toplanamıyor. Ama vatandaşa özel olarak gittiğin zaman çekinmeden bilgi verebiliyor. Bu durumun da dikkate alınması gerekir."

Talep var. Dedektiflik durup dururken Türkiye'nin gündemine gelmemiş, bir ihtiyaç sonucu ortaya çıkmıştı. Öyle ya, Özal'ın Amerikanvari yaşamı yerleştirme çabası bu alanda da kendini göstermeliydi. Aslında bunun ipuçları görülmeye başlanacak ve silah taşımanın serbest bırakılması hükümet tarafından gündeme getirilecekti. Artık geriye atılacak bir adım kalmıştı; "Özel Dedektiflik Büroları Açma Yasa Tasarısı" hazırlamak. Orhan Kandemir bu duruma işaret ederek şöyle diyecekti: "Bugün halkın büyük talebi var. Değişik sorunları olan insanlar bir arayış içindeler. Ancak dedektiflik henüz kurumlaşmadığı için nereye başvuracaklarını bilmiyorlar. Mesela, son 5-6 yıl içerisinde büyük dolandırıcılık olayları yaşandı. İnsanlar paralarını geri alamadıkları gibi dolandırıcılar da ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlar. Vatandaş şikâyetçi oluyor, polis zabıt tutuyor ama adamlar bir yerde durmuyor ki, her an yer değiştiriyorlar. Bu nedenle de bulmak zor oluyor. Bu durumda bizim devreye girmemiz çok doğaldır. Çünkü biz polis gibi değiliz. Yalnız o işle meşgul oluruz."

1987 yılı içerisinde Anadolu'nun birçok ilinde sayısız vatandaşı dolandıran bir kişiyi yakaladıklarını anlatan Orhan Kandemir ve Aziz Poyraz, olayı şöyle anlatıyorlardı: "Malatyalı bir vatandaş yine avukat yoluyla bize geldi. Dert yanıyor, ağlıyor neredeyse. 'Yeter ki bulun bu adamı ne olursa olsun' diyor. Adam üçkâğıtçı. 600 milyon lira dolandırmış. Hemen harekete geçtik. İstanbul'da ilk araştırmaları yaptık. Kimse bize bilgi vermiyor. Sonunda bir akrabasını bulduk. Adam da bizden yüklüce bir para aldı ve İzmir'e gittik. Kısa bir araştırmadan sonra adamın paravan şirketini ve inşaatını tespit ettik. Elimizde mahkemeden aldığımız aranıyor belgesiyle hemen İzmir polisine başvurduk ve adamı yakalattık."

Yerli Sherlock Holmes'lerimizin yaptıkları sadece bunlar değildi. İstanbul'da dolandırılan bir İranlı'nın 40 milyonunu kurtarmak için Doğubeyazıt'a kadar gidiyorlar ve dolandırıcıyı yakalayarak polise teslim ediyorlardı. Bir başka müşterinin "dostu" ile olan sorunlarını fotoğraflarla tespit ederek çözüyorlardı. Ancak bu işleri yaparken zorluklarla da karşılaşmıyor değillerdi. Özellikle "resmi kimliklerinin" olmaması en önemli sorundu. Ayrıca silah da kullanamıyorlardı. "Ama" diyordu Orhan Kandemir, "Bizim için şimdilik silah önemli değil. Her gün üç saat spor yapıyoruz ve kendimize güveniyoruz. Bizim hükümetlerimizden istediğimiz bu işin bir an önce kanuni hale getirilmesidir."

"Şimdiye kadar olağanüstü zekâya sahip bir Sherlock Holmes'ümüz, çapkın ve sert bir Mayk Hammer'imiz ya da çıtkırıldım bir Miss Marple'lümüz olmamışsa" diyordu Orhan Kandemir ve ekliyordu: "Bundan sonra olmayacağını ve bunların yazılamayacağını kim söyleyebilir."

Mahmut ÖVÜR

SÖYLEŞİ / F-16 GENEL MÜDÜRÜ JERRY R. JONES

"ABD'nin beklentileri doğrultusunda davranmalısınız"

Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Cemil Çuha, ilk F-16'nın Ocak 1988'de uçacağını söyledi. Oysa* Nokta *ekibinin görüntülediği fabrikada programlananın üzerinde bir ilerleme olduğu gözleniyordu. Montaj bölümünde altı adet F-16 vardı ve yetkililer ilkinin Ekim 1987'de uçacağını söylüyorlardı gururlanarak. Ancak ABD'nin "Silah Denetim Yasası" uyarınca kendi lisanslarıyla üretilen silahları hükümet tarafından denetlendikten sonra Türkiye'ye teslim etmesi F-16'ların geleceği üzerine Kongre'nin gölgesini düşürmüştü. Öte yandan 4,2 milyar dolarlık projenin 3 milyar dolarının ABD Kongresi tarafından yardım olarak sağlanması da F-16'lar üzerindeki gölgelerin hayli koyulaşmasına yol açıyordu. Nokta, F-16 uçak fabrikasının Genel Müdürü Jerry R. Jones'la projenin geleceği üzerine konuştu.

Nokta: Türkiye, F-16'ların üretiminde NATO'nun olduğu kadar ABD hükümetinin de beklentilerini yerine getirmeye çalışırken, kendi çıkarlarını nasıl gözetebilecek?

Jones: Şimdi biraz geriye gidelim. Rolleri ayrıştırmakta yarar var. NATO müttefiki ülkeler, hükümetlerin kendi aralarında imzaladıkları antlaşmalardan tümüyle farklı nitelikte sözleşmelere imza atarlar. Türkiye'ye NATO tarafından bir rol atfedilmiştir. Türkiye, NATO'nun beklentilerini gerçekleştirmek üzere bir sorumluluk üstlenir. NATO'nun diğer bir görevi müttefik ülkelerde kullanılan silahları standardize etmektir. Böylelikle beş farklı ülkede, birbirlerinden tümüyle ayrı teknoloji kullanılmasının önü alınır. Belçika, Hollanda, Danimarka ve Yunanistan. Tümünde F-16'lar kullanılır sözgelimi. Türkiye'nin uygulamaya geçtiği F-16 projesine bakılırsa, NATO'nun bu finansmanla aslında çok yakından ilgili olmadığı ortaya çıkar. Çünkü, bu kredi Birleşik Devletler hükümeti tarafından Savunma ve Ekonomik İşbirliği Antlaşması (SEİA) çerçevesinde Türkiye'ye verildi. Amacı, Türkiye'nin kendisini ve dolayısıyla bölgeyi gerektiği gibi savunabilmesini sağlamak. Bu iki hükümet arasında imzalanan bir antlaşmadır. Buna dikkatinizi çekerim.

Nokta: O takdirde, asıl yaptırım gücü ABD hükümetinin ellerinde...

Jones: Evet. Bu noktada General Dynamics'in rolüne değinmek gerekir. Çünkü Birleşik Devletler hükümeti, Türk hükümeti ile belli koşullarda F-16'ların satışını öngören bir antlaşma yaptı. Biz de, eğer F-16'ların Türkiye'de imali düşünülüyorsa, Türkiye'de bir fabrika kurulmalıdır diye düşünerek özel bir şirket olarak kuracağımız iş ortaklığını tarif eden bir antlaşma imzalamak üzere Türkiye'ye geldik.

Nokta: Ancak, ihale açıldığında sizinle birlikte F-18'leri üreten McDonnel Dougles ve Northop şirketleri de Türkiye'ye geldiler. Eğer F-18'ler ihaleyi kazansaydı, NATO'nun öngördüğü "standardizasyon ilkesi" de bozulacaktı herhalde?

Jones: Evet, sözgelimi İspanya F-18'lerde karar kıldı. Avrupa'da başka hiçbir ülkenin F-18 almamış olması, İspanya'nın durumunu zorlaştıracak kuşkusuz. Fakat müttefik ülkeleri yalnızca NATO standardizasyonu için F-16 alsınlar diye zorlayamayacağımız da çok açık.

Nokta: Krediyi Birleşik Devletler verdiğine göre, böyle bir zorlama olmaması için de bir sebep yok.

Jones: Burada, Türk hükümetinin, sözgelimi Kıbrıs gibi bir "sorun" karşısında aldığı tavra göre ABD hükümetinin F-16 projesi yoluyla baskısını hissedip hissetmeyeceğini soruyorsunuz. Hatta, Türkiye'nin verilen kredinin Türk milletinin çıkarları doğrultusunda özgür bir seçim yaparak kullanma hakkına neden sahip olmadığı gibi bir arka planı var bu sorunun. Şimdi, böyle bir açıdan yaklaşırsanız tartışmada kullanacağımız üslubun değişmesi gerekir. Amerika, kuşkusuz böyle bir durumda sizin kararlarınıza karşı çıkmaz, ama gücünü kullanır ve yardımı keser. Anlamanızı istediğim nokta, konunun uçak seçimi ile bir ilişkisi olmadığı. Konu, iki hükümet arasında. Önemli olan hangi uçağı seçtiğiniz değil öyleyse. Amerika'nın beklentileri doğrultusunda hareket etmeniz önemli olan. Ama teknoloji transferini durdurması, F-16 programını askıya alması, tüm bunlar, umarım böylesine basit bir anlaşmazlığın kurbanı olmaz.

F-16'lar ne zaman uçacak?

ADEM ALTAN/NOKTA

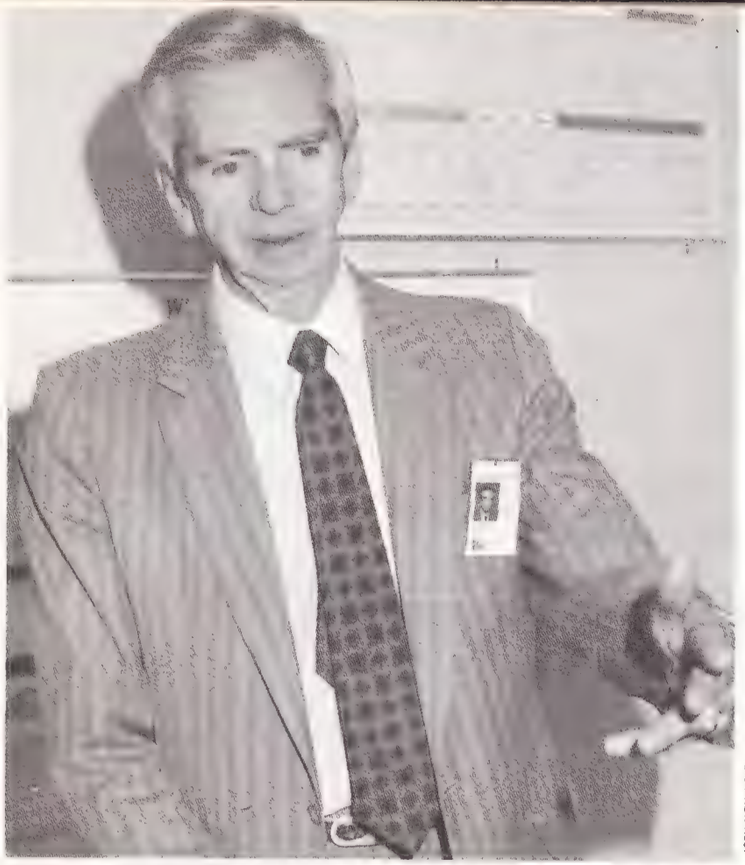

ADEM ALTAN/NOKTA

Jones: "Türkiye F-16'ları pazarlığa sokarsa, Kongre de SEİA'yı gözden geçirir, F-16 kontratını bozar, gerekirse Türkiye'ye ambargo koyar"

Nokta: Ancak Başbakan Özal, geçtiğimiz nisan ayında yaptığı bir konuşmada, ABD Kongresi'nin yardımı Kıbrıs konusuna bağlayan kararına tepki olarak "F-16 projesini bir kez daha gözden geçirme durumuna düşebiliriz" dedi biliyorsunuz...

Jones: Bunlar Başbakan Özal'ın sözleridir. Bu sözler Başbakan Özal'ın, Amerikan Kongresi'ne karşı bir misillemesi olarak düşünülmeli. "Eğer Kongre böyle bir karar alırsa, ben de sizden silah almam bundan böyle" demektedir Sayın Özal. Gerekirse F-16 projesini en baştan gözden geçirebilir ya da tümden son verebilir. İşte bu biraz önce iki hükümet arasında düşündüğümüz türden bir ağız kavgasıdır. Tabii, böyle devam ederse iş çığrından çıkar ve sen bana bunu yaparsan ben de sana şunu yaparım gibi bir üsluba dönüşür.

Nokta: Ama bu sözleri söyleyen Türkiye'nin Başbakanı olursa bu değerlendirmeniz değişmez mi?

Jones: Evet ama bu durum iki hükümet arasında böyle bir tartışma açılmayacağını göstermez. Tersine, Sayın Özal'ın bu fabrikayı kapatabileceğini, bu güce sahip olduğunu gösterir. Fakat tüm bu sorular başka bir amaca yöneliyor gibi. Aslında bana sorarsanız Sayın Özal fabrikayı kapatmaz. Çünkü bu fabrika bir başarıdır. Görüyorsunuz yavaş yavaş Türkiye bir uçağın tüm parçalarını yapabilecek duruma geliyor. Böyle bir avantajı neden kaybetmek istesin? Açıkçası Başbakan Özal'ın fabrikayı bu aşamada kapatabileceğini sanmıyorum. Ancak meselenin siyasi yönü olduğu göz önüne alınırsa, biliyorsunuz siyasette olaylar her zaman akılcı yöntemlerle çözülmez. Oysa işadamı gibi davranan biri için programların ilerlediği, beklentilerin gerçekleştiği başarılı bir süreci yarıda kesmenin hiçbir anlamı olamaz. Ben siyaset adamı değilim, ama bu soruyu Türklere sormak isterim. Türkler fabrikanın kapatılma kararı karşısında acaba akılcı mı davranacaklardır, yoksa böyle bir siyasi çekişmeye boyun mu eğeceklerdir? Çünkü bu fabrikanın gerçek sahipleri onlardır.

Nokta: SEİA çerçevesinde düşünüldüğünde, sanki F-16 fabrikasının gerçek sahipleri bizler değilmişiz gibi görünüyor. Sizin General Dynamics olarak Türk hükümetiyle ilişkileriniz hangi platformda gerçekleşiyor?

Jones: Bakın size ilişkiler ağını açıklamaya çalışacağım. F-16 kontratı Türk hükümetiyle ABD hükümeti arasında imzalandı. Birleşik Devletler hükümeti ise projenin yürütülmesi ve denetlenmesini ABD Hava Kuvvetleri'ne bıraktı. Türk tarafında ise bizim hava kuvvetlerimize karşılık olarak projeden sorumlu olan makam Milli Savunma Bakanlığı. Biz, General Dynamics olarak ABD Hava Kuvvetleri'ne karşı sorumluyuz. Yani, F-16 uçaklarını bizler kâğıt üzerinde ABD Hava Kuvvetleri'ne teslim ediyoruz, onlar da ABD hükümetinin onayını aldıktan sonra Türk hükümetine. Türk hükümeti Savunma Bakanlığı'na, nihayet Bakanlık da Türk Hava Kuvvetleri'ne. Görüldüğü gibi Türkiye F-16 uçakları için General Dynamics'e değil Amerikan hükümetine ödeme yapmaktadır. Dolaylı bir ilişki bu. Ama SEİA uyarınca Türk hükümetine yardım yapıldığına göre, Türk hükümeti de istediği gibi krediyi yönlendirebilir. Türk hükümetinin istekleri doğrultusunda ABD hükümeti kendi hava kuvvetleriyle ilişkiye geçer. Hava kuvvetleri de ilgili şirketleri devreye sokar. Şirket de gerekli atılımı yapar. Ve yaptıklarının faturasını ABD Hava Kuvvetleri'ne gönderir. İşte bu nedenle General Dynamics'in Türk hükümetiyle doğrudan bir ilişkisi olmamasına rağmen Türkiye'nin isteklerini ABD hükümetinin onayını alarak yerine getirmek zorunda olması, fabrikanın konumunu da bambaşka bir noktaya getiriyor. Bizim yerine getirmemiz gereken taahhütler ile iki hükümet arasında çıkan bir anlaşmazlık arasında var olan etki mekanizması, bu ilişkiler ağının içinde gizli. Dolayısıyla Kongre'nin alacağı bir karar ABD'nin ulusal savunmasını ilgilendirdiğinden doğrudan F-16 fabrikasına yansıyabilir. Daha açıkçası, Türkiye F-16'ları pazarlığa sokarsa, Kongre de SEİA'yı gözden geçirir, F-16 kontratını bozar, gerekirse Türkiye'ye ambargo koyar. Ama bütün bunların yalnızca olumsuz bir varsayım olduğunu da unutmayın. Dahası, her iki tarafın da böylesine başarılı bir projeyi gözden çıkaracağını sanmıyorum.

Ali Rıza KURANEL

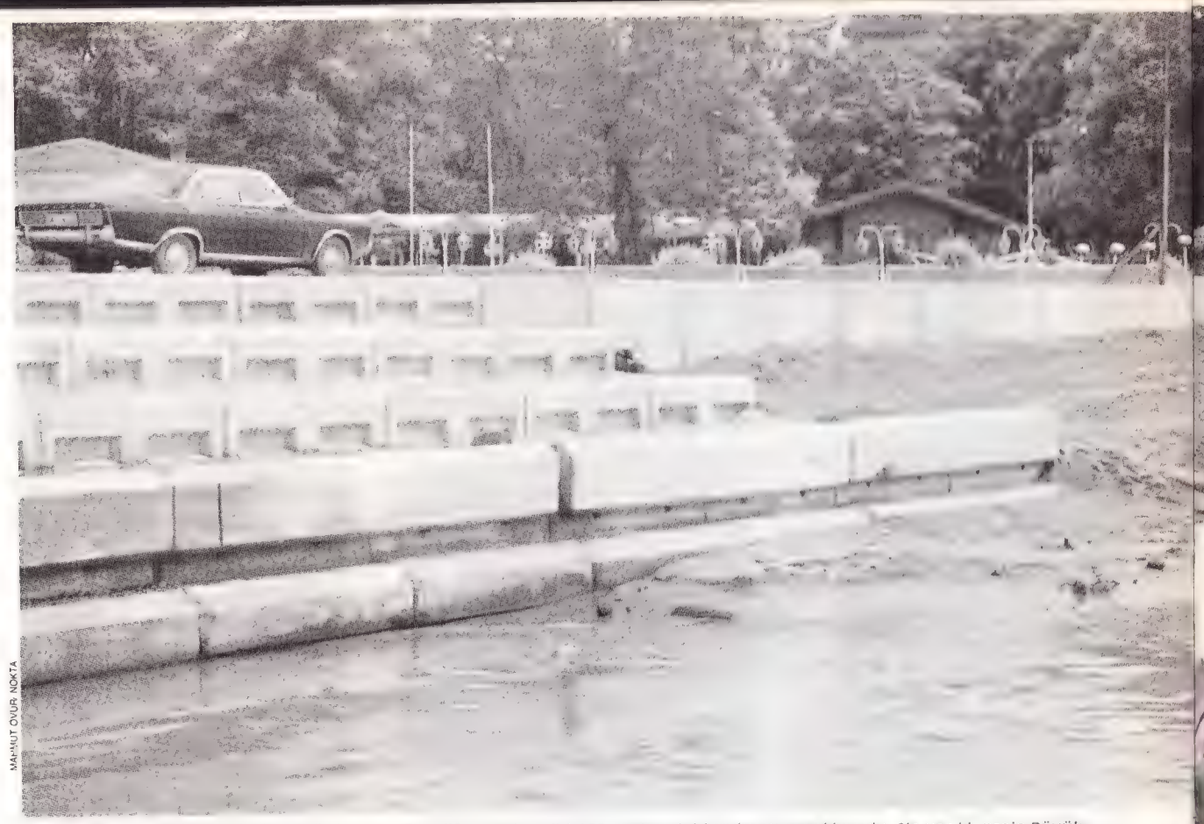

MAHMUT ÖVÜR NOKTA

Projeye göre, Büyük Kulüp'ün önünün de, tüm diğer yerler gibi 100 metre doldurulması gerekiyordu. Ne var ki, proje Büyük Kulüp'ün büyüklüğü karşısında tadilata uğrayıverdi

SEÇKİNLER / DENİZE ULAŞMADA KOLAYLIK

Büyük Kulüp'e Hızlan jesti

Dalyan- Bostancı sahil dolgu projelerinde tüm yolun 80-135 metre genişliğinde olması planlanmıştı. Ancak son projede yapılan bir değişiklikle Çiftehavuzlar Büyük Kulüp'ün önüne bir plaj yapılarak yolun genişliği 3-5 metreye düşürüldü

Her yolun bir fatihi varsa eğer, Fenerbahçe Dalyan'dan Bostancı'ya kadar uzanan muhteşem sahil yolunun tek fatihi de kuşkusuz Kadıköy'ün meşhur Belediye Başkanı Osman Hızlan'dır. Başkanın sözlerine kulak verilecek olunursa, Hızlan, milyarlık sahil yolu ve rekreasyon alanının yapımı için hiçbir fedakârlıktan kaçınmamış, mümkün olan ve olmayan tüm olanakları seferber etmişti. Ne evlerinin önünün doldurulmasını engellemeye çalışan torpilli yalı sahiplerinin gözünün yaşına bakmış, ne de denize kıyısı bulunan sosyal kulüplerin ayrıcalık taleplerine kulak vermişti. Ve başkan, tüm ricalara ve baskılara rağmen, kıyı şeridini yer yer 135 metreye ulaşan bir dolgu alanıyla kuşatmayı, eninde sonunda başarmıştı.

Bu da neyin nesi? Ancak bir uçtan bir uca uzanan koca sahil, Çiftehavuzlar'ın belirli bir noktasında, aniden 3-5 metrelik bir genişliğe iniveriyordu. Nerdeyse, iki aile aynı anda buradan yan yana geçemeyecekti.

Öbür yalılar gibi önü yüz metrelik bir dolgu alanı ile çevrelenmeyen ve denize yakınlığı halen 5 metreyi geçmeyen bu şanslı belde, gerçekten de şanslı insanlara aitti. Burası, halk arasında seçkinler kulübü olarak tanınan Büyük Kulüp, namı diğer, Cercle d'Orient'dan başka bir yer değildi. Büyük Kulüp, yıllar önce denizi doldurarak alanını genişletmiş ve diğer yalıların hududundan çok daha ileriye çıkmıştı. Ancak sahil projesinde Büyük Kulüp'ün önü de diğerleri gibi yola ve rekreasyon alanına alınmış ve yüz metre genişliğinde doldurulması planlanmıştı. Aynı projede sahil yolu üzerinde inşa edilecek 5 halk plajının yerleri de, uzun ve titiz incelemeler sonucunda belirlenmiş ve projenin onaylanmasıyla kesinleşmişti. Ama ne var ki, olanlar olmuş ve 11.6.1985 tarihli proje ile yerleri belirlenmiş olan plajlardan biri ani ve beklenmedik bir şekilde yer değiştirip, Çiftehavuzlar'daki Büyük Kulüp'ün önüne kayıvermişti. Böylelikle, yol yapımı esnasında kulübün önündeki tel örgünün üzerine "muvakkattir" levhası asan Büyük Kulüp de, inşaatın bitmesini ve ayağının dibindeki plajın açılmasını beklemeye koyuluyordu. Biraz ötede bulunan Marmara Yelken Kulübü ve Balıkadamlar Kulübü ise sahil yolu kasırgasını Büyük Kulüp kadar kolay atlatamayacaklar ve bundan böyle söz konusu kulübün üyeleri 100 metre ötelerindeki denizi ancak dürbünle seyredebileceklerdi.

BATUHAN KIRAN NOKTA

Halk arasında seçkinler kulübü olarak tanınan Büyük Kulüp

Büyük Kulüp'ün sahil yolu halka açılınca bile, şans eseri tam önüne isabet etmiş olan plajı, özel plaj olarak kullanacağı daha şimdiden dillerdeydi. Büyük Kulüp müdürü Sadettin Sükhan ise ileriye dönük projelerini şöyle anlatıyordu: "Belediyenin, sahildeki bazı yerleri kiraya vereceğini duyduk. Önümüzdeki belli bir alanı kiralamayı düşünüyoruz. Bize gereken kolaylığın sağlanacağını düşünüyoruz. Çünkü biz bir prestij kulübüyüz, burada tüm devlet erkânını ağırlıyoruz."

En büyük, Büyük Kulüp. Gerçekten de, kulüp müdürü Sükhan'ın da altını çizerek belirttiği gibi Büyük Kulüp, kulüplerin içinde çok özel bir konuma sahipti.

İstanbul sosyetesinin seçkin simalarının üye olduğu, yazın güneşlenmek, kışın iki tanıdık yüz görmek, biraz da yeşil çuhalar üzerinde oyun oynamak için uğranılan İstanbul Çiftehavuzlar sahilindeki kulüp, bundan tam 105 yıl önce Fransızlarca kurulmuştu. Kulübün ilk üyelerini İstanbul'a avlanmaya gelen Fransız soyluları ve Türkiye'de yaşayan Fransız zenginleri oluşturuyordu. Zamanla Fransızların kendilerine başka "av sahaları" bulması sonucu azalan üye sayısı zengin Türklerden seçilen üyelerle dengelenmiş, daha sonraları ise üyelerin tamamını Türkler oluşturmuştu. Bugünkü üyeleri arasında Osman Hızlan, Raif Dinçkök, Bedrettin Dalan, Vehbi Koç, Erol Sabancı, M. Ali Yılmaz, Feyyaz Tokar, Haluk Eczacıbaşı gibi ünlü simaların bulunduğu kulübe, yeni üye olmak, deveye hendek atlatmaktan zordu. Üyelik için 6 milyon lira istendiği gibi, hatırı sayılır yüksek yerlerden referans ve tavsiye de gerekiyordu. Böylesine büyük bir kulüp isterse, ufak tefek proje değişiklikleri, birkaç plajın ani uçuşlarla yer değiştirmesi, önünün doldurulmamasını sağlayamaz mıydı acaba? Büyük Kulüp müdürü Sadettin Sükhan iddiaların aksine, Büyük Kulüp'ün belediyeden, önlerine plaj konmasını değil, konmamasını istediklerini belirtiyordu. "Biz kalabalıktan hoşlanmayız. Biz toplumun önümüzde olmasını istemeyiz. Bizim üyelerimiz, zaten plajdan, herkesin denize girdiği yerden denize girmez, rahatsız olurlar. Biz, üyelerimize iki katlı konforlu bir sal yaptırıyoruz. Bu yaz denize, açığa koyacağız, üyelerimizi de motorlarla götürüp getireceğiz."

Sükhan: "Biz prestij kulübüyüz, burada devlet erkânını ağırlıyoruz."

BATUHAN KIRAN NOKTA

MAHMUT ÖVÜR NOKTA

Hızlan: "Ben üyesi olduğum her kulübe imtiyaz yapacak olsam, başa çıkamam."

Büyük Kulüp'ün tam binalarının önüne isabet eden plajı, belediyeden kiralayıp kullanmak yerine, çoğunluğu yaşlı olan üyelerini neden heyecanlı sal yolculuklarına çıkaracağı sorusu yanıtsız kalırken, Osman Hızlan ise projede bazı değişiklikler yapıldığını kabul ediyordu. "Ancak" diyordu Hızlan, "Bu değişiklikleri en mükemmele ulaşmak için yaptık."

"Padişah olsa bile..." Kadıköy Belediye Başkanı, üyesi olduğu Büyük Kulüp'e sahildeki diğer hiçbir sosyal kulübe sağlamadığı bir ayrıcalığı sağladığı iddiasının asılsız olduğunu ileri sürüyor ve şöyle devam ediyordu: "Ben Büyük Kulüp haricinde 20 kulübe daha üyeyim, hepsine farklı davransam, nasıl başa çıkarım. Hem insan padişah olsa bile, projede keyfi değişiklik yapamaz."

Ayrıca, her şeyin ötesinde Osman Hızlan, bir noktanın asla unutulmamasını şiddetle istiyordu: "Halk kesinlikle sahile inecek."

Gerçi Hızlan'ın böylesine öfkelenmesini gerektirecek hiçbir durum yok ortada. Halk kesinlikle sahile inecek. Ama öyle her önüne gelen sahile de değil elbette ●

BİR UMUT

Ayrılık yarı ölmekmiş!

Referandum sonucu siyaset yasaklarının kalkmaması ihtimali de ciddi olarak düşünülür ve tartışılırken, Özal'ın erken seçimi kaybedeceğinin "o kadar da garanti" olmadığını fark eden sosyal demokratlar, birleşme ya da bütünleşme sorununu yeniden gündeme getirdiler... Adımı gene Erdal İnönü attı ve bir süre SHP-DSP yakınlığının mümkün olduğu sanıldı. Ancak Ecevit, "Birleşme DSP'de olur" dedikten sonra harekete geçilecekse bunun referandumdan önce yapılmasını istedi. Ecevit'in "bütünleşme" yerine "birleşme" deyimini kullanmış olması üzerinde yorumlar yapılırken İnönü, konuyu gündemden çıkardığını, birleşmeyi sandıkta seçmenin yapacağını söyledi.

Ecevit "birleşme"yi yeğledi , İnönü yeşil ışığı söndürdü

BİR PORTRE

Timurtaş Uçar (Hoca)

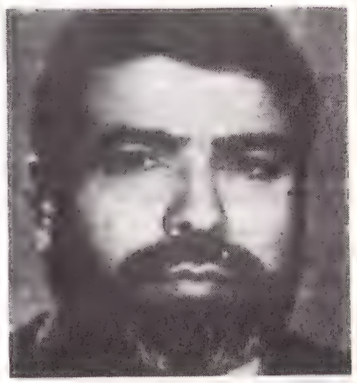

Hoca gerçekten "uçuyor..." Ayetullah Humeyni ve Cemalettin Kaplan'ın denenmiş ve tutmuş yöntemlerini izleyerek el altından piyasaya "korsan vaaz kasetleri" süren Beykoz Çavuşbaşı Camii imamı, derin hoca Timurtaş Efendi, oruç tutmayanların "kâfir", çarşaf giymeyen kadınların "fahişe" olduğunu ileri sürüyor.

"Cumhurreisi"nin İslam inançlarına saygı duymak zorunda olduğunu, oruç tutmayana selam verenin cehennemlik olacağını, gazetecilerin dinsiz olduğunu, İslam şartlarını yerine getirmeyenlerin namazının kılınmaması gerektiğini de ileri sürüyor.

Timurtaş Hoca, din sömürüsü yapan politikacılardan da hiç mi hiç hoşlanmıyor!

Hoca'nın hakkında açılmış bugüne kadar 12 dava var. İstanbul Müftülüğü'nde merkez vaizliği yaparken aşırı görüşleri nedeniyle görevden alınmış, Beykoz'a "sürülmüştü..."

Hoca'nın kasetlerinin hediyesi 1500 lira. Topkapı, Harem otogarlarında, vapur iskelelerinde, Yeni Cami arkasında ve Beykoz'daki bazı dükkânlarda "müminlerin istifadesine" sunuluyor.

Kuran-ı Kerim'le başlayan Odalar Birliği iftar yemeği kavgayla bitti

BİR GENEL KURUL

Siyaset yapmayaaa da geldim odaanaa...

Anadolu sermayesinin en yüksek organı sayılan Odalar Birliği, kıran kırana ANAP-DYP çekişmesine sahne oluyor. Genel Kurul toplantısı Ramazan nedeniyle iftar yemekleriyle, aptes alıp namaza duran delegelerle, hep birlikte söylenen ilahiler ve okunan Kuran-ı Kerim'le, Aydınlar Ocağı'na döndü...

"Liberal eğilimli" olarak nitelenen Dündar Soyer'in yönetim kurulundan istifasıyla yükselen gerginlik, DYP kurmaylarının "Güniz Sokak istifa istemiyor" uyarısıyla buzdolabına kaldırıldı.

Odalar Birliği, daha liberal TÜSİAD'la simgelenen İstanbul büyük sermayesine karşı, daha "alaturka" Anadolu eşrafının "parlamentosu" niteliğinde. ANAP-DYP çekişmesinin odak ve hedeflerinden biri haline dönüşmesi de son derece doğal karşılanıyor...

HAFTANIN İNCİSİ

"Sadece yatırımla seçim kazanılmaz. Sırt sıvazlayın, yapamayacaksanız bile o işe evet deyin."

Turgut Özal'dan ANAP'lılara...

BİR FOTOĞRAF

Watergate kahramanı Richard Nixon Türkiye'ye geldi... Ülkemizde iş olanağı arayan iki arkadaşını birlikte getirdiğini ileri süren Nixon, İstanbul'un "tarihi ve turistik yerlerini" gezip Boğaziçi'nde levrek, midye, karides ve havyar yiyip rakı içer ve göbek dansözü seyrederken, İran-Irak savaşını sona erdirmek isteyen ABD yönetiminin Türkiye'de nabız yoklamak üzere "eski ağababası" Nixon'ı görevle göndermiş olduğu da ileri sürüldü... Nixon, Watergate kadar ünlü senatör McCarthy'nin çömezi olmasıyla da hatırlanıyor ve "Rosenberg'lerin idamında etkin kişilerin önde gelenlerinden" olarak tanınıyor.

KISA... KISA...

- **YÖK, "türbana" izin verdi.**
- **Televizyonda siyasi partilere paralı propaganda olanağı suya düştü.** Propaganda parasız yapılacak.
- **İsmail Beşikçi tahliye oldu.**
- **Adana MHP davasında 11 idam,** 2 müebbet, 16 da otuz altışar yıl hapis cezası verildi.

BASINDAN YORUMLAR

Kebapçı yöntemi

Birkaç gündür kamuoyu Başbakan Özal'ın "parayı bastıran herkese tabanca" verilmesi fikrini tartışıyor...

Öne sürdüğü gerekçenin devlet fikriyle açıklanabilir hiçbir tutarlı yanı yoktur.

İngiltere'de polisler bile silah taşımıyor.

Özal herhalde o parlak fikri açıkladığı günün arifesinde, vurdusu kırdısı bol bir kovboy filmi seyretmişti.

Ecevit vaktiyle "kendi dövizini kendin bul" diye bir uygulama getirmişti de ekonomi birbirine girmişti.

Şimdi Özal "kendi güvenliğini kendin sağla" derse neler olmaz?.

Ben söyleyeyim: Sadece trafikteki itişmeler yüzünden günde en az 20-30 cinayet işlenir.

Sayın Başbakan inşallah devlet idare etmenin kebapçı dükkânı işletmekten daha ciddi bir iş olduğunu zamanında anlar.

"Kendin pişir kendin ye" yöntemiyle devlet yönetilmez!

Güngör Mengi, 24 Mayıs, Sabah

Sosyal demokrat Niyazi

Geçenlerde televizyonun haber programında DSP Meclis Grubu Başkanı Sayın Cahit Karakaş'ı izliyorum. Başkanın yamacında Sayın Nuri Korkmaz oturuyor. Her ikisi de çatık kaşlı. Parti tüzüğü gülümsemeyi yasak mı etmiş?..

İçimden:

—Kırk bir kere maşallah dedim, işte su katılmamış iki sosyal demokrat...

Sonra düşündüm:

Acaba hangisi daha çok sosyaldemokrat? Rahşan Ecevit mi? Deniz Baykal mı? Cahit Karakaş mı? Ali Topuz mu? Nuri Korkmaz mı? Erdal İnönü mü? Aydın Güven Gürkan mı? Tevfik Çavdar? Hasan Fehmi Güneş? Türkân Akyol? Ahmet Güryüz Ketenci? İsmail Cem?

Fikri Sağlar? Yakup Kepenek? Say sayabildiğince...

Ah bir ölçüm aleti olsaydı, tansiyon ölçer gibi herkesin koluna takıp, ne kadar sosyal demokrat olduğunu ölçebilseydik; SHP ile DSP ayrılığı bir gerekçeye oturabilirdi. Yüzde 70 sosyal demokrat olanlar bu yana, yüzde 60 olanlar şu yana, yüzde 80 olanlar beriye gelsin, yüzde 40'ta kalanlar öteye gitsin. (...)

İran-Irak savaşında ölen Müslümanlardan hangisinin şehit, sağ kalanlardan hangisinin gazi olduğu sorulabilir. SHP-DSP çatışmasında ise ne şehit olunabilir, ne gazi...

Olsa olsa Niyazi...

İlhan Selçuk, 23 Mayıs, Cumhuriyet

Herşeyden Kurtulun Duşakabin'e Girin!..

Neşeli bir duş, sıkıcı her şeyi unutturur. Hele banyonuza ***DUŞAKABİN****'le çağdaş banyo özelliğini kazandırmışsanız.*

DUŞAKABİN, *lüks inşaatlarda olsun, toplu konutlarda olsun, evde, otelde, motelde, her türlü küvetin çevresine uygulanabilir. Yerlerin sular içinde kalmasını önler ve sizi naylon perde benzeri eski sıkıntılardan kurtarır.*

DUŞAKABİN, *on değişik modeliyle ve iki seçenekle size ulaşıyor: Adresinize getirilip monte ediliyor veya montaj aksesuarlarıyla birlikte, kendiniz kurabileceğiniz setler halinde satılıyor.*

DUŞAKABİN, *bütün Türkiye'de, bayileri ve yaygın servisiyle hizmetinizde.*

DUŞAKABİN ekonomiktir. Sağlam, nemli ortama dayanıklı, renkli eloksallı alüminyum profil ve ithal kırılmaz panel camlarıyla üretilmektedir. Herkesin rahatça sahip olabileceği fiyatlarla sunulmaktadır. Aşağıdaki telefonlardan size en yakın DUŞAKABİN satıcısını öğrenebilirsiniz. Dilerseniz, tanıtıcı broşürümüzü isteyebilirsiniz.

DUŞAKABİN®

INTERMART A.Ş.
Atatürk Cad. No: 37/3 Burduroğlu Apt. Adana
Tel: (711) 35355-35711, Teleks: 62383 beri tr

DÖRDÜNCÜ SAYI ÇIKTI!

ARAŞTIRMA: PAZAR POSTASI Dergisi 1956-60
Muzaffer İlhan Erdost, Cemal Süreya, Ece Ayhan,

Anket: Orhan Duru, Ülkü Tamer, Ahmet Oktay, İlhan Berk

TIPKI BASIM: 32 Sayfalık PAZAR POSTASI eki (Orijinal boyutlarında) **yalnız abonelere**

Murat Belge:'Sosyalist Ahmet Mithat olduğumu söylemiştim'

OKTAY RİFAT ● BORGES ● DEMİR ÖZLÜ
HANDKE ● WOODY ALLEN ● ÖMER MADRA

Aziz Nesin: Türkiye'de korkudan korkmak

CARAVAGGİO ● ANDY WARHOL

112 sayfa/1500TL

Abone olmak için Gergedan'ı arayın

DÖNEMLİ YAYINCILIK A.Ş. Büyükdere Cad. 57/1
Mecidiyeköy/İstanbul Tel: 173 13 09 - 167 36 19

GERGEDAN

YERYÜZÜ KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Almanya'da sayıma karşı çıkan tek siyasi parti "Yeşiller".

FEDERAL ALMANYA / NÜFUS SAYIMI

Kim, kiminle, nerede, ne yaparken?

Almanya'da 1983 yılında insan haklarına aykırı olduğu gerekçesiyle yapılmasına izin verilmeyen nüfus sayımı, bir-iki değişiklikten sonra yürürlüğe kondu. Yeşiller ve SPD'nin Gençlik Örgütü'nce protesto edilen sayım, bu ülkede yaşayan binlerce Türk işçisini oldukça güç durumda bırakacak.

Uzun sarı saçları omuzlarına dökülmüş, yuvarlak kalçalarını ortaya koyan bir blucin ve dik göğüslerinin gerdiği bir tişört giymişti. Bu haliyle, ölçüleri aşağı yukarı belliydi ama o bununla yetinmemiş ve tişörtüne iri siyah harflerle şunları yazmıştı: "Ölçülerimi herkes bilebilir: 84-60-84." Almanya'da nüfus sayımı operasyonuna karşı çıkan boykotçulardan biriydi genç kız. Belki bu sayıma tek siyasi parti olarak karşı çıkan Yeşiller'den biri. Ya da SPD'nin gençlik kolu üyelerinden.

Geçtiğimiz hafta başında başlayan nüfus sayımı daha aylarca öncesinden büyük protestolarla karşılaşmıştı. Görünürde, sayım sırasında sorulacak sorular son derece masumdu. İnsanlara, adı, soyadı, ikâmetgâh adresi gibi kişiye ilişkin, ya da evlerinin büyüklüğü, evde kaç kişinin yaşadığı gibi ikâmetgâha ilişkin bazı sorular sorulacaktı. Üstelik, sorulara muhatap olanlar, bunlara hemen sayım görevlisi önünde cevap verebilecekleri gibi, isterlerse, 3 hafta içersinde postayla da gönderebileceklerdi. Hükümete göre, böylece Almanya'da oturan insanların geleceği daha sağlıklı bir biçimde planlanabilecekti. Anket formu doldurmayarak vatandaşlık görevlerini yapmayanlar ise, şüphesiz cezalandırılacaktı.

Ama madalyonun bir de öbür yüzü vardı. Bu "masum" sorular, sadece kişilerin kendilerine değil, bulunduğu apartmanın yöneticisine, çalıştığı işyerinin sahibine de sorulacak, böylece, bir kişi hakkında, birkaç kaynaktan istihbarat alınabilecekti. Bu bilgiler sonradan bir merkezde toplanacak, değerlendirilecek ve örneğin her insanın suç işleme eğilimi buna göre tespit edilecekti. Federal Suç Dairesi eski şef-

Protestocuların eylemi çoğu kez polis tarafından engelleniyor.

Sayım sırasında sayım görevlisinin sorularını derhal cevaplandırmak şart değil.

lerinden Horst Herold'un "Benim bilgisayardan en büyük umudum, onun toplum için bir teşhis cihazı olabilmesinde. Ben o zaman bir doktor gibi sürekli olarak toplumun nabzını dinleyebilirim" şeklindeki sözleri, insanların fişlenmesinin nelere kadir olduğunun iyi bir kanıtıydı.

Türkler topun ağzında. Böylelikle sayım, Almanlar için bir demokrasi ve onur sorunu haline gelirken, iş, başta Türkler olmak üzere, yabancı işçiler için bir var olma-yok olma sorunu oluşturuyordu. Sayımdan sonra yapılacak değerlendirmelerde, düşük ücretle çalışan ve gettolarda yaşayan Türklerin suç işleme eğiliminin, Almanlardan çok daha yüksek çıkacağı kesindi. Bu durum da, en küçük bir şüphede "okkanın" altına gideceklerin Türkler olacağı tartışma götürmez bir gerçekti. Nüfus sayımı, ayrıca oturma ve çalışma izni olmayan binlerce Türk işçisinin de ortaya çıkması sonucunu doğuracaktı. Ülkede bu tehlikeyi göz önünde bulunduran göçmenler ve yabancı işçilere yönelik çalışan bazı kuruluşlar, bildiriler dağıtarak Türkleri uyarmaya çalışıyorlar, sayım görevlisi kapıya gelince neler yapılabileceği konusunda, yabancı işçileri bilgilendirmeye çalışıyorlardı.

Türklerin, Yeşiller ve SPD Gençlik Örgütü tarafından başlatılan, nüfus sayımını protesto hareketine katılmalarından çekinen Alman hükümeti ise, geçen haftadan başlayarak Almanya'da yayınlanan Türk gazetelerine reklam vererek, nüfus sayımının yararlarını anlatıyor, arkasından da katılmayanların 10 bin mark ceza ödeyeceklerini söyleyerek, aba altından sopa göstermeyi ihmal etmiyordu.

On bin markık cezanın yanı sıra, Alman hükümeti, çeşitli biçimlerde, protesto eylemlerine katılan yabancı işçilerin iş akitlerinin feshedileceğini de ima etmekten geri kalmıyordu. Her şeyden önce, "bir yabancı, herhangi bir devlet dairesi önünde, yanıltmak amacıyla, sağlığı, ailesi, milliyeti, mesleği ve ekonomik durumu hakkında yanlış bir bilgi verirse veya bilgi vermeyi reddederse, sınır dışı edilebilir" diyen Yabancılar Yasası'nın 10. maddesi, Türk işçilerinin rüyalarını kaçırtacak nitelikteydi.

Naziler sayıma sahip çıkıyor. Yeşiller ve SPD'nin dışında, bazı sendikalar, yabancı işçi örgütleri "fişleme operasyonu" diye adlandırdıkları nüfus sayımına karşı çıkarlarken, hükümet, bu iş için 150 milyar mark gibi korkunç bir miktarı gözden çıkartmış ve 16 yaşındaki gençlerden ordu mensuplarına kadar oldukça geniş bir kesimin yer alacağı 600 bin kişilik bir sayım ordusunu devreye sokmuştu. Üstelik bu sayım ordusunun gönüllü üyeleri de vardı: Dazlaklar, neo-naziler ve benzerleri... HLA adlı neo-nazi örgütünün sayım öncesi dağıttığı bildiride yazılanlar ise oldukça çarpıcıydı: "Nüfus sayımı, Almanya'da yaşayan yabancıları tespit etmek için bir fırsattır. Hepimiz sayım görevlisi olalım, hukuki sakıncası olan yabancıları tespit edelim ve bunları polise bildirelim."

Kim, üvey babasıyla "mutlu" günlerinde. 12 yıla mahkûm olan annesi (sağda) son kocasıyla beraber tipik bir canilik örneği verdi

İNGİLTERE / ÇOCUKLARA KARŞI CİNAYETLER

Dayak cennetten çıkmadı

Dört yaşındaki Kim'in, annesi ve üvey babası tarafından gördüğü işkencelere dayanamayarak ölmesinden sonra, sadist anne ve babanın mahkemesi sonuçlandı. Anne baba dayağıyla ölen çocuk sayısının gittikçe artması, İngiltere'de endişeyle karşılanıyor.

—"Bu yemeği yemek istemiyorum. Başka bir şey yesem?"

—"O halde hiçbir şey yemeyeceksin. Su da koka kola da yok."

—"Ama n'olur kekten verin bana..."

Şırrak, pat, küt... Kimberley ne zaman tabağındaki yemekten başka bir şey yemek istese, azıcık huysuzluk yapsa üvey babası Nigel'in yanıtı tekme, tokat ve onu açlık ve susuzluğa mahkûm etmek oluyordu. Nigel sadece bu cezalarla yetinse, Kim, belki 4 yaşın verdiği çabuk bağışlama mekanizmasıyla yediği dayakları ve yiyemediği kek ve pastaları unutacaktı. Ama poposunun kızgın şişle dağlanmasını, sırtının ve kuyruk sokumunun sigarayla yakılmasını, haftalarca yatak odasına kilitlenerek bahçeye bile çıkartılmamasını hazmedemiyordu. Minicik yüreği bunca işkenceye dayanamamış ve bir gün annesine "bırakın beni, artık ölmek istiyorum" diyebilmişti... Ve ölüm onu annesinin vurdumduymaz bakışları ve üvey babasının sopa darbeleri arasında buldu. Anne Pauline Carlile ve üvey baba Nigel Hall hapsi boylarken küçük bir tabut da toprağa veriliyordu, sonsuza dek huzur içinde yatmak üzere...

Fırtınalı yaşamöyküsü. Kim'in özbeöz annesi olan Pauline Carlile 6 çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu olarak doğduğunda, karşısında evlatları için özveriyle çalışan bir baba ve şefkatli bir anne buluyordu. Genç kızlığa ilk adımlarını attığı günlerde bile evlenip bir sürü çocuk sahibi olmaktan başka bir şey düşünmeyen Pauline bu arzusunu 16 yaşında birlikte yaşamaya başladığı "komşu oğlu" Ray ile gerçekleştiriyordu. Birbirlerine büyük bir aşkla bağlı olan çiftin peşpeşe 2 çocuğu oluyor ve Pauline üçüncü kez Kim'e hamile kaldığında babasının "artık evlenme zamanınız geldi" demesiyle 1981 yılında evleniyorlardı. Oldukça vasat bir gelir düzeyinde olmalarına rağmen kavga gürültü etmeyen, uyumlu bir evlilik çizgisi sürdüren Pauline ve eşinin mutluluğu, resmi nikâhlarından 1 yıl sonra Ray'in 32 yaşında bir beyin kanamasından ölümüyle altüst oluyordu.

23 yaşında 3 çocukla dul kalan Pauline, "büyükler küçüklere baksın" yaklaşımıyla Kim ve kardeşlerini bir kenara atıp gece gündüz "o pub senin, bu kulüp benim" gezmeye, alkol ve uyuşturucu kullanmaya başlıyordu. Bir dizi âşıktan sonra 1983'te bir eroinman olan David Carlile ile evleniyor, çocuklarla birlikte Pauline de "erkek dayağı"nın tadına ilk kez varıyordu!.. Bir "dayak yiyen eşler" evine çocuklarıyla beraber sığınan Pauline'in fırtınalı yaşamı bundan sonra bir video sahtekârlığı nedeniyle 1984'te hapise girmesiyle daha da karmaşık bir hale bürünüyordu. Hapiste "David'den olma" dördüncü çocuğunu da doğuran genç kadının öteki 3 çocuğu ise sosyal hizmet uzmanları tarafından gönüllü bakıcılara emanet ediliyordu.

"Küçük elmasım..." 14 yıldan bu yana aileleri parçalanmış çocuklara evini ve kalbini açmış olan Marion ve Gordon Whiteley, Kimberley ve ablasının yanlarında kaldığı 14 ay boyunca çok neşeli, hareketli, sağlıklı ve iştahlı olduklarını,

BÜTÜN dünyada seçkin erkekler yeni bir güne Gillette GII ile başlar.

Onlar, Gillette GII'nin sadece Gillette teknolojisine özgü uluslararası kalitesini, benzersiz tıraş konforunu tanırlar.

Gillette GII ile tıraş, onu bir kez deneyenler için vazgeçilemeyecek seçkin bir alışkanlıktır.

Siz de her sabah sıra dışı bir günün muhteşem başlangıcını seçenler arasına katılın.

Gillette GII "tıraş sistemi" sürekli kullanabileceğiniz bir gövde ile, değişebilir iki bıçaklı kartuşlardan oluşuyor. Gövdeyi bir kez alıp yıllarca kullanacaksınız. İki bıçaklı kartuşları ise defalarca mükemmel tıraştan sonra değiştirebilirsiniz.

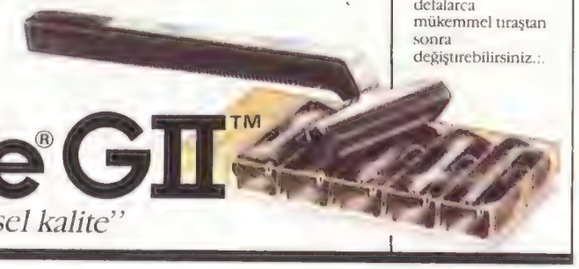

Gillette® GII™

"Tıraşta evrensel kalite"

kendilerine hiçbir sorun çıkartmadıklarını söylüyorlardı gazetecilere. Hatta "gönüllü anne" Marion, özellikle küçük Kim'i çok sevdiğini ve onu hep "küçük elmasım" diye çağırdığını gözyaşları arasında anlatıyordu.

Hapisten çıktıktan sonra Pauline, kısa bir süre ikinci kocası David'le yaşıyor, dayakların sonunun gelmeyeceğini anladıktan sonra onu terk ediyordu. Kızı Kim'in katili olarak müebbet hapse çarptırılan Nigel Hall ile David'den ayrıldıktan kısa bir süre sonra tanışan genç kadın, yeni sevgilisiyle Londra'da bir eve taşınıyor ve çocuklarını tekrar yanına almak istemiyle sosyal hizmet yetkililerine başvuruyordu. Artık yaşantılarının normal ve düz bir çizgide seyredeceğine, çocuklarının olumlu bir atmosferde büyüyeceğine inanıyordu Pauline. Yanıldığını kavraması pek uzun sürmeyecekti, ama tüm benliğiyle bağlandığı bu sadist ruhlu adama Kim'e vahşiyane davrandığı 6 ay boyunca da hiç müdahale etmeyecekti.

Ve Nigel sahnede. Diğer kardeşleriyle beraber annesinin ve "cici" babasının yanına yerleşen Kim'in, tüm diğer yaşıtları gibi bazı uyumsuzlukları olması doğaldı. 4 yıllık kısacık ömrüne ne çok değişiklik, ne çok acı sığdırmıştı aslında... Çocukların ani değişikliklere karşı oldukça "tutucu" tepkiler gösterdikleri, alışkanlıklarından kolay kolay vazgeçmedikleri, hele tüm kişilik özelliklerini kanıtlama yaşı olarak bilinen 4 yaşında biraz daha huysuz ve hırçın olduklarını bilmek için artık günümüzde psikolog veya pedagog olmak gerekmiyordu. Ama Nigel ve Pauline için tüm bunlar "özel yaşamlarını" engelleyici olumsuzluklardı ve ne pahasına olursa olsun Kim hizaya getirilmeliydi: Altına çiş mi kaçırdı, Kim'in poposu kızgın şişle dağlanmalı ve sigarayla yakılmalıydı. Yemeğini mi yemedi, Noel gecesi bile olsa tek bir sandviçle doyurulmalı ve aklını başına toplaması için sadece iç çamaşırlarıyla o soğukta kapının önünde yağmur altında bekletilmeliydi. Bağıra çağıra mı oynadı, o halde "tabutluk"u aratmayacak küçüklükteki karanlık bir dolaba kilitlenmeli ve saatlerce orada tutulmalıydı...

Komşuların sosyal hizmet uzmanlarına yaptıkları ısrarlı şikâyetler sonucu, birkaç uzman belirli aralıklarla Pauline ve Nigel'in yaşadıkları eve geliyor ancak içeri bile giremeden gerisin geri dönüyorlardı. Çünkü "canavar ruhlu" bile olsalar, Kim'in hırpalanmış bedenini, çürük ve yanık izlerini, açlık ve susuzluktan bir deri bir kemiğe dönüşmüş olan bu mutsuz çocuğu yetkililerin gözleri önüne sermeyi düşünemiyorlardı. Sonuçta, yine bir dayak "seans"ından sonra şakağına sopayla vuran Nigel'in darbeleri altında can veriyordu Kim...

Mahkeme sonucunda, "bir çocuğa görülmemiş biçimde acımasız ve vahşi davranmakla" suçlanan Nigel, ömür boyu hapise çarptırılırken, Pauline 12 yıla mahkûm olacaktı. Ama sadist anne babanın aşkları, hapiste sürüyordu. Pauline'in bu "eşsiz adama" hapisten yazdığı mektup şu cümlelerle bitiyordu, "sen benim yaşamımın aşk ışığısın. Aşkımızın hiçbir zaman bitmemesini ümit edelim."

Utanç tablosu

Kim, İngiltere'de ana-baba dayağı sonucunda vahşice öldürülen çocuklardan sadece biri. Döverek - öldürme yöntemi, eğitimcilerin bütün çabalarına karşın ülkede şaşırtıcı bir biçimde, hızla yayılıyor. Yaşamları böylesine trajik bir biçimde noktalanan birkaç kurbanın yürek parçalayıcı öyküleri şöyle:

MARIA COLWELL
Yaşı: 7
Ölüm tarihi: 7 Ocak, 1973
Ölüm nedeni: Gönüllü ailesinin yanından döndükten sonra sarhoş üvey babasının dövmesiyle.

PAUL BROWN
Yaşı: 4
Ölüm tarihi: Kasım 1976
Ölüm nedeni: Erkek kardeşiyle birlikte yaşadığı büyükanne ve büyükbabasının evinden 32 çürük ve kırık kemikle kaldırıldığı hastanede komaya girdikten 3 ay sonra.

JASMINE BECKFORD
Yaşı: 4
Ölüm tarihi: Temmuz 1984
Ölüm nedeni: Üvey babasının sürekli dayağı sonucu kaldırıldığı hastanede 20 kırık kemikle 10 kilo gelen bedeninde birçok yara ve yanık izi bulunmuştu.

TYRA HENRY
Yaşı: 21 aylık
Ölüm tarihi: 1 Eylül 1984
Ölüm nedeni: "Vahşi, cani ve şiddet yanlısı" öz babası tarafından dövülerek... Hastaneye getirildiğinde vücudunda 57 insan ısırığı ve çürükler vardı.

HEIDI KOSEDA
Yaşı: 3
Ölüm tarihi: Kasım 1984
Annesiyle yaşadığı evde cesedi bodrumda çürümüş olarak bulundu.
Ölüm nedeni: Açlık. Otopside midesinde kendini doyurmaya çalıştığı kâğıt artıklarına rastlandı.

MENKUL KIYMETLER REHBER SAYFASI

Yüksek kazanç yine İktisat'ta

İktisat Bankası Menkul Değerler Merkezi ve şubelerinde satışa sunulan özel sektör tahvilleri yüksek kazanç sağlamaya devam ediyor.

Ayrıca, Hazine Bonosu, Devlet Tahvili, Hisse Senedi veya Gelir Ortaklığı Senedi almak için **Menkul Değerler Merkezi**'ni ve **İktisat** şubelerini arayabilirsiniz.

İKTİSAT MENKUL DEĞERLER MERKEZİ

İktisat Menkul Değerler Merkezi
Esentepe: Büyükdere Caddesi 165 Esentepe İstanbul Telefon 172 7000 166 2731
Osmanbey: Halaskargazi Caddesi 180 Osmanbey Telefon 146 0410

ESBANK
MENKUL KIYMETLER MERKEZİ

- **Hazine bonosu ve devlet tahvili alım-satımında yüksek verimi,**
- **Portföy danışmanlığı hizmetini,**
- **Borsa işlemlerinde en uygun şartları,**
- **Her hafta devlet ihalelerine katılma imkânını, tüm şubeleri düzeyinde sunuyor.**

Adres: Büyükdere Cad. Alba İş Hanı 67/71 Kat 5 Mecidiyeköy/İstanbul
Telefon: 172 16 01 - 172 51 42 - 172 50 69
Telex: 27170 esgttr.

Her Hafta Borsa İlanları "Menkul Kıymetler Rehber Sayfası"nda

Yüksek geliri güven içinde kazanın

SERMAYE PİYASASINDA
GARANTİ

Özel Sektör Tahvili / Hazine Bonosu / Devlet Tahvili / Hisse Senedi alım satımları ve portföy danışmanlığı konusunda Garanti Menkul Kıymetler Merkezi ve Garanti Bankası'nın 288 şubesi hizmetinizdedir.

GARANTİ
MENKUL KIYMETLER MERKEZİ

İSTANBUL: Büyükdere Cad. 87, Mecidiyeköy İstanbul
172 69 08 - 172 94 74 - 172 62 88 Teleks: 27656 gbme tr
ANKARA: Atatürk Bulvarı, İzmir Cad. 25, Yenişehir Ankara
Tel: 118 20 66 - 118 90 18 Teleks: 42458 gran tr - 45475 gdav tr

ALMANYA / MİRAS KAVGASI

Adidas'a imparator aranıyor

Adidas hanedanlığının büyük patronu Horst Dassler'in geçen ay ölmesinden sonra, uluslararası spor dünyası yeni yöneticinin kim olacağını heyecanla bekliyor. Adı geçen kişiler arasında, Dassler'in yeğeni ve Puma ayakkabılarının sahibi Rolf ve "İmparator" lakabıyla tanınan ünlü futbolcu Beckenbauer de var.

Öldüğünde arkasında kocaman bir servet bırakmıştı. Yaklaşık 2 trilyon liralık bu servetin dört mirasçısı vardı ama esas sorun, Türkiye'de yaşayan herkesin cebindeki, firmaların kasasındaki ve tüm bankalardaki toplam para miktarına yakın bu mirasın kimin tarafından yönetileceğiydi. İşte Adidas böyle bir imparatorluktu ve büyük patron Horst Dassler öldükten sonra yeni bir imparator bulunması gerekiyordu.

Sorun, günde 260 bin çift ayakkabı satan bu büyük imparatorluğun, ayakkabı üretimine devam edip etmemesi değildi şüphesiz. Zor olan, onun kişiliğinde topladığı ilişkileri sürdürecek, spor dünyasına neredeyse yön veren rolünü üstlenecek, politik ve diplomatik girişimciliğini sürdürecek bir şekilde yerinin doldurulmasıydı.

Almanya'nın JR'ı. 1948 yılında küçük bir Alman kasabasında, bir spor ayakkabısı imalathanesiyle başlayan Adidas hanedanlığının en ünlü temsilcisi Horst Dassler'in iktidarı sadece mali gücünden kaynaklanmıyordu. Dassler, "Dallas"-vari yöntemlerle aynı zamanda uluslararası spor dünyasına da yön veriyordu. Olimpiyatların düzenlenmesi, yerinin saptanması, futbol federasyonlarının yöneticilerinin seçimi, Dünya şampiyonalarına katılacak takımların sayısının belirlenmesine kadar birçok konuda söz ve karar sahibiydi. İmparator ayrıca, Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı Antonio Samaranch ile dostluğunu kullanarak, rüşvet dağıtarak ve yasadışı birçok yönteme başvurarak, olimpiyatlarda ve Dünya kupalarında kendi ürettiği ayakkabı ve spor malzemelerinin kullanılmasını sağlamıştı. Kullanmamakta direnen sporcular gözünün yaşına bakılmadan geri yollanmıştı. Bazı federasyon başkanları ise, karşılaşmalar öncesinde sporcularının ayağından değişik markalardaki ayakkabıları çıkarıp, zorla Adidas'ları giydirmeye kadar işi ciddiye almışlardı.

Dassler'in arkasında bıraktığı büyük servetin varisleri olan dört kız kardeşi şaşkınlıklarını hâlâ üzerlerinden atamamışlardı. 160 ülkede temsilcilikleri bulunan Adidas imparatorluğunun kontrolü altında daha birçok küçük imparatorluk vardı. Bunlar, Dassler'in alt edip ele geçirmeyi başardığı Fransız Le Coq Sportif, Amerikan Pony, Ixeco Tekstil, Sydney raketleri, Ventex şapkaları, Arena mayoları ve daha birçok ortaklık kuruluşuydu. Dört kız kardeşin acilen ağabeyleri Horst'un becerilerine sahip birini bulmaları gerekiyordu. Ama kim?

Yeni imparator adayları. İşte bu sorunun ardından gizli ve çetrefilli bir savaş başlıyordu. Bu imparatorluğu kim "Mister Adidas" kadar iyi yönetebilirdi? Adı geçen kişiler arasında eski futbolcu Franz Beckenbauer de vardı. Şimdi antrenör ve işadamı olan Beckenbauer'in, Dassler tarafından da desteklendiği biliniyordu. Golf malzemeleri pazarlamasında üstün başarı sağlamış olan Amerikalı Mark McCormack da adı geçen adaylar arasındaydı. Bazılarına göre ise en güçlü aday Puma ayakkabılarının sahibi ve Dassler'in yeğeni Rolf Dassler'di. Rolf'un işin başına geçmesiyle, Dassler ailesinin sahip olduğu güçler de birleştirilebilecekti. Üstelik, Rolf, Dünya Atletizm Federasyonu Başkanı'ydı.

Adaylar konusundaki tahminler sürüp giderken, Dassler ile bin türlü bağları bulunan Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı ve FİFA Başkanı suskunluğu tercih ediyorlardı. Başkanlar her nedense bu konuda ağızlarından tek bir kelime kaçırmamak için büyük çaba sarfediyorlardı. Fakat esas dananın kuyruğunun 1989'da kopacağı da dedikodular arasındaydı. Zira bu tarihte, Dassler'in Uluslararası Olimpiyat Komitesi ve FİFA ile malzeme temini konusunda yaptığı tüm anlaşmalar son bulacaktı. O zaman yeni anlaşmalar kimle yapılacaktı?

Şimdi spor dünyası büyük bir merak içinde bundan sonra Adidas ayakkabılarını sporcuların ayağına kimin zorla giydireceğini bekliyor...

Dassler, Adidas'ı, gerektiğinde zorbalık yaparak bugünkü konumuna getirmişti.

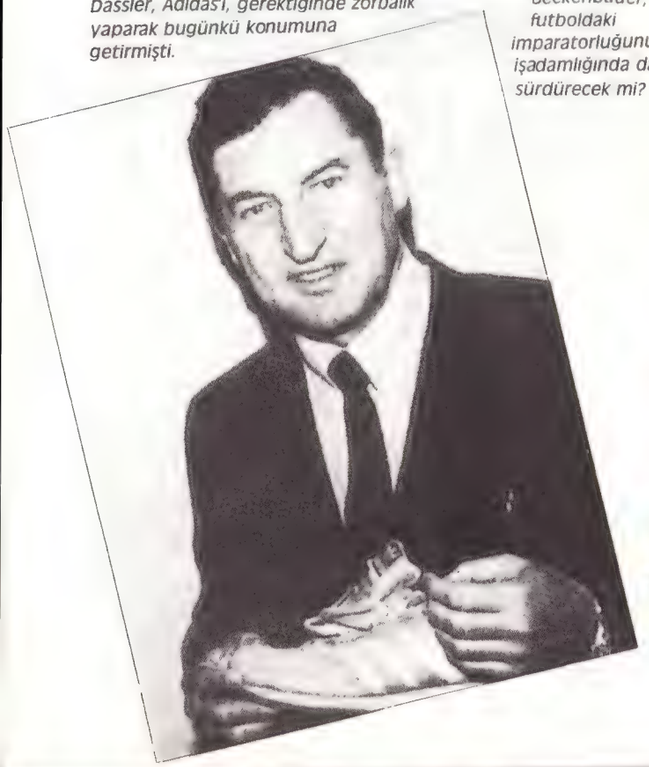

Beckenbauer, futboldaki imparatorluğunu işadamlığında da sürdürecek mi?

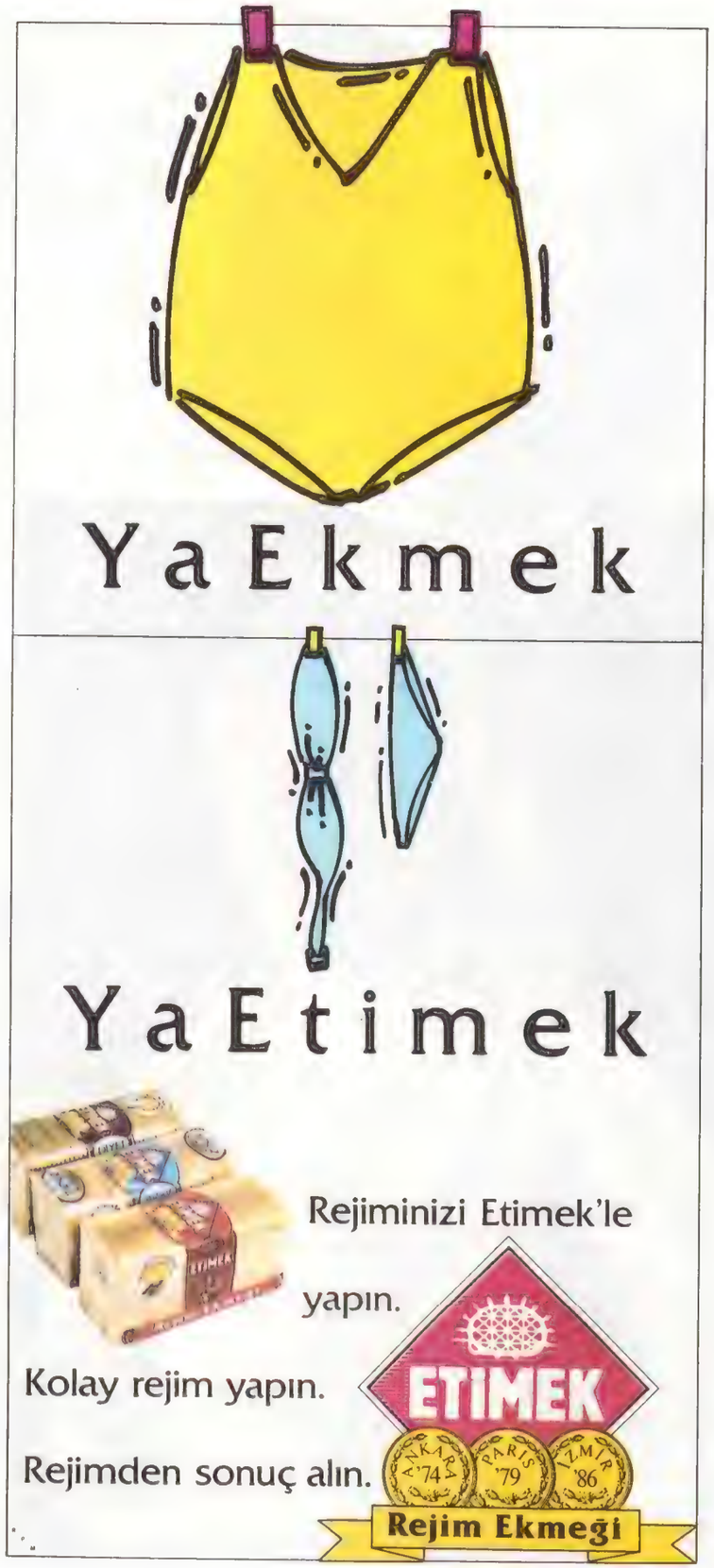

Olga İvinskaya, Pasternak'la büyük bir aşk yaşamıştı

S.S.C.B. / PASTERNAK'IN SEVGİLİSİ

"Dr. Jivago"nun Lara'sı yaşıyor

Rus yazarı Pasternak'ın "Dr. Jivago" adlı eserinin ölümsüz kahramanı Lara'nın, ünlü yazarın sevgilisi Olga İvinskaya olduğu ortaya çıktı. Halen Sovyetler Birliği'nde yaşamını sürdüren "Lara", filmde kendisini canlandıran Julie Christie'yi başarılı bulmuyor

"Canlı bir zekâya sahipti. Oldukça neşeli bir karakteri vardı. Çok güzeldi. Sessiz ve yavaş hareket eder, tüm varoluşunu hareketlerinde yaşardı. Vücudu, sesi, gri gözleri ve saçları... Tüm bunlar tam bir armoni yaratıyordu." Ünlü Rus yazarı Boris Pasternak, "Doktor Jivago" adlı eserinin ölümsüz kahramanı Lara'yı kitabında böyle tasvir etmişti. Kitabı yazdığının ertesi yılı Nobel Edebiyat Ödülü'nü alacak bu ünlü eser, daha sonra filme uyarlanacaktı. Dr. Jivago ve Lara'nın ünü kısa sürede bütün dünyada yayılıyor, genç oyuncu Julie Christie, filmdeki Lara rolüyle hafızalarda yer ediyordu.

Ama bu rejim aleyhtarı esere Kremlin'in bakışı oldukça farklı olmuştu. "Dr. Jivago" kendi ülkesinde yasaklanıyor, Pasternak, rejimin tukaka ettiği yazarlar arasında yer alıyordu. Ta ki Gorbaçov yönetimi işbaşına gelene ve ülkede özgürlük rüzgârları esene kadar. Nobel'i aldıktan iki yıl sonra 1960'da yaşama gözlerini kapatan ünlü yazarın "glasnost" politikasıyla beraber evi müze haline getiriliyor, "Doktor Jivago"nun Sovyetler'de basılması bile gündeme geliyordu. Pasternak'ın aklanması, bugüne kadar pek az kimsenin bildiği bir gerçeği de su yüzüne çıkartıyordu: Lara, yani Pasternak'ın eserinde bu adla anlattığı kadın, gerçekten yaşamıştı ve halen Sovyetler Birliği'nde hayatını sürdürüyordu.

Asıl adı Olga İvinskaya idi. Pasternak'la aralarında 30 yaşlık bir fark vardı. İlk kez "Yeni Dünya" dergisinin yazışleri bürosunda karşılaşmışlar, o günden sonra da birbirlerinden ayrılmamışlardı. Pasternak'ın kendisinden yaşlı olan karısı, aralarındaki ilişkiyi bildiği halde sesini çıkarmıyor, hatta Olga'nın iddiasına göre genç kadını kıskanmak şöyle dursun, ondan hoşlanıyordu bile. Böylelikle, Pasternak, karısı ve Olga İvinskaya arasında ilginç bir üçlü ilişki doğmuştu, üçlü, çoğu zaman beraber oluyor, beraberce kitap okuyup, yürüyüşe çıkıyorlardı.

Julie Christie, Lara rolünde unutulmaz bir oyun sergilemişti

Olga İvinskaya ile ilk görüşmeyi yapan Sovyet televizyonu oluyordu. İvinskaya'nın, Doktor Jivago'nun "Lara"sı olduğunu öğrenen

Boris Pasternak ölümünden 26 yıl sonra aklandı

televizyon yetkilileri, önce kendisinden randevu alıyorlar, ertesi gün 6-7 kişilik bir heyetle "Lara"yı evinde ziyaret ediyorlardı. Olga İvinskaya anlattığına göre, ziyaretçilerin hepsi, kendisinin yurt dışında basılan anı kitabını okumuşlardı. Dahası, hepsi, Pasternak'la olan aşkını en ince ayrıntısına kadar bilmek istiyorlardı. İvinskaya, kendilerini büyük bir misafirperverlikle ağırlıyor, giderlerken de Pasternak'la çektirdiği fotoğraflardan hediye etmeyi ihmal etmiyordu.

Pasternak'ın uzatmalı sevgilisinin "Doktor Jivago" filmi konusunda ise oldukça farklı görüşleri vardı. "Filmi beğenmediğimi söyleyemem" diyor ama arkasından da eklemeyi ihmal etmiyordu, "Kusura bakmayın ama ne Julie Christie bana, ne de Ömer Şerif Boris'e benziyor".

Ya Ekmek

Ya Etimek

Rejiminizi Etimek'le yapın.

Kolay rejim yapın.

Rejimden sonuç alın.

ETİMEK

ANKARA '74 PARIS '79 İZMİR '86

Rejim Ekmeği

Hindistan'da etnik çatışmalar kolay kolay bitecek gibi değil

HİNDİSTAN

Bu kez Hindularla Müslümanlar...

Son birkaç yıldır Sih-Hindu çatışmalarının önünün alınamadığı Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de, bu kez Hindularla Müslümanlar arasında çıkan çatışma, bir hafta içersinde yüzden fazla kişinin ölümüne neden oldu. Olayları önlemekten aciz kalan güvenlik kuvvetleri, başka illerden gelen güçlerle takviye edilmesine karşın, olaylar durmadı ve çevre illere de sıçradı. Bu arada çatışmalara müdahale eden polislerin çoğunluğunun Hindulardan oluştuğu ve müdahale ettikleri bazı yerlerde Müslümanları öldürdükleri iddia edildi.

Gelişmeler karşısında başı iyice ağrıyan Başbakan Rajiv Gandi, bir bildiri yayınlayarak her iki tarafı sağduyulu olmaya davet etti. Hindistan Başbakanı, ayrıca, ülkede laiklik ilkesinin geçerli olması gerektiğini, bütün dinlerin birbirine saygı göstermesiyle bir arada yaşanabileceğini söyledi.

HOLLANDA

Eşcinsel basın ajansı

Hollanda'da yayınlanan bir eşcinsel dergisi, sadece eşcinsellerin sorunlarını yansıtmak üzere uluslararası bir basın ajansı kurulmasını önerdi.

15 ülkeden gelen eşcinsel dergilerin yazı işleri müdürlerinin geçen hafta Brest'te yaptıkları toplantı sırasında ortaya atılan öneri oldukça ilgi gördü. Ajansın iki aylık bir deneme süresinden sonra faaliyete geçmesi kararlaştırıldı.

Hollanda'da yayınlanan Gay Grant dergisinin açıklamasına göre, ajansın amacı, dünya çapında eşcinsellerin sorunlarıyla ilgili haber ve makalelerin tek elden toplanıp dağıtılmasını sağlamak.

PORTRE

ZAHİR ŞAH

Devrik kralın dönüşü

Bundan tam 14 yıl önce tahtı terk etmek zorunda bırakılan eski Afgan kralı Zahir Şah, Gorbaçov'un Afganistan konusunda verdiği bir demeç üzerine yeniden dünya siyaset sahnesinin gündemine geldi. Gorbaçov söz konusu sürpriz demecinde, Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekildikten sonra, kurulacak koalisyon hükümetinin, Kremlin yanlısı olmasında ısrar etmeyeceklerini ve eski kral Zahir Şah'ın da bu hükümette yer alabileceğini ima etti.

1933 yılında tahta çıkan Zahir Şah, ılımlı bir kalkınma programıyla milli bütünlüğü sağlamaya çalışmış ve uluslararası ilişkilerde tarafsız bir politika yürütmüştü. Meşruti krallığı öngören 1964 Anayasası'nı destekleyen Zahir Şah, tüm çabalarına rağmen etnik çatışmaları önleyememiş, bunun yanında ekonomik durumun da kötüye gitmesi ülkedeki huzursuzluğu iyice artırmıştı. 1973 yılında İtalya'da bulunduğu sırada kayınbiraderi Davud Han tarafından kansız bir darbeyle tahttan indirilen Zahir Şah, o tarihten beri Roma'da yaşıyor.

Gorbaçov, Le Carré'yi yakından tanımak istediğini söylüyor

SOVYETLER BİRLİĞİ

Casusların babası Moskova'da

Casus romanlarının dünyadaki bir numaralı ismi İngiliz yazar John Le Carré, yakın bir tarihte, Sovyet lideri Gorbaçov'un davetlisi olarak Moskova'ya gelecek. Birçok kitabında Doğu Bloku casuslarına karşı tavır alan ve onları sık sık zor durumlara düşüren Le Carré'yi Moskova Havaalanı'nda Mihail Gorbaçov ve eşi Raisa karşılayacak. Davetin tek nedeni, Sovyet liderinin gerçek bir Le Carré hayranı olması.

İtalya'nın ünlü seks sembollerinden güzel yıldız Ornella Muti bugünlerde oldukça mutlu, çünkü üçüncü kez anneliğe hazırlanıyor. 10 yıldır birlikte olduğu sevgilisi Federico Fachinetti'den üçüncü çocuğuna hamile kaldığını öğrenen güzel yıldız, önceleri, film çalışmalarının aksıyacağı korkusuyla biraz üzülmüş. Ancak şimdi ağustos sonunda doğması beklenen bebeğini heyecanla bekliyor. Bebeğin kız mı oğlan mı olacağı bilinmiyor, zira Muti, ekografi yapılmasını kesinlikle reddediyor. Ona göre hayatın bu muhteşem gizemi, sonuna kadar gizli kalmalı.

ORTA AFRİKA

Bokassa Fransız mı?

Geçen yıl ekim ayında, sürgünde bulunduğu Fransa'dan ülkesi Orta Afrika'ya dönen ve derhal idam talebiyle yargılanan

Bokassa, Fransa devlet büyüklerinin resimleri önünde fotoğraf çektirmekten hoşlanıyor

"yamyam imparator" Bokassa, şimdilik "kefeni yırtmış" görünüyor.

Devrik "imparatorları" hakkında bir türlü idam kararı alamayan Orta Afrika yetkilileri, hem Fransız hem de Orta Afrika vatandaşı olan Bokassa'dan kurtulmanın tek çaresi olarak onu vatandaşlıktan çıkarmayı düşünüyor. Böylece "imparator", "vatanı" Fransa'ya gönderilmek üzere sınırdışı edilebilecek. Gerisini düşünmek de, devrik diktatörlere kolayca oturma hakkı veren Fransa'ya kalıyor.

KISA... KISA....

- **Brezilya'nın dünyaca ünlü eski** futbolcusu Pele, Güney Afrika hükümetine, hapisteki zenci lider Nelson Mandela'nın serbest bırakılması çağrısında bulundu.
- **Filipinler'de Marcos yanlısı 5 bin** kadar gösterici, Aquino'nun seçimlere hile karıştırdığı gerekçesiyle protesto gösterisi yaptı.
- **Vietnam'ın başkenti Hanoi'de** porno film gösteren bir şebeke yakalandı, sorumlular 3 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar.

PARLIAMENT

Made in U.S.A.

Gece Mavisini yaşayın, başarıyı yaşayın.

1979 YILI İCRA PL. 467 TEDBİR UYAR INCA SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR

SÖYLEŞİ / DÜNDAR SOYER

"Aydınlar Ocağı'na karşı Batılılar kulübü kuracağız"

***Geçtiğimiz hafta sonu yapılan Odalar Birliği Genel Kurulu'nda en fazla konuşulan konulardan biri de "Türk-İslam Sentezi'ni" savunanların Birlik içerisinde giderek etkinlik kazanmaları olgusuydu. Ali Coşkun'un Birlik Başkanı olması sonrası danışmanlıklara, başta Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş olmak üzere Aydınlar Ocağı kökenli kişiler getiriliyor, birliğin yayın organı konumundaki "İktisat Gazetesi"nde Aydınlar Ocağı'nın düzenlediği seminer notları yayınlanmaya başlıyordu. Bu arada Odalar Birliği salonları ülkücü örgütler ve onların görüşlerini savunan "Bizim Ocak" gibi dergilerin düzenlediği sergi ve kermeslere ücretsiz olarak tahsis ediliyordu. Genel Kurul öncesi düzenlenen ilahili, mevlitli yemek, bardağı taşıran son damla olmuştu. Ardından Yönetim Kurulu üyesi ve İzmir Ticaret Odası Başkanı Dündar Soyer istifa ediyor ve "Birlik'te giderek hâkim olan irticai görüşlere karşı mücadele bayrağını açtığını" ilan ediyordu. Dündar Soyer, Birlik yönetiminden istifa nedenlerini ve bundan sonrası neler yapmayı düşündüğünü* **Nokta** *muhabiri Cengiz Kuşçuoğlu'na anlattı.*

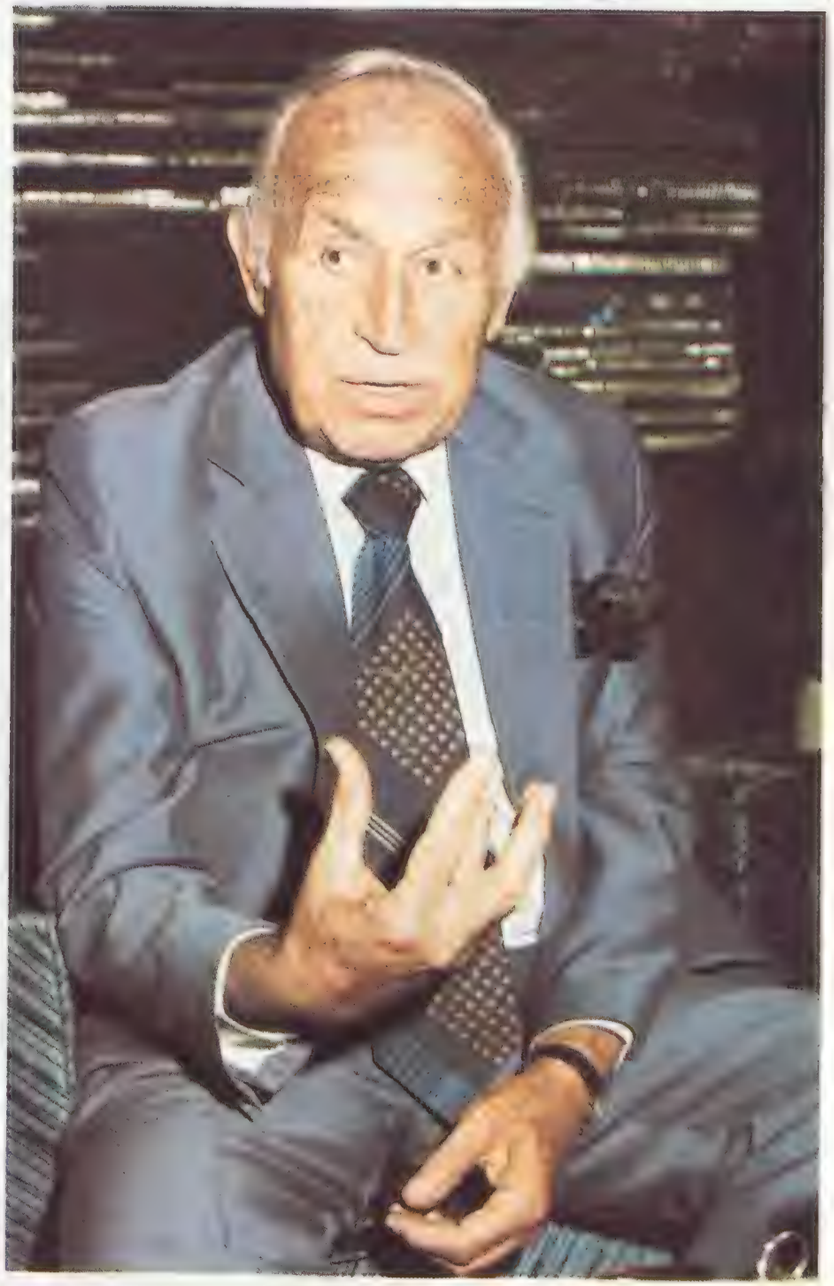

ADEM ALTAN/NOKTA

Nokta: Yönetim Kurulu'ndan istifa etmenizin gerekçesi nedir?

Soyer: Birlik Yönetim Kurulu'ndan istifa etmemek için bir hayli kendi nefsimle mücadele ettim. Ancak birbirini izleyen olaylar zinciri benim artık yönetimde kalmama imkân vermeyecek bir düzeye geldi. Kişiliğime karşı saygısızlık yapıyormuşum gibi bir duygu içerisine girmiştim. Onun için ayrılma kararını verdim.

Nokta: Sizi istifaya yönelten olaylar zinciri nelerdi?

Soyer: Olaylar zincirinden kastettiklerim şunlar.. Bir kere bugün Odalar Birliği'nde ciddi bir reorganizasyona ihtiyaç var. AET ile birleşme için çaba sarfettiğimiz bu dönemde, Birlik'te bilimsel çalışmalar yapacak nitelikte ve Batı kültürüne sahip insanların oluşturacağı bir yönetime ihtiyaç var. Bu konudaki çabalarım bugüne kadar beklenen neticeyi vermedi. Bilakis reorganizasyon konusunda yapılan tayinler, alınan kimseler tamamen "Türk-İslam Sentezi"ni savunan Aydınlar Ocağı mensubu kişilerden seçilmeye başlandı. Böylece Oda'nın fikir üretecek bölümlerinde tamamen geriye dönük, adeta irticai bir geriliğe götürmek isteyen kişilerle karşı karşıya kaldım. Yönetim Kurulu'nda bu anlayışa karşı başlattığım mücadele, maalesef yönetimdeki diğer arkadaşların olayın önemini ve vahametini kavrayamadıkları için sonuç vermedi.

Nokta: Sizin karşı olduğunuz "Türk-İslam Sentezi" ve benzeri görüşleri Yönetim Kurulu içerisinde kimler destekliyor? Bu görüşler Ali Coşkun Bey'in şahsından mı kaynaklanıyor?

Soyer: Tamamen Ali Coşkun'un kişiliğinden kaynaklanıyor bu olaylar. Ve maalesef yönetimdeki arkadaşlarım Ali Coşkun'un bu özelliğini, bu kişiliğini ve içinde sakladığı amaçlarını sezinleme yeteneğini göstermediler. Olay burdan kaynaklanıyor. Ali Coşkun, İbrahim Bodur'un bir umum müdürü olduğu için, Türk özel sektörünü bağımsız olarak temsil edemeyeceğini ve onun doğrultusunda, onun istikametinde çalışacağını bildiğim için başkan olmasına karşı çıkmıştım. Karşı çıkış gerekçemi de kendisine açıklamıştım.

Nokta: Sizce Ali Coşkun'un birlik içinde hâkim kılmaya çalıştığı "Türk-İslam Sentezi" görüşleri aslında İbrahim Bodur'dan mı kaynaklanıyor?

Soyer: Tabii... Dikkat ediyorsanız İbrahim Bodur yıllardan beri hep böyle üç bin kişilik, sekiz bin kişilik Ramazan sofraları tertip etmek suretiyle o istikamette olan duygularını, tavırlarını, hareketleriyle dile getiren bir kimse. Bu yemekleri nereden veriyor? Devletin kesesinden veriyor. Çünkü bu tür masraflar şirket harcamalarından gösteriliyor. Bunlar, bugünkü iktidara yaranmak ve bugünkü iktidar doğrultusunda kendileri için öyle gözükmenin yararlı olabileceğini düşünmelerinden de kaynaklanıyor olabilir.

Nokta: Bu uyarılarınızı yazılı olarak da dile getirdiniz mi?

Soyer: Ben Birlik'teki gelişmelere yönelik uyarılarımı bir süre Yönetim Kurulu'nda dile getirdim. Ama bir netice alamadığımı görünce eleştirilerimi yazılı hale getirerek 13 Mart 1987'de kendilerine gönderdim. Laiklik unsuru Atatürk tarafından Türk milleti için vazgeçilmez bir unsur olarak getirilmiştir. Bu Batılılaşma yönünde, AET'ye girme bahis konusu olmuştur. Milletçe bu ideale ulaşmak için çaba sarfederken, arkadaşlarımız Ali Coşkun ve benzerlerinin İslam Ortak Pazarı'nı gündeme getirmek suretiyle ve zaman zaman Oda'nın uzman elemanlarına beyanat verdirmek suretiyle bir İslam Ortak Pazarı'nın ortamını hazırlamak yolundaki çabaları bizim milli ve müşterek ideallerimize aykırı bir davranıştır.

"Ali Coşkun, İbrahim Bodur'un umum müdürü olduğu için Türk özel sektörünü bağımsız olarak temsil edemez."

Nokta: Yani siz Ali Coşkun ve ekibinin AET'yi değil İslam Ortak Pazar'ını hedef aldıklarını söylüyorsunuz...

Soyer: Gönüllerinin ve arzularının İslam Ortak Pazarı'ndan yana olduğunu hissetmemek mümkün değil. Çünkü bu nevi toplantıları bizim alışmadığımız dualarla açmalarının, faize karşı olma adı altında faaliyet gösteren Faisal Finans gibi kuruluşları, bazı vergilerden muaf tutarak çalışma izni vermelerin altında hep bu amaç yatıyor.

Nokta: "Türk-İslam Sentezi" ve çeşitli irticai görüşler yalnızca sizin Oda'nızda değil çeşitli kuruluşlarda gündeme geliyor. Sizce bunun nedeni nedir?

Soyer: Bu faaliyetler Türkiye'de hepimizin bildiği gibi belli mihraklardan ve merkezlerden yürütülmektedir. Bunda bugünkü siyasi iktidarın çok önemli bir payı vardır.

Nokta: Bundan sonra ne olacak?

Soyer: Ekonomik meselelerde bugün ülkemizde TÜSİAD gibi, İKV gibi kurumlar var. Bunlar Türk ekonomisine belli kesimlerden belli çalışmalar yaparak öneriler ortaya koyuyorlar, yol gösteriyorlar. Bunlarla adeta rekabete girmiş olduk. Halbuki Odalar Birliği Türkiye'nin en üst örgütü olarak birleştirici olması lazım. Bütün imkânlarımızı biraraya getirerek kısa dönemde Batı'ya yaptığımız bu müracaatlarla ilgili çalışmalarımızı gerçekleştirmesi lazım. Oysa meseleleri fikri platformda tartışma imkânından mahrum kalıyorsunuz. Adeta kuvvet gösterisi yapmaya niyetlenen bazı Yönetim Kurulu üyeleri gördüm. Cevat Bingöller diye ilkokul mezunu, her yerde birinci plana götürülmek isteyen adam bana kuvvet gösterisi yapma hevesinde olduğunu gösterecek hareketlerde bulundu. O nedenle bizim gibi meseleleri fikir platformunda ortaya koymanın bu yönetim içinde mümkün olmadığı kanısına vardım.

Nokta: Cevat Bingöller eski CHP'li. Ali Coşkun Bey "Türk-İslam Sentezi"'ni savunuyor ve kenetlenmiş durumdalar. Bu bir çelişki değil mi?

Soyer: Şimdi Türkiye'de Türk-İslam Sentezi ile beraber bir tarafta aşırı sağ, bir tarafta aşırı sol birbirine karıştı. Böyle dönemlerde her iki taraf da birbirinden fayda sağlayacağını umar.

Ama bundan sonra artık meydan boş değil. Medenileşme, Batılılaşma yolundaki mücadelemizi, Ege'nin uyanık insanlarıyla, çağdaş işadamlarıyla, aydınlarıyla oluşturacağımız bir platformda sürdüreceğiz. En kısa zamanda böylesi bir platformu yaratmak için bir toplantı düzenleyeceğim. Türkiye'nin kurumlarını Ortaşark'a doğru götürmek ve Türkiye'nin coğrafi konumunu oraya doğru kaydırmak isteyenlere karşı halk içerisinde bir Batılılar kulübü oluşturacağız. Nasıl onların elinde bir Aydınlar Ocağı varsa biz de Batılılar kulübü gibi bir örgüt kuracağız ●

Oruçken içilen su Demircan Hoca'ya olmadık sözler sarf ettirdi

DEMİRCAN HOCA ORUCU BOZUNCA

"İslamda Cinsel Hayat" kitabının yazarı Ali Rıza Demircan Hoca Ramazan ayı boyunca "Hakyol Eğitim, Yardımlaşma ve Dostluk Vakfı"nın çeşitli illerde düzenlediği konferanslara katıldı. O şehir senin, bu şehir benim dolaştı, yaşamı "İslamlaştırmak" üzerine söylevler çekti. Duraklardan biri de Denizli'ydi. Hoca konferansın yapılacağı salonda kürsüye yerleşti, konuşmasına başladı. Dinleyiciler kendilerini pür dikkat Demircan'a vakfetmişlerdi ki, o da ne? Demircan Hoca salon görevlilerinden bir bardak su istedi. Konuklar önceleri "Koskoca Hoca, bir bildiği vardır, oruç yiyecek hali yok ya" gibisinden düşüncelere kaptırdılar kendilerini. Fakat heyhat!.. Ali Rıza Demircan bir bardak suyu bir dikişte içiverdi. Homurdanmalar, yerini salonu terk etmelere bıraktı. Hoca hâlâ yaptığından habersiz, "Nereye müminler" dediyse de nafile. "Oruç yedin" diyen gidiyor. Şimdi Demircan Hoca ne yapsın? Bir anlık unutkanlık sonucu suyu içtiğine mi yansın, ufacık bir gafleti affetmeyen müminlere mi kızsın? Olayın ardından diyor ki: "Kaba ruhlu Müslümanlar... Allahtan kork be adam... Bu adamın konuşmalarına bak... Belli ki Müslümanlığa karşı sevgisi var. Neden aklına hemen bu geliyor?"

DOKUZ KARPUZ

Bir insan aynı zamanda kaç işi birden becerebilir dersiniz? Cevap vermeden önce sıradan bir insandan söz etmediğimizi belirtelim. Bahsi geçen şahsın adı Sakıp Sabancı. Sakıp Ağa bir koltukta üç falan değil, tam dokuz karpuz taşıyor. Sıralamaya başlayalım: Öncelikle Sabancı Holding Yönetim Kurul Başkanlığı. Kimya İşverenleri Sendikası-KİPLAS Yüksek Yürütme Konseyi Başkanlığı. Türk Deniz Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Merkez Yönetim Kurulu üyeliği, TÜSİAD Yüksek İstişare Konsey Başkanlığı, İstanbul Sanayi Odası Meclis üyeliği Sabancı'nın diğer yöneticilik görevleri arasında. Bu "yüksek" görevlerin dışında Türk Musikisi Vakfı kurucularından. Unvanlarına gelince... Kendisi Eskişehir Anadolu Üniversitesi ve Amerika'daki New Hampshire Koleji'nin fahri doktoru. Yine Amerika'nın Manchester şehri altın anahtarına sahip. Onuncu karpuzu unuttuk galiba... Bildiğiniz gibi iki kitabı yazarlık unvanını da kazandırıyor Sakıp Bey'e. Dikkatli olmakta fayda var. Bir gün herhangi birimizin mesleğini elinden alıverir bakarsınız...

Sakıp Sabancı: Binbir görev, binbir unvan

İNEK LOBİSİ

"Ser verip sır vermeyen Dışişleri sözcüsü Yalım Eralp Hindistan Büyükelçiliği görevine atandığında bu işe en çok gazeteciler üzüldüler. 3,5 yıl boyunca birbirleriyle "Tavşan kaç tazı tut" oynayan Dışişleri muhabirleri ve sözcü Eralp son kez bir araya geldikleri brifingte, duygulu veda konuşmaları sonrası ağırlaşan havayı sözcü Eralp'in "Çocuklar biz şimdi Hindistan'a gidiyoruz ama inekle sığır arasındaki farkı bilmiyorum. İnek ne sığır ne?" sorusu bozdu. Defacto, status quo, FIR Tır Hattı, Bireysel Başvuru Hakkı, SDI hepsi bir yana itildi. Dışişleri muhabirleri koyu bir tartışmaya girdiler. İki düşünce çarpışıyordu. "Sığır ineğin kocasıdır." "Sığır bütün büyükbaşlara verilen addır." Sonuçta ikinci düşüncenin lobisi baskın geldi ve Eralp Hindistan'a "Sığır büyükbaş hayvanlar sınıfına verilen addır" çıkarımıyla gitti.

Yalım Eralp Dışişleri'nde uzman ama zoolojiden sınıfta kalıyor

ADEM ALTAN/NOKTA

"YILDIZ" FALI

Hadi gelin bu hafta bir değişiklik yapalım... Ve "oldu"yu"bitti"yi bir yana bırakıp biraz da ünlü yıldızlarımızın "hissiyat"larına yer verelim sayfamızda. Mesela Sibel Turnagöl: Sadık bir insan ama özgürlüğüne de çok düşkün. Ya Nükhet Duru? Ünlü şarkıcı çok cefakâr. Ayrıca korkaklığa varan bir çekingenliği var. Peki Hülya Avşar? O kendine içinde yaşayabileceği bir hayal dünyası yaratmış. Bir de Hülya Koçyiğit: Zeki bir kadın. Kendine yapılanı affetmiyor, hemen karşılığını veriyor. Bu kişilik özelliklerini nasıl elde ettiğimize gelince... Erkekçe dergisinin haziran ayı sayısından aldık. Erkekçe dergisi bu dört ünlü hanımımıza bir kişilik testi uygulamış. Sonra da sonuçları yazıya dökmüş. Testi yapan, yazıyı yazan ise Faruk Peker. Hani bir zamanların aranılan mankeni ve de sinema oyuncusu. Daha sonra yurt dışına gitmişti de adı sanı duyulmaz olmuştu. Peker bir süre önce Türkiye'ye döndü. Bundan böyle her ay Erkekçe dergisinde bir yazısı yer alacak. Faruk Peker'in "hissiyat"ında da değişiklikler hüküm sürüyor anlaşılan. Mankenlik ve aktörlüğün saltanatını sürmek, varken, amatör gazetecilik gibi ezalı ve cefalı bir mesleğe el atmak cesaret işi doğrusu...

Bir zamanlar sinemanın başarılı "Ferhat"ı Faruk Peker ve amator gazeteciliğinin dört meleği: Avşar, Koçyiğit, Duru ve Turnagöl.

MİSS ÇURAÇAO

Geçen yıl Kuşadası'nda tantanalı bir Avrupa Mankenler Kraliçesi yarışması düzenlemişti hani. Sonuçta yarışan mankenlerin tümünün Avrupa'dan, belirli bir manken ajansından gönderildiği anlaşılmıştı da, yarışma komitesinden, milli çapkın Süha Özgermi epey zor durumlara maruz kalmıştı. İşte bu meşhur yarışmanın ikincisi de bu yıl 27 Haziran'da İzmir'de düzenleniyor. Yarışma komitesindeyse yine Özgermi var. Mankenlerin tümü yine "yalancıktan" mı, onu henüz bilemiyoruz, ama bu kez de yarışmaya Avrupalı olmayan bir manken katılıyor. Hem de Çuraçao Adası'ndan. "Orası da neresi?" diyebilirsiniz. Biz de aynı fikirdeyiz. Adanın ismi Jamaika, Mayorka hadi hadi Guadalupe olsa bileceğiz ama Çuraçao'nun nerede olduğunu çıkarmanın mümkünü yok. Ancak coğrafya ansiklopedisi işe yarayabilir. Efendim, Çuraçao Güney Amerika'da Venezüella'nın kuzeyinde, Atlas Okyanusu'nda, Hollanda Antilleri'nin bir adasıymış. Peki hadi yerini anladık, Miss Çuraçao'nun İzmir'de işi ne? Meğer Özgermi 1980 yılına balayına Çuraçao Adası'na uğrayıvermiş. Ada güzel kızlarıyla ünlüymüş. Hatta hatta "Güzeller Adası" denirmiş Çuraçao'ya. Milli çapkınımız, adayı mı kızları mı bilinmez, öyle beğenmiş, öyle beğenmiş ki, bu tür bir yarışmanın komitesine girme şansına erişince de ilk işi buradan bir güzel davet etmek olmuş. Böylece de Miss Çuraçao, May Climéé M. Naten, yarışmaya "misafir sanatçı" olarak katılma imkânı bulmuş. "Çuraçao nire... İzmir nire..." demeyin. Amaçlardan biri de ülkemizi şanıyla, şerefiyle tanıtmak değil mi? Varsın Çuraçao Adası halkı da bizi "Mankenlik yarışmalarıyla ünlü Türkiye" diye bilsin...

Climéé M. Naten: Süha Özgermi'nin "Güzeller Adası"ndan bir güzel, ama ne güzel!

Meselâ!

Nazlı Ilıcak geçen hafta Tercüman'daki sütununda "Anti-Türk ve Anti-İslamcılar" başlıklı yazısında bakın ne diyor:

"Eğer Türk-İslam sentezine yönelmek iftar yemeğinde Kur'an okumakla başlıyorsa, Türkiye'nin yüzde 99.9'u bu yoldadır cici beyler. Sizler... Diskoteklerde tepinip, dine küfretmeyi ilericilik sayanlar, plajlarda kız röntgenleyip, içki sofralarında çapkınlıklarını anlatan siz anti-Türk ve anti-İslam sentezcileri, Allah'tan, çok hem de çok azınlıktasınız."

BİR ZAMANLAR AÇIKLIK VE DÜRÜSTLÜK VARDI

Hayatımız yalan...

Nokta'nın yaptığı araştırmanın sonuçları son yıllarda ekonomiden siyasete, özel yaşamımızdan iş ilişkilerimize kadar giderek daha yalancı bir toplum olduğumuzu ortaya çıkardı. Açıklık ve dürüstlük gibi kavramlar yerlerini "iş bitiricilik", "köşe dönücülük", "başarıya ulaşmak için her yol mübahtır" gibi anlayışlara bırakıyor.

Kim, ne zaman,Cumhurbaşkanlığı forsundaki güneşin çevresine sıralanmış 16 Türk devletini, ortadaki güneşin de Türkiye Cumhuriyeti'ni simgelediğini iddia etmişti, hatırlamıyordu Prof. Coşkun Üçok. Ama bildiği bir şey vardı; Cumhurbaşkanlığı forsundaki 16 yıldızın tarihteki on altı Türk devletini simgelediği yolunda şimdiye kadar hiçbir kayda rastlanmamıştı. Tam tersine, Atatürk zamanında yazılmış bazı kitaplar, Cumhurbaşkanlığı forsundaki güneşin, devlet başkanlığının sembolü olduğunu, yıldızların ise süsten başka bir şey olmadığını belirtiyordu.Üstelik, 16 devletin seçiminin hiçbir bilimsel dayanağı da yoktu. Türk devletleri olarak ilan edilen devletler arasında Türk oldukları kuşkulu olanlar bulunduğu gibi, Türk olan kimi devletlere de hiç yer verilmemişti. Kısacası, bu "16 Türk devleti" öyküsü, ilginç bir aldatmaca, gerçek saptırmasıydı.

Yalan, bu kadarla da kalmamış, giderek kuyruklu yalana dönüşmüştü. Söz konusu devletlerin bayraklarıyla birlikte saptanması ve ilanını, bu konuda yürütülen bir propaganda izleyecekti. Şöyle diyordu Üçok: "Bu konuda kitaplar, broşürler yazıldı, konferanslar verildi. Ortaöğretim kitaplarında yer aldı ve nihayet üniversite giriş sınavlarında şaşırtmacalı bir soru olarak yerini aldı. Ama en komiği, bu 16 devletin kanunla saptandığını ileri süren büyük bilimadamlarımız oldu."

Sonunda, başta Üçok olmak üzere, bazı bilimadamlarının itirazları köşke kadar ulaşacak ve Cumhurbaşkanının masasının ardında duran 16 Türk devletinin "temsili" bayrakları sessiz sedasız kaldırılacaktı. TRT de, Cumhurbaşkanını göstermek gerektiğinde, bayrakların bulunduğu o resmi göstermiyordu artık. Peki bütün o kitaplar, broşürler ne olmuştu acaba? Ders kitaplarına ve çocukların kafalarına sokulan yanlış bilgiler nasıl ayıklanmıştı?

"16 Türk devleti" masalı, tarihimizden politik yaşamımıza, aile hayatımızdan toplumsal ilişkilerimize kadar hayatımızın her alanına sinmiş olan ve dozunu giderek artıran yalanlar zincirinin bir halkasıydı yalnızca. O sevimli radyasyon ninnileri, dehşetengiz Rabıta öyküleri, karman çorman enflasyon rakamları, dört yanımızı saran yalan furyasının örnekleri değiller miydi? Aslında kamuoyu uzunca bir süre yalanı, politikacıların dünyasına özgü görmüştü. Belki de işin kolayına kaçılıyordu. Ama doğrusu, politikacılar da bu kanıyı haklı çıkarmak için ellerinden geleni artlarına koymamışlardı. Her şey bir yana, artık halkın hayatına "başarı kazanma - işbitiricilik" mikrobu girmişti. "İster yalan söyle, ister doğruyu, yeter ki başar" anlayışı yaygınlaşıyordu. Şimdi zihinleri kurcalayan soru şuydu. Birbirine inanmayan, birbirini kandıran ve bildiğini okuyan insanların toplumu olmaya doğru mu gidiyoruz?

KARİKATÜRLER / SALİH MEMECAN / NOKTA

Gerçekçi ol, inanma! Nokta'nın hazırladığı 500 kişilik mini anketin sonuçları oldukça çarpıcıydı. Ankete katılanların yüzde 96'sı yakın dostlarını seçerken "dürüstlük"e çok önem veriyorlardı. Ama, toplumun temelini oluşturan mesleklerin erbabının, daima "doğru" söylediğini düşünenlerin oranı sadece yüzde 16.7 iken, sürekli yalan söylediklerine inananların oranı yüzde 25.6'yı bulmuştu. Öyleki, artık yüzde 64'ü temsil eden büyük çoğunluk, toplumumuzun 10 yıl öncesine göre, giderek daha sahtekârlaştığını, yalanı kanıksadığını ve kullandığını söylemekten hiç de gocunmuyordu.

Bu "acı itiraflar" katıksız bir nostaljiyi mi gösteriyor? Şühesiz hayır! Ama belki de hiç kimse, boş bir fileyi gördüğünde o gün açıklanan beş farklı enflasyon rakamını, çayından içtiği her yudumda kaç bekerel radyasyon topladığını hesaplamak istemiyordu. Belki de hiç kimse hayati bulduğu konuların kendisinden "Devlet sırrı", "Toplumsal güvenlik" ve benzeri vesileler icat edilip saklanmasına tahammül edemiyordu. Yalnızca "halk ne anlar" düşüncesi bile yetkililerin suskunluğu seçmelerine yetebiliyordu. Sözgelimi, dönemin o ünlü Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Özemre "Çay sorununda" kendini savunurken, göğsünü gere gere şunları söylememiş miydi? "Bundan iki ay önce Pasifik'te patlatılan atom bombası bulutu Türkiye'nin üzerinden geçti. Kimsenin haberi oldu mu?" İnsanı sormaya korkutan bir üslup! Kim haberdar edecekti ki halkı? Yetkililer değil mi?

Dün dündür. Bugün bugün!

Ciddi konularda doğruyu söylüyorlar mı?

	Daima	genellikle	arasıra	çok seyrek
Doktorlar	35	41	23	1
Yakın dostlar	28	50	19	3
Karı-koca	40	25	29	6
Oto tamircileri	4	28	38	30
TV Haberleri	22	47	6	25
Politikacılar	12	22	36	30
Pazarlamacılar	3	16	37	54
İşverenler	3	25	43	29
Reklamcılar	4	13	31	52

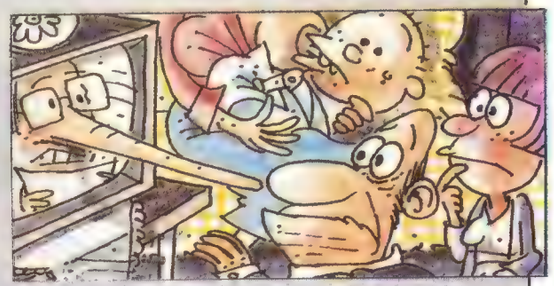

EMRE ULAŞINOKTA

Bugün, 10 yıl öncesine göre toplum olarak ilişkilerimizde daha dürüst müyüz?

Hayır 64 Evet 15 Aynı 21

Arkadaşlarınızı seçerken hangi özelliklerine dikkat edersiniz?

	Çok önemli	eh	olsa da, olmasa da...
Dış görünüş	13	42	44
Bilgi ve zekâ	37	58	5
Ortak ilgiler	53	53	49
DÜRÜSTLÜK	96	4	0

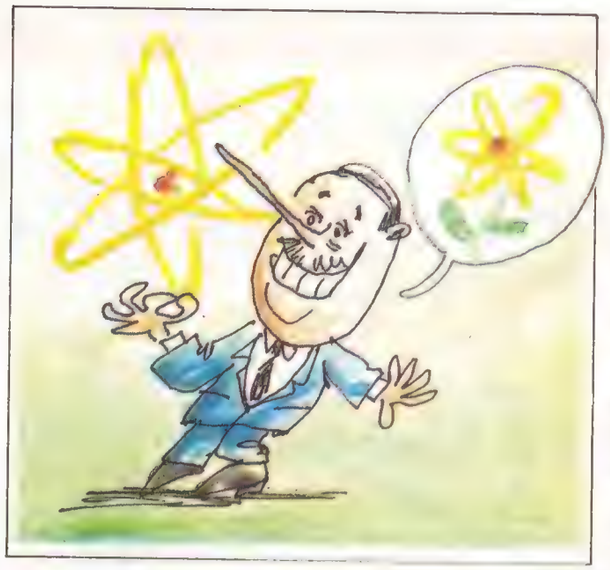

"Son yıllarda Türkiye'de bir değer bunalımı olduğunu söyleyebiliriz." Prof. Dr. Emre Kongar, **Nokta**'ya daha yalancı bir toplum olmasak da, yalanın giderek günlük yaşamın cilvelerinden biri haline geldiğini belirtiyordu. Kongar'a göre değerler altüst olmuştu. İnsanın güvenilirliği, emeği, onuru, paraya pula, kazık atıp köşe dönme sloganlarına yenilmişti. Kongar, "Herkes birbirinden korkuyor, çocuk babasından, karı kocasından, vatandaş devletten, daha kötüsü de devlet vatandaştan korkuyor" diyordu. Bu korku ortamında, insanlar yalan dolanı paçayı kurtarmanın tek yolu olarak görüyorlardı.

Öyle olmamış mıydı? Yetkililer meşum radyasyon tartışmalarından, Rabıta felaketine kadar halkın kafasını karıştırmak için ellerinden geleni yapmamışlar mıydı? Özemre, "getirin bana radyasyonu, gözünüzün önünde içivereyim!" dememiş miydi? Sonra da, par'ü pak, tertemiz ihracatımız, besin maddelerimiz, dolar getirmek için gittikleri Viyana, Kuveyt ve benzeri nice kapıdan geri döndürülmemiş miydi?

Ya Rabıta'da yanan kazlar nasıl çevrilecekti? Dönemin Diyanet İşleri'nden sorumlu Devlet Bakanı Özgüneş söz konusu kararnameyi ilk "duyduğunda", "Düpedüz palavra" demişti. Aradan birkaç gün geçmeden tüm kamuoyu, altında Özgüneş'in, Özal'ın, Evren'in, Bülend Ulusu'nun imzaları bulunan resmi belgelerle çalkalanıyordu. Ulusu, mazeret olarak "Rabıtatül Alem-ül İslam"ın adının İngilizce yazılmış olduğundan "olayı anımsayamadığını" ileri sürmüştü. Tarih 22 Mart 1987. Cumhurbaşkanlığı Basın Sözcüsü Baransel ise şu açıklamayı yapıyordu: "O günün yoğun çalışma koşulları içinde... yasalara tamamen uygun, rutin ve daha evvel yapılmış bir uygulamanın devamı olduğu düşüncesiyle konu üzerinde fazla durulmamış"tı. Bir hafta sonra, basın toplantısında Evren "işbaşında olsa bugün de imzalayacağı" kararnameyi savunacaktı.

Bir münkir mason. Politika bir iktidar çekişmesi olduğunda, etkili olma çabası "dürüstlüğü" ezip geçiyordu. 1964 yılı bu bakımdan ilginç bir yıl olmuştu. O sıralardaki siyasi rakibi Saadettin Bilgiç tarafından, Demirel'in masonluğu belgelenip basına sızdırıldığında büyük gürültü kopmuştu. Kuran okunmadan kahvaltıya oturmayan bir aileden gelen Demirel nasıl olur da mason olabilirdi? Masonların derneği Türk Yükseltme Cemiyeti ise Süleyman Demirel'in hiçbir alakası olmadığını belirtmiş ve bunu imzalı, mühürlü bir kâğıt parçasıyla "belgelemişti." Rakiplerini yalancı durumuna düşüren Demirel AP Genel Başkanlığını ele geçirmiş ve

Başbakanlığa giden yol açılmıştı. Ankara'daki Bilgi Locası'na kayıtlı Demirel'in, mühürlü, zabıtlı ifşaatının ardından kopan fırtınalar dindiğinde, ne Demirel'le Saadettin Bilgiç'in dostluğundan, ne de o güne kadar birlik ve beraberliklerini koruyabilen Türk masonlarından eser kalacaktı. "Mason yalan söylemez" tartışması Ankara ve İstanbul'da iki farklı locanın kurulmasıyla sonuçlanmıştı.

Politik manevralardan, yalan hiçbir zaman eksik olmamıştı. 1964'ten bugüne binlerce örnek bulmak mümkündü. Kısa bir süre önce yaşanan 25 milyonluk Özdağlar hadisesi bunun en güzel örneğiydi. Başbakan Özal ve Devlet Bakanı Özdağlar karşılıklı olarak birbirlerini "yalancılık"la suçlayıp günlerce savaşmamışlar mıydı? Ama, insanların asıl ilgisini çeken konular kendi yaşamlarını doğrudan ilgilendi-

"Vatan Millet Sakarya"

Barışçıl yöntemlerle ülkelerini "satan", ya da zaferden zafere sürükleyen diplomatlar ve diplomasi hakkındaki sorularımızı Doç. Dr. Haluk Gerger yanıtladı.

Nokta: Oldum olası dış politika gerçekçiliğin geçerli olmadığı bir alan olarak görülür...

H. Gerger: Evet dış politikada yalan kurumsallaşmış, meşrulaşmış, hatta giderek kutsallaştırılmış bir kavram. Dış politika, temelde, olmayan şeyler üzerine bina ediliyor. Ulusal devletle birlikte, ulusal çıkarlar ortaya çıkıyor. Bütün ulusun bireylerinin, katmanlarının, sınıflarının ortak çıkarları olmadığı için, ulusal çıkar bir yalan oluyor. Eh haliyle dış politika da nasıl daha iyi yalan söyleneccğinin sanatı haline dönüşüyor.

Dış politikanın araçları; leyhte ve aleyhte propaganda, beyaz kitap mavi kitap, bir yanda ulus yüceltiliyor, karşı devlet karalanıyor, tabiatıyla külliyen yalan. Sabotaj bir diğer dış politika aracı, tabii yalan dolan ve dümenle karşı devlet bir şekilde engellenecek. Üçüncü temel dış politika aracı ise istihbarat, iş istihbarat örgütleri ve başbakanlar, dışişleri bakanları arasındaki gizli istişareler içinde hallediliyor.

Ulusun bekası, devlet güvenliği, ulusal çıkar, "Vatan Millet Sakarya" gibi kutsal kavramlar arkasına gizlenen dış politika sadece yalanı kurumsallaştırmakla kalmıyor, yalanı yüceltiyor da. Ortada yalana dayalı bir mekanizma yoksa, neden devletlerarası anlaşmalar gizli tutulur, neden elli yıl sonra arşivler açılır? Neden ulusal sır, devlet güvenlik sırrı gibi kavramlar icat edilmiştir? Çünkü yasaklanması gereken yalanlar vardır. O güvenlik sırrı gibi laflar da yalanları gizleyen kutsal örgütlerdir. Belgeler hafızalardan silindikten, devlet başkanları bilmem hangi mezarlığa defnedildikten sonra açıklanır ancak.

Nokta: Eskiden bir ülkenin çıkarları, bir diplomatın iki dudağı arasında sıkışıp kalabiliyordu. Önemli bir meslekti diplomasi. Ya şimdi?

H. Gerger: Artık diplomasinin altın çağı kapandı. Daha çok doruk diplomasisiyle karşı karşıyayız. Bu da yalan olayını pekiştiren bir şey, zira bir sürece ne kadar az insan katılırsa, yalanı gizlemek de o kadar kolaylaşır. "İyi bir diplomat, karısına istediği kürkün yakışmadığını anlatabilen diplomattır" derler. Yani iyi yalan söyleyen insandır.

"Toplumu aldatıyorlar"

Nokta SHP'nin genç milletvekili Cüneyt Canver'le siyaset ve yalan üzerine söyleşti.

Nokta: Bir bakış açısından giderek siyaset ve gerçeğin çarpıtılması, saklanması olgusu birbirinden ayrılmaz hale geliyor. Bu yeni bir eğilim mi?

C. Canver: Bunun en belirgin örneği iktidar partisidir. Örneğin, enflasyon konusunda Başbakan halka sürekli olarak yalan söylemektedir. Her bakanlık kendisini ilgilendiren konularda halka yalan söylemektedir. İnsan hakları ihlal edilmiyor diye kendimizi Avrupa'da savunduğumuzda yalan söylemekteyiz. 12 Eylül'den sonra anarşi ve terör durdu sözü yalandır. Ne yazık ki azgelişmişliğin mekanizması politikacıyı da etkilemekte ve politikacılarımız yalan söylemektedir. Başbakan ve ailesi milliyetçi, muhafazakâr bir aile görünümü vermeye çalışan ama aslında son derece large ve Türk ailesinin özellikleri dışındadır. Olduklarından farklı görünerek, toplumu aldatmaktadırlar... Aptessiz kılınan namazlar, oruçsuzken reddedilen kahveler, atılan sahte temeller. Utanılacak bir şey, politikacının Türkiye'de malzemesi hâlâ yalandır.

Nokta: Sonunda dürüst politikacılar başarısızlığa uğruyor görüşüne ne dersiniz?

ERİK MOLBERG HANSEN/ NOKTA

C. Canver: Özellikle solda mücadele verenler daha dürüst tavırlar takınmışlar ve kazanma şanslarını düşürmüşlerdir. Geçmiş dönemden bir Ecevit ya da bu dönemden Erdal İnönü'yü gözönüne aldığınızda kaybettikleri "puanların" doğrunun açıklanmasına dayandığını görürsünüz. Genel başkanımızın yalan söyleyemediği için kitle tarafından büyük beğenilerle karşılanmadığını gördük. Ama bu da olması gereken politikacı tipine doğru gidişin bir işaretidir.

Nokta: Genç bir politikacısınız, sizi en çok sarsan yalan ne oldu?

C. Canver: O kadar çok yalanla karşılaşıyorsunuz ki altüst oluyorsunuz. Ama beni en çok etkileyeni İçişleri Bakanı ve Başbakanın 'Türkiye'de işkence yoktur' açıklaması olmuştur. Hiçbir sorumluluk duymadan bu yalanla işkence yapanları haklı çıkarmaya çalışmaları beni şoke etmiştir. Biz işkence iddialarını mahkeme tutanaklarına, otopsi raporlarına, Yargıtay ilamlarına dayadık. Bunları bile yok saymışlardır. İşkencenin neden kökünün kazınmadığının cevabını ararken, biraz da bu açıklamalara bakmak lazımdır. Bu iktidar yalan üzerine kurulmuştur.

ren enflasyonvari gizemlerdi.

Ne de olsa yaşamak lazım! İktisatta yalan söylemenin binbir yolu olduğunu söleyen Prof. Dr. Korkut Boratav, asıl vahim olanın iktisadın yalan yanlış kullanılarak siyasete alet edilmesi olduğunu vurguluyordu. Farklı endekslere, ölçütlere dayanılarak, ortaya çıkartılan farklı enflasyon rakamları değildi Boratav'ı endişelendiren. Nasıl olsa bu rakamlar, ya da değerlendirmeler sadece konuşanın dünyaya bakış açısını, "hangi tarafın sözcülüğünü yaptığını" ortaya koyacaktı. Vehamet, işe gelmeyen rakamların yayınlanmasının engellenmeye başlandığı noktadaydı. Korkut Boratav'ın en

güvenilir endeks olarak nitelendirdiği, Hazine Müsteşarlığı'nı toptan eşya fiyatları endeksinin yayınlanmasının geçtiğimiz günlerde yasaklanması, gerçeğin saptırılmasında ciddi bir adım olabilirdi. Ama tüm gizleme, örtme çabalarına rağmen, yüzde 35 civarında seyreden enflasyonun 86'dan 87'ye geçiş aylarında hızlandığını söylüyordu Boratav.

İktisatçılar kendi alanlarında görülen yalan grafiğinin ekonomik büyümenin yavaşladığı yıllarda birden yükseldiğine işaret ediyorlardı. Bunun en tipik örneğini ise, tarihe "Erbakan temelleri" olarak geçen sahte yatırımlar oluşturuyordu. 5 ay önce görkemli bir törenle Başbakan Özal'a temeli attırılan Yedi Tepe Oteli'nin yerinde artık, Beşiktaş Belediyesi'ne bağlı küçük bir gö-

Ünlü 16 Türk devleti efsanesi de yalnızca bir kandırmaca

çükten başka bir şey kalmamıştı. Örnekleri uzatmaya gerek yok; sahte temelciliğin en yenisi Özal'ın geçtiğimiz haftalarda Ankara Buz Pateni sahası "olacak" tesislerin "temelini atmasından" sadece iki gün sonra beton kazıkların, demirlerin sökülüp kaldırılmasıydı.

Madalyonun arka yüzü. Politikada yalan bir yana, yalanın da bir politikası vardı. Yaşam öylesine

"Bin türlü entrika"

"Mühim işlerimiz var... Yarın bir ameliyat yapacağız." 1959 Eylül'ünün 27. günü bir pazardı ve İsmet Paşa bu sözleriyle Metin Toker'i heyecanlandırıyordu. Ertesi günkü gazeteler CHP'nin popüler genel sekreteri Kasım Gülek'in istifa ettiğini yazıyordu. Metin Toker'in "İsmet Paşa'yla 10 yıl" adlı kitabına göre olaylar şöyle gelişmişti. Londra'da bir Atlantik Kongresi düzenlenmişti ve CHP adına Nüvit Yetkin'in gitmesi kararlaştırılmıştı. 1959 yazında K. Gülek de NATO parlamenterler grubu başkanı Albay Fens'e bir mektup yazarak kendisinin de toplantıya şahsen davet edilmesini talep etmişti. Mektupta Yetkin'in dil bilmediğini, böyle toplantıların "adabına vakıf" olmadığını da ayrıca belirtmişti. Olay duyulduğunda Gülek bir açıklama yaparak "NATO'nun herhangi bir yetkilisine böyle bir mektup göndermedim" diyordu.

Çok geçmeden mektubun bir kopyasını ele geçiren basın, Gülek'i zor durumda bırakmıştı. CHP'deki Feyzioğlu grubu olayın üzerine gitmiş, "Parti meclisini dahi kandırmaya çalışan bir genel sekretere itimat edilebilir mi?" sorusunu gündeme getirmişlerdi. Sonunda Kasım Gülek istifaya zorlanıyordu. Yakın siyaset tarihimizde bir yalanın nasıl baş yediğine örnek olarak gösterilen bu olayı* Nokta *Kasım Gülek'e sordu.

Nokta: Fens mektubu olayı nedir, açıklar mısınız?

Gülek: Ben yeni bir yol tutturdum. Halkın arasına girdim ve memleketin her tarafına gittim. Politikada bu yeni bir çığır oldu.

Nokta: Mektup bu döneme mi rastlıyor?

Gülek: Evet, halk beni çok sevdi. Sevilen insanın kıskananları da çok olur. Benim yaptığımı yapmayanlar, benim başarımı görenler bana düşman oldular. Bin türlü tertip ve entrikaya başvurdular.

Nokta: Ne yazdınız mektubunuza?

Gülek: "DP iktidarı aramızdan bilerek, gittiği yerde hiçbir şey söylemesin diye, dil bilmez birini sanki bizi temsil edermiş gibi yolluyor. Toplantıya gelen zat muhalefeti temsil edemez, tutulan yol hatalıdır, düzelmesi gerekir," dedim. Bunun üzerine iktidar partisi kıyamet kopardı, "CHP'nin genel sekreteri memleketi jurnal ediyor" havasını yaratmak istedi.

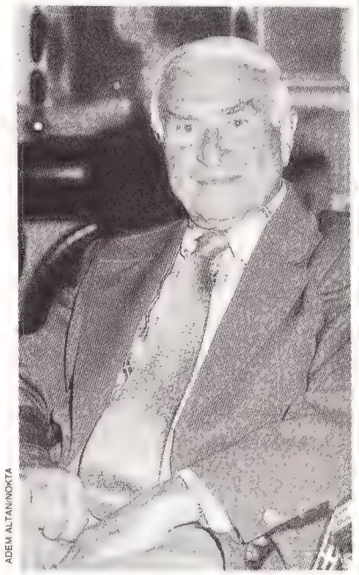

ADEM ALTAN/NOKTA

İşin acı tarafı aleyhime birleşmiş olanlar iktidarla birlik oldular. Beni düşürmeye çalışıyorlardı, buna tahammül edemedim, istifa ettim.

Nokta: O sıralarda mektubu hiç yazmadığınızı söylediniz mi?

Gülek: Hayır, mektubu yazdım dedim. Ama resmi bir yazı değil, şahsi bir mektuptu. Yıllardır tanıdığım arkadaşıma yazdığım bir mektuptu.

Nokta: Sayın Gülek sizin anlattıklarınızla Metin Toker'in yazdıkları arasında bir tezat var.

Gülek: İsmet Paşa'nın kızıyla evlenmeye talip olmuştu. İsmet Paşa bana sordu, "Bu adamı nasıl bilirsiniz" diye. "Ailenize uygun bir adam değildir" dedim. Metin Toker tabii düşman oldu bana.

Nokta: Sayın Gülek politikada yalan ve entrikalar için ne dersiniz?

Gülek: Aklı olan yalan ve entrikaya tevessül etmez.

vunmam yarıda kaldı. Bir şehadet, bakınız bir yalan,tarihin seyrine tesir etti. Belki de gerçeklerin ortaya çıkması karşısında Menderes'in idamına cesaret edemeyeceklerdi. Şimdi Yassıada kararlarının iptali için sürdürdüğüm çaba, yarım kalmış bir savunmanın yapılmasından ibarettir.

Nokta: Yassıada duruşmaları bu açıdan tipik örnekler taşıyor galiba...

B. Apaydın: Esasında Yassıada davaları başlı başına yalan üzerine kuruludur. Bebek davasında Mahkeme Başkanı Salim Başol, Menderes'e bir kadın donu göstermek istiyordu. İddiaya göre bu don Başbakanlık kasasından çıkmıştı. İlk gün böyle bir don işi çıkmamıştı, ortaya sonradan çıktı dive ilan ettiler. Savcı donu aldı, teşhir ederek, elinde kaldıraraK fotoğraf çektirdi. Ordu fotoğrafçıları, başka kimse çekemiyor. Mübaşir görevi yapan deniz başçavuşu donu Başol'a verdi. Başol, "Adnan Menderes" dedi, oraya çağırıyor, yani donu başbakanın eline verecek, bu ne diye soracak, mizansen o. İnsanlık ve adalet namına şerefsiz bir davranış. Ben ayağa kalktım, Başol'un karşı çıkmasına rağmen mikrofonu alarak konuşmaya başladım. Yere düşmekle cevher sakıt olmaz kadri kıymetten, dedim.

"Bir yalan şahadet Menderes'i idama götürdü"

Burhan Apaydın Türkiye'nin önde gelen hukukçularından. Apaydın'ın yaşamı ilginç davalar, ilginç anılarla dolu.* Nokta *Apaydın'la hukukta yalan üzerine konuştu.

Nokta: Yıllar boyu hukuğun içinde olan birisi olarak bu alanda yalan üzerine neler söyleyebilirsiniz?

B. Apaydın: Bu konu bugüne kadar işlenmiş hatta ortaya atılmış değildir. Yalnız Ceza Kanunu'nda yalan şehadet suçuna yer verildiğinden, hukuk alanında yalana dayalı hareketlerin var olabileceği kabul edilmiştir. Şahitlerin ifadeleri çok önemlidir. Bir ceza davasında, görgü şahidinin bir sözü sanığı idama kadar götürebilir. Veya gerçek suçluyu masum kılarak suçun cezasız kalmasını sağlar.

Nokta: Yalancı şahitliğe verilen cezalar caydırıcı nitelikte mi?

B. Apaydın: Türk Ceza Kanunu bunu ayrı bir suç telakki etmiş ve müeyyidesini tayin etmiştir. Böyle bir kimse üç aydan üç seneye kadar hapis ile mücazat olunur. Ancak şahitlik ettiği davanın konusuna göre durum değişir. Mesela yalan şehadet, müebbet cezaya sebep olmuşsa, şahitin göreceği ceza 15 seneden az olmaz. Yassıada mahkemeleri sırasında tutuklandım. Tutuklanma sebebim halkı ayaklanmaya teşvik suçu. Bu suçun tek delili bir şehadet. Bunu ilk kez size açıklıyorum. Bir tatil günüydü. Refik Koraltan'ın yani DP dönemi Meclis başkanının aşçısı olduğunu söyleyen bir Arap kadın geldi. Kardeşim Koraltan'ın avukatıydı. Kadın size nasıl yardımım dokunur diye sordu. Aşçıyım, yanınızda kalayım, yemeklerinizi pişireyim diye ısrar etti. Kadın bizde çalışmaya başladı. Bir gün hiçbir suçum yok ama tutuklandım. Üç buçuk ay sonra tahliye oldum. Dosyaya baktık. Aleyhime tek bir şehadet var, o kadın. Meğerse devrin gizli teşkilatı tarafından evimize sokulmuş. Sözde bizim evde Yassıada'dakilerin yakınlarıyla gizli toplantılar yapıyormuşum, halkı ayaklanmaya sevk ediyormuşum. Bu suç isnadının tek şahidi bizim aşçı kadın. Ama bu yolla Adnan Menderes'in savunmasını gereği gibi yapmam engellenmişti. Tahliyemin nedeni şu: Polis yedi sayfadan fazla ifade almış. İhtilali nasıl yapacağımız, neler yapacağımız falan. Ancak kadının okuma yazma bile bilmediği ortaya çıktı. Ama davam sonuçlandırılmadı. Demokles'in kılıcı gibi tutuyorlardı. Sonra yeniden tutuklama kararı verdiler ve Menderes'in mahkûmiyetinden önce ben mahkûm edildim. Sa-

karmaşıktı ki, en dürüst insanlar bile bazı durumlarda yalanı yeğleyebiliyorlardı. Beyaz yalan kavramı işte bu noktada ortaya çıkmıştı. Kanserli hastalarla uğraşan hekimler, beyaz yalanların ne kadar beyaz olduğu sorununu yakından yaşıyorlardı. Prof. Dr. Uğur Derman "Amerika'da, İngiltere'de ve diğer bazı Batı ülkelerinde hastaya doğrudan doğruya hastalığı, yaşam beklentisi, ileride karşılaşacakları açık olarak anlatılıyor" diyor ve ekliyordu: "Bunun en önemli nedeni kişinin kendisiyle ilgili sorunları bilmek istemesi ve bunu hak olarak görmesidir. Özellikle Amerika'da hekimler açıkladıklarını belgeliyorlar ki başlarına yasal bir sorun çıkmasın." Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Onkoloji Bölümü'ndeher gün kanserli hastalarla karşılaşan Derman'a göre, artık tıpta beyaz yalandan söz etmek doğru değildi. "Bizde hastalara senin hastalığın kötüdür demezseniz hasta bir süre sonra iyileşmediğinde, bu doktor benim hastalığımı anlamadı diye başka kurumlara gitme ve gereksiz harcamalar yapma durumuna dü-

ADEM ALTAN/NOKTA

Boratav'a göre iktisat yalan yanlış kullanılarak siyasete alet ediliyor

şüyor." Ama açık davranmak sorunları ortadan kaldıramıyordu. Hasta çok ısrarlıysa gerçek yavaş yavaş, şok yaratmayacak biçimde anlatılıyordu. Yine de Prof. Derman "açıklamamanın bir zararı daha var" diyordu, "hasta kanserin her türünün ölüm anlamına geldiğini düşünüyor. Oysa çoğunlukla iyileştirme şansımız var. Çevresinden bu konuda yanlış bilgi alan hasta olumsuz davranışlar içine girebilir."

Sevdiğimiz şeytan! Galiba çoğunluğun üzerinde anlaştığı beyaz yalanlara açık tek alan, bireyler arası ilişkiler, özellikle de aileydi. Küçücük bir gerçek "bütün perdeyi yıkıp viran eylemesin" düşüncesiyle, aldatma ailenin baştacı oluveriyordu. **Nokta**'nın mini anketinde her yüz eşten kırkı her zaman birbirlerine doğruyu söylediğine inanıyordu. Ama doğrunun ara sıra devreye girdiğini düşünenlerin sayısı da azımsanacak gibi değildi: % 29. Prof. Emre Kongar "Ben beyaz yalana inanmıyorum. Ailenin devamı eğer sahtekârlığa dayalıysa kahrolsun öyle aile" diyordu. Kongar, "bir sosyolog olarak, ne pahasına olursa olsun evliliğin yürümesinden yana" değildi.

Basın ise, bazı kesimlerce ne kara, ne beyaz, ama alabildiğine renkli yalanlar uydurmakla suçlanıyordu. Sivaslı Nusret, Cannes'ın en gözde erkeği oluveriyor; pide almak için evden çıkan genç kızlar gece yarısı eve dönünce, "Ne yapalım, kuyruk öyle uzundu ki" diyor ve soluğu bekâret muayenesinde alıyorlardı. Turizm mevsimlerinde tüm turist kadınlar "azgın", Türk erkekleri ise dayanılmaz biçimde "cazibeli" bulunuyorlardı. Basın ise, yalanlarını sadece zımnen ve çok seyrek kabulleniyordu. Bunun örneklerinden biri, "işbitirici" bir muhabirin çalıştığı gazeteyi milyonlarca lira dolandırmasıyla yaşanmıştı. Anneannesi ve dedesiyle anlaşan muhabir, ikisinin resimlerini çekip altına da "çocuklukta başlayan aşk, 40 yıl sonra eşlerini zehirleyerek özgür kalıp evlenmeleriyle bitti" şeklinde yazmıştı. Dedesinin, elinde 35 yıllık evlilik cüzdanıyla başvurduğu mahkemede yüklü bir tazminat koparması, gazete yöneticilerini ilk önce şaşırtmış, ama akrabalık bağlarının anlaşılmasından sonra "akıllı" muhabirin işine derhal son verilmişti.

Ünlü İtalyan gazeteci Enrico Luçerini de bir sahte haberle yıldız yaratmıştı. Bir zamanlar Richard Burton ve henüz figüran olan Florida Bolkan'ın dans ederlerken fotoğraflarını çekmiş ve saklamıştı. Gün gelmiş, Liz Taylor'ın estetik ameliyatı yaptırdığı sırada fotoğrafı

Isuzu otomobillerinin Amerika'daki satışları reklamcılığın marifetleri konusunda iyi bir örnek oldu

Yalanın dozu artınca: Mitomani

Psikolog Dr. Nevin Ergin çocuklarda ve yetişkinlerde yalan söyleme ve mitomani konusunda* Nokta*'nın sorularını yanıtladı.

UMİT KIRDIL/NOKTA

Nokta: Çocuklar yalanı nasıl öğrenirler?

Ergin: Yalan günlük anlamda bir kaçış mekanizması, bir korunma mekanizmasıdır. Korkulan şeyden kaçmak için kullanılan bir yoldur. Çocuk bu yolu tabii ki öğreniyor. Bazen büyüklerin bu yola başvurduğunu görerek öğreniyor, bazen de deneme yanılma yoluyla öğreniyor. Eğer çocuk yaptığı bir davranış karşısında çok şiddetli cezalandırılıyorsa, cezadan kurtulabilmek için o davranışı yapmadım deme yoluna gidebilir. Ve bunu söylediği zaman paçayı kurtarıyorsa bu davranışı yineleyebilir.

Nokta: Çocuğun yalan söylemesi karşısında yetişkinlerin tavrı ne olmalıdır?

Ergin: Bütün çocuklar yalan söyler. Mesele bunun adını yalan koymamakta. Yetişkinler, sen yalan söylüyorsun diyerek parmağını kaldırıp çocuğun üstüne gitmemeli, ama yalanı fark etmekte de gecikmemeli. Yani yalanı o anda yüzüne vurulmayacak fakat daha sonra yalanın yutulmadığı çocuğa hissettirilecek.

Nokta: Mitomaninin normal yalancılıktan farkı nedir?

Ergin: Mitomani bir davranış bozukluğudur. Tam olarak bir hastalık olduğunu söyleyemeyiz. Tabii bazı hastalıklara eşlik edebilir, örneğin nevrozlarda, psikozlarda görülebilir. Bu çocukta karşımıza çıkıyorsa eğer, çocuğun zengin hayal gücünden kaynaklandığını düşünüyoruz bunun. Çocuk, sahip olduğu zengin hayal gücünü çevrenin yanlış tutumuyla, dikkat ve ilgi çekmek için kullanabilir. O zaman da normalden biraz daha farklı bir durum ortaya çıkar. Önce normal, spontan olarak başladığı halde, hayal gücünün zenginliğiyle olayları abartarak veya düşündüğü, olmamış bir şeyi yaşamış gibi anlatan çocuk, çevreden eğer çok fazla destek görürse bunu ilgi çekmek için kullanmaya başlar.

Fakat mitomani yetişkinlerde normal bir davranış değildir. Genellikle zayıf akıllılık veya duygusal gerilik olarak değerlendirilir. Yetişkinde yalan söyleme, mitomani genellikle aşağılık duygusunu giderme çabasıyla ortaya çıkıyor. Bu aşağılık duygusunu gidermek için de kendisini önemli ve güçlü gösterebilecek birtakım fantezilerin uydurulması ya da abartılı yorumların katılması gibi davranışlarla karşılaşırız. Marazi diyebileceğimiz durumlarla da rastlaşabiliyoruz. Örneğin zarar verici tarzda bir kıskançlık bu yalana neden olabiliyor. Kişi hem kendine hem karşısındakine zarar veriyor. Ancak bazı nevrozlarda bunun mutluluk tablosuna eşlik edebileceğini de düşünüyoruz.

Nokta: Gerek hastalarınız üzerinde gerekse günlük hayatta yaptığınız gözlemlere dayanarak son yıllarda Türk toplumunun giderek daha yalancı bir toplum olduğunu söyleyebilir misiniz?

Ergin: Yalanı daha geniş boyutlu alırsak evet. Yani biz toplum olarak yalan söylüyoruz. O basit, masum yalanların dışında bir şey bu yalnız. Kendimizi yaşamaktan, kendi duygularımızı fark etmekten, kendimize karşı yürekli ve açık olmaktan korktuğumuz için sürekli kendi kendimize karşı da yalan söylüyoruz. Türk toplumu korkularla öğütülen bir toplum çünkü. Yani her şeyden korkutularak, yaptırımlarla yetişiyoruz. Eğitimimiz yaptırımlara dayanıyor. Gerçeği görmek yerine gerçek dışı birtakım şeylere sığınmak alışkanlık haline geldi. Zaman zaman toplumlarda sosyoekonomik bunalımlar yaşanır. Nasıl intiharlar ve diğer hastalıklar zaman zaman yükselirse yalan için de aynı şeyi söyleyebiliriz.

Nokta: Siz bir doktor olarak hastalarınıza yalan söylemek zorunda kaldınız mı? Doktorlar bazı durumlarda hastalarına yalan söylemeli mi?

Ergin: Hasta ne durumda olursa olsun acaba hakkımız var mı yalan söylemeye? Örneğin hastalarımdan biri ölümcül bir hastalıktan muzdarip. Ama kendisi çok yakın bir zamana kadar bunu bilmiyordu. Belki bu durum kendisine söylenseydi çok daha iyi olurdu. Kalan kısacık ömrünü istediği şeyleri yaparak geçirmeye hakkı var bence insanın. Ona yalan söylemek iyilik yapmak mıdır? Nasılsa olayı ne çabuklaştırabiliyoruz, ne geciktirebiliyoruz. Belki de hastaya gerçeği söylemek, o yürekliliği göstermek, onun acısını paylaşmak daha doğru olur. Yani ben buna beyaz yalan diyemiyorum.

ÇAĞDAŞ ŞEHİR

Kent Kültürü Dergisi

İstanbul'da Kadın olmak

Tomris Uyar,Sevin Okyay 'Hiç Karnınız acıkınca tek başınıza bir lokantaya girip hanım hanımcık yemek yeme teşebbüsünde bulundunuz mu?'

NE VAR NEW YORK

Nezihe Araz,Necdet Uğur,Semavi Eyice, Niemeyer'in Brasilia'sı Joyce'un Dublin'i Mengü Ertel

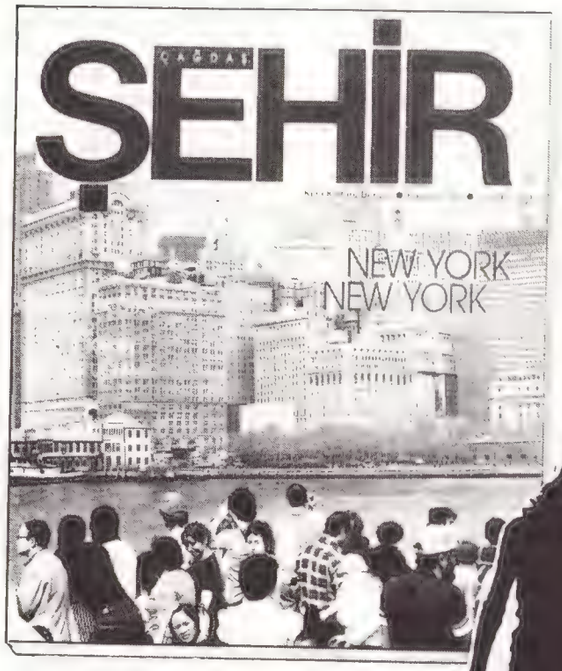

İSTANBUL'UN HAMAMLARI

Engin Noyan'dan 32 Kısım Tekmili birden aşk,macera ve tesadüf Romanı

96 Sayfa/1500TL

ŞEHİR'i düzenli okumak için abone olun.

DÖNEMLİ YAYINCILIK A.Ş.
Büyükdere Caddesi 57/1 Mecidiyeköy
İstanbul Tel: 173 13 09 - 167 36 19

4.Sayı çıktı.

çekmecesinden çıkarıp "Liz rakibesi karşısında güzelleşmeye çalışıyor" başlığıyla basıvermişti. Burton ve Taylor'ın her şeyi ayarladığını sanıp hücum ettikleri Bolkan, birkaç gün manşetlerde kalınca şöhret oluvermişti. Bir yalan, Bolkan için hiç yoktan bir reklam kampanyası yaratmıştı. Ya, bu açıdan her fırsatta karalanmaya çalışılan gerçek reklamcılığın hayatımızdaki yeri neydi?

Yalancının mumu... Beyaz gömlekli, başında kaskı, "bu işten anlar" dedirten adam, TV ekranından ABD'li izleyicilere Japon Isuzu otolarının avantajlarını anlatıyordu. Öyleki, alıcı erken davranırsa, "bedavadan" bir ev sahibi olacak kadar kazançlı çıkacaktı. Ve ekrandaki adam sözünü tamamlar tamamlamaz, görüntünün altında beliren yazıda şu cümle okunuyordu: "Yalan söylüyor!" Isuzu, yalanı temel espri olarak kullandığı bu reklamın da yardımıyla en çok satan arabalar arasına giriyordu.

Gerçekten, reklamcılık az da marifetli değildi. Çökmekte olan Hisarbank'ı "kale gibi" gösterebiliyor, "sabah dokuzda buluşalım"

Derman: "Tıpta beyaz yalandan söz etmek artık doğru değil"

diye çağırdığı mudilerini iflas etmiş bir bankayla karşı karşıya bırakıyordu.

Isuzu reklamlarının yaratıcısı, U.S., News dergisine "Doğuyoruz ve hemen aldatılmaya başlıyoruz. Ama artık 10 yaşına varmış bir çocuk bile, hiçbir şeye inanmamaya yeterince hazır hale geliyor" diyordu.

Öne çık yalancı! Çağımızın gelişen teknik olanakları gözönüne alındığında, bilginin iktidarla bütünleşmesi büsbütün ürkütücü bir hal almaktaydı. Çağımızda Yabancılaşma kitabının yazarı Güven S. Kızıltan, şimdiden "Kitle iletişim araçlarının yardımıyla basmakalıp düşünce, duyuş, davranış ve değerlendirme tarzları, geniş kesimlere dikte ettirilmekte, böylece halk için hayati önem taşıyan kimi bilgiler halktan gizlenebilmektedir" diyordu. Bunun sonucunda tutarsızlığı daha ilk bakışta anlaşılabilecek durumlar karşısında kitleler felce uğramışçasına tepkisiz kalabilmekteydi.

Artık demokrasinin temel görevlerinden biri de toplumsal yalanla, başetmekti. İktidar odaklarının istediği bilgiyi sunup, istemediklerini sakladığı kitleler git gide suskunluğa gömülüyorlar, politikadan reklamlara yalanlara ortak oluyorlardı. Kongar'a göre, "toplumsal yalanın engellenmesinin tek ve biricik yolu yaygın özgürlüklerdi." Evet, insanların haber alma özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, yazma ve konuşma özgürlüğüne ihtiyaçları vardı. Ancak bu yolla, dağılan toz dumanının arasından yalancı öne çıkacak, yüzü herkese görünecekti.

Ali BORATAV, Nihan TAŞTEKİN, Okşan ÖZFERENDECİ

AKDENİZ'DE LÜKS HAYAT, TATİL İÇİN UYGUN FİYAT

M/V ORİENT EXPRESS'DEN

Lüks Yolcu Feribotu Orient, İstanbul - Venedik hattında, tarifeli tek denizyolu hattında, hayatınızın tatilini yaşatmaya hazır. Fırsatı değerlendirin!

Türkiye Genel Acentesi:
RİNALDO LEVANTE
• İstanbul: 151 47 35
• İzmir: 21 76 52
• Kuşadası: 3196

Yetkili Satış Acenteleri:
• TİM-TUR A.Ş.; 511 83 58
• CATONİ DENİZ İŞLERİ A.Ş.: 144 83 14
• CLUB 29: 163 54 11

EĞİTİM / YÖK BASKILARI

Uludağ Üniversitesi Tıp kışlası

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde çalışan öğretim üyeleri yıllardan beri inanılmaz bir sıkı düzen içinde tutuluyor. Hafta sonlarında bile izinsiz il dışına çıkamayan öğretim üyeleri her "suç" işlediklerinde asker gibi savunma veriyor.

"Siz, Doç. Dr. Teoman Cordan, 7 Şubat 1986 Cuma günü saat 14'e birkaç dakika kala Bursa Özel Hastanesi'nden çıkarak özel kırmızı Mercedes arabanıza binerken görüldünüz. Savunmanızı veriniz."

"Yukarda belirtilen gün ve saatte Tıp Fakültesi'nde bulunmakta idim. Saat 13.30 sıralarında Tıp Fakültesi kafeteryasında Prof. Dr. Orhan Toydemir ve Prof. Dr. Erhan Oğul ile yemek yedikten sonra birlikte Prof. Dr. Orhan Toydemir'in odasına çıktık. Takriben saat 14.30'a kadar orada bir konu üzerinde tartıştık. Daha sonra da Prof. Dr. Erhan Oğul ile birlikte odadan ayrıldık. Saat 15.00 sıralarında gene Prof. Dr. Erhan Oğul ile birlikte hastaneyi terk ettik."

"Siz, Doç. Dr. Teoman Cordan, 28.2.1986 günü kızınızın barınma sorununa yardımcı olmak amacıyla Trabzon'a gitmek üzere izin aldınız. Ancak izninizi gayesine uygun olarak kullanmadığınız Rektörlükçe tespit edilmiştir. O gün Ankara'da ne yapıyordunuz? Savunmanızı veriniz."

"Belirtilen tarihte kızım ile birlikte her zaman olduğu gibi Ankara'da aktarma yaparak, Trabzon'a gitmeyi planlamıştım. Ankara'da rastlamış olduğum, Trabzon'a gitmek üzere bir akrabam, kızımı birlikte götürmeyi önerdi. İznimin sadece bir gün olmasını ve hava şartlarını da dikkate alarak bu öneriyi kabul etti. Böylece kızımı Ankara'dan akrabam ile birlikte Trabzon'a uğurlayarak 1.3.1986 günü (cumartesi) Bursa'ya döndüm."

"Siz, Prof. Dr. Ali Rıza Karaca, izinsiz olarak Bursa il hudutlarını terk ettiniz. Ceza olarak maaşınızın 1/15'i kesilmiştir. Savunmanızı veriniz."

Öğretim üyesi Cordan, rektörlük tarafından defalarca "suçlu" bulundu

"O gün İzmir'e gitmek zorunda kaldım. Günlerden cumartesiydi. Bu durumda nasıl haber verebilirdim ki?"

Disiplinsiz kalmış bir üniversitenin... Disiplinsiz kalmış bir üniversitenin hayat damarlarından biri kopmuş demektir... Atatürk'ün ünlü veciz cümlesinin YÖK üniversiteleri için geliştirilmiş bu adaptasyonunun bile yetersiz kaldığı Bursa Uludağ Üniversitesi'ndeki disiplin uygulamasını anlatabilmek için aktarılan yukardaki örnekler, yaşananların yalnızca küçük bir bölümüydü. Hangisi kesilirse kesilsin, bütün damarlarından disiplin fışkıran bu üniversite, YÖK ilkelerinin belki de en sadık uygulayıcısıydı. Başta, Rektör Prof. Dr. Nihat Balkır olmak üzere üniversite yöneticilerinin "her türlü takdirin üstündeki" çabaları sonucunda oluşturulan bu disiplin düzeninin başlangıcı, bundan altı yıl öncesine, 1981 yılının YÖK'le gelen bir sonbahar gününe kadar gidiyordu.

Bursa Uludağ Üniversitesi'nde sonraki yılların nelere gebe olduğu, YÖK Kanunu'nun Resmi Gazete'de yayınlandığı tarih olan 6 Kasım'dan üç gün sonra, 9 Kasım'da belli olmuştu. O gün Tıp Fakültesi'nde dağıtılan Rektörlük bildirisinde bütün kürsülerin lağvedildiği, eski kürsülerin birleştirilmesiyle gruplar kurulduğu duyuruldu. Bundan sonraki adım eski kürsülere "birim" adının verilmesi ve birim sorumluluklarına asistan ve uzmanların getirilmesi oldu. Yasanın yayınlanmasının üzerinden daha bir hafta geçmişti ki, değişen idari ilişkiler yüzünden asistanlar seminerlerde öğretim üyelerinin yoklamasını yapmaya, öğretim üyelerinin raporlarıyla izin dilekçelerini parafe etmeye başladılar. Duruma daha fazla katlanamayan 23 öğretim üyesi bir dilekçeyle Rektörlüğe şikâyette bulundu. Rektörlük, yalnızca iki öğretim üyesine cevap verdi. "Sert" bir dille yazılan bu mektuplarda, sorunlarına hiçbir cevap bulamayan öğretim üyeleri bu kez durumu YÖK'e, ardından da MGK'ye bildirdiler. Bütün girişimler sonuçsuz kalınca yöneticiler yeni bir atağa kalktı. İmzacı 23 öğretim üyesinin analarından emdiklerini burnundan getiren, "yönetimin, disiplinsiz davranan öğretim üyeleri aleyhine açtığı davalar" zinciri, işte bu atakla başladı.

Sıçan kafesi krizi. Öğretim üyelerine, hafta sonu da olsa, izinsiz olarak il sınırları dışına çıkmayı; Trabzon'a Ankara üzerinden gitmeyi ve mesai saatlerinde özel bir hastanenin kapısında görülmeyi yasaklayan Uludağ Üniversitesi yöneticilerinin yarattığı en ilginç davalardan biri de "Sıçan Kafesi Davası"ydı. Tıp Fakültesi Deney Hayvanları Araştırma Merkezi Sorumlusu Doç. Dr. Ataman Güre'ye idare tarafından yöneltilen suç, 24 adet sıçan kafesini arabasına yükleyip götürmekti. Durum, Tıp Fakültesi Disiplin Kurulu'nda görüşülmüş, YÖK Yasası'nın, "Göreviyle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri geri vermemek" hükmüne dayandırılarak, Güre'nin kademe ilerlemesinin bir yıl süreyle durdurulması kararına varılmıştı. Kararı Rektörlük de onaylayınca, Doç. Dr. Güre, çareyi Bursa İdare Mahkemesi'nde dava açmakta buldu. Kafesleri yapan şirket temsilcilerinin mahkemede, Ataman Güre'nin söz konusu sıçan kafeslerinin hazırlanmasında ücretsiz olarak çalışıp şirkete yardımcı olduğu gerekçesiyle kendisine 24 adet kafesin ücretsiz olarak verildiğini söyleyince, durum anlaşıldı. Ne var ki iptal kararının hemen ertesinde Güre'nin Tıp Fakültesi'ndeki görevine son verildi ve Veteriner Fakültesi'ne atandı. Rektör Nihat Balkır'ın olaya yaklaşımı da ilginçti. Balkır, bir toplantı sırasında yanında bulunan Veteriner Fakültesi Dekanına dönmüş, "Sana verdim, al tepe tepe kullan" demişti.

Uslu çocuk olun. Uludağ Üniversitesi'nde öğretim üyelerini zapt-u rapt altına alma çabaları bazen öyle noktalara varıyor, kurallar öylesine katı bir şekilde uygulanıyordu ki, benzer uygulamalarla yatılı okul öğrencileri karşılaşsa, kendilerine haksızlık ediliyor hissine kapılabilirlerdi. Örneğin, bir keresinde İç

Rektör Balkır, üniversitedeki sıkıyönetim düzeninin en yılmaz uygulayıcısı

Hastalıkları Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayhan Arınık yıllık iznine mahsuben bayram öncesi ve sonrası birer gün izinli sayılması için Tıp Fakültesi Dekanlığı'na başvurmuş, Dekan verdiği cevapta bu günlerde değil ama, isterse 11-16 Temmuz tarihlerinde 5 gün ya da 15-18 Temmuz tarihleri arasında üç gün izin kullanabileceğini belirtmişti. Kendisine sunulan iki alternatiften birincisinin bayrama,

Dündar Kılıç'tan olay itiraflar

- **Ünlü 'Baba' sorgulamasında 461 isim verdi.**

"Muazzez esrarcıdır."

"Sadettin Tantan gülerken ısırır."

"Fahrettin Aslan Araplara karı bulurdu."

★ ★ ★

- **Keçeciler, komünist partisinin de kurulmasından yana.**
- **Duygu Asena: "Erkeksiz bir dünya düşünemiyorum."**
- **Sabancı: "Kadın olsam Türkan Şoray olmak isterdim."**
- **Kadir İnanır, Tarık Akan'a fark attı.**
- **Arzu'nun uyanışı**

Çağdaş insanın dergisi

ERKEKÇE

ERKEKÇE her şeyi yazmaz
Ama yazdığı her şeyi okutur.

ikincisinin de hafta sonuna denk düştüğünü gören Prof. Arınık izin isteğinden vazgeçmemiş, o da kendi isteği doğrultusunda diretmişti. Bazı öğretim üyelerine ise acil ihtiyaçları için birkaç saatliğine bile izin verilmediği oluyordu.

Prof. Arınık'a yöneltilen suçlamalardan biri de "oda işgalciliği"ydi. "Sayın Prof. Dr. Ayhan Arınık" deniliyordu Dekan Fikret Karaca tarafından gönderilen bir yazıda, "Halen radyoizotop laboratuvarı ve endokrinoloji polikliniği olarak kullanılan bölümde oda işgal ettiğiniz saptanmıştır. Radyoizotop laboratuvarında tarafınızdan işgal edilen yerin acilen boşaltılmasını rica ederim."

Prof. Arınık: "Oda işgalciliği"nden suçlu

Ayhan Arınık, radyoizotop laboratuvarının kurucusu ve yöneticisiydi. Bu nedenle işgal edildiği söylenen odada yıllardan beri oturmaktaydı ve bizzat Dekan Karaca kendisini ziyaret etmek üzere bu odaya gelmişti. Dekanlığa gönderdiği yazıda bunları belirten Prof. Arınık, yazısının sonunu şöyle bağlıyordu: "Oturduğum odaların şahsıma bir şeyler katacağını düşünmüyorum. Bahsi geçen odayı 21 Şubat günü boşaltacağımı bilgilerinize saygılarımla arz ederim."

Psikiyatriden fizyolojiye. Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Bilgen Taneli 40 yıl düşünse, kendisinin Fizyoloji Ana Bilim Dalı Başkanlığı'na atanacağını aklına getiremezdi. Ama bu da oldu. Prof. Taneli her ne kadar kendisinin psikiyatr olduğunu, fizyoloji ile ilişkisinin sınırlı olduğunu söyleyerek itiraz ettiyse de fakülte yönetim kurulu itirazı kabul etmedi. Prof. Taneli bunun üzerine dava açtı. Tam mahkemeyi kazanmak üzereyken psikiyatri bölümündeki görevine iade edildi. İnce hesap ve taktiklerle arasının ne kadar iyi olduğunu bu şekilde kanıtlayan yönetim, Taneli'nin göreve başlamasından bir hafta sonra öcünü aldı. Göreve dönen profesör daha odasına ısınamadan, dört yarı yıl süreyle Cumhuriyet Üniversitesi'ne, rotasyona gönderildi.

Bu arada bazı öğretim üyelerine "neden hiç otopsi yapmadığı" soruluyor, bazılarına ise uzman olmadığı alanlarda uygulama yaptırması için yazılar yazılıyordu. Karşı taraftan böyle bir uzmanlığının bulunmadığı cevabı alındıktan sonra ise, bu, esas uzman olduğu alandaki "yetersizliği"nin kanıtı olarak kullanılıyordu. Doç. Dr. Teoman Cordan'a verilen cezaya inanmak ise çok zordu. Doç. Cordan'ın görev süresi önce gerekçesiz olarak uzatılmamış, İdare Mahkemesi kararıyla geri dönünce de, bir cerrah olmasına rağmen kendisine yalnızca poliklinik görevi verilmiş, bu arada aylar boyunca saat 8, 12 ve 15'te olmak üzere günde üç imza attırılarak denetlenmişti. Cordan'ın görev süresini uzatmayan Fakülte Yönetim Kurulu'nun daha sonra gazete ilanıyla beyin cerrahı araması ise yerel basında alay konusu edilmişti. Yönetimle başı belada olan bir başka öğretim üyesi ise Bülent Kavaklı'ydı. Bursa Emniyet Müdürlüğü'nden gelen bir yazıda daha önce anarşik olaylara karıştığı iddia edilen ve yardımcı doçentliği yönetim kurulunca engellenen Kavaklı, olaylara karıştığı iddia edilen tarihlerde yurt dışında olduğunu kanıtlayınca elde edebilmişti bu hakkını.

Rotasyonun ettikleri. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde bulunan öğretim üyelerine göre, yöneticilerin, kendi sularında gitmeyen öğretim üyelerinin burunlarını sürtmede kullandıkları son silah rotasyondu. Yöneticiler önce çeşitli yıldırma taktikleriyle öğretim üyelerinin üzerine gidiyor, bu kâr etmeyince, ya da haksız uygulamalar İdare Mahkemesinden dönünce son çare olarak rotasyona başvuruluyordu. Bu şekilde 8 profesör başka üniversitelere gönderilmişti. Üstelik, rotasyona gönderilen öğretim üyeleri gittikleri üniversitelerde ilgili kürsülerin üçüncü ya da dördüncü kişisi oluyor, bu arada bu üniversitelerden daha büyük olan Uludağ Üniversitesi'nde ya bir öğretim üyesi kalıyor, ya da hiç kalmıyordu.

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi yetkilileri, rektörün de desteğiyle üniversiteyi tipik bir yatılı okul, öğretim üyelerini de yatılı okul öğrencileri haline getirmişti. Nihai hedef olan üniversitede kışla düzeninin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini ise başta Gülhane mezunu, asker emeklisi rektör olmak üzere önümüzdeki aylarda yöneticilerin göstereceği performans tayin edecekti.

Proktologie (Hemoroid, Fistül)
VARİSLERİN
İNFRAROT, İĞNE
İLE TEDAVİSİ
OPR. DR.
HAYATİ F. KOCAL
Rumeli Cad. Ogan Apt. No: 16 Kat: 2
NİŞANTAŞI **TEL: 141 35 89**

red
TÜRKÜLERİ
Arif Kemal

Pera Orient Kitabevi
(Eskinin de eskisini sunar)
- Türkçe Osmanlıca, İngilizce, Fransızca, Almanca, Sırpça, Karamanlıca, Latince eski yayınlar, kaynak kitaplar.
- Gravür, resim, kartpostal, berat, para, yazma, tahvil

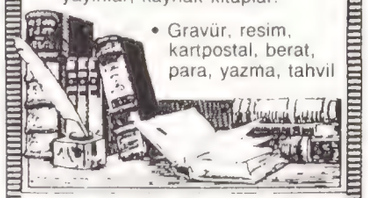

Adres: Meşrutiyet Cad. Aslıhan Pasajı
No: 49 Galatasaray—Beyoğlu

Konseyleşmeli mi, konseyleşmemeli mi?

Bir yılı aşkın çalışma ve tartışmalardan sonra Basın Konseyi kuruldu. Ancak tartışmalar bitmedi ve amaca ulaşılıp ulaşılamayacağı henüz belirsiz.

"Bizim hatamız Basın Konseyi'nin amacını, basın içinde yeterince anlatamamamız oldu. Sanıldı ki Basın Konseyi'nin amacı salt basın meslek ilkelerini oluşturmaktır ve bu yüzden birçok arkadaşımız da karşı çıktılar." Bir yılı aşkın süredir Basın Konseyi'ni oluşturmak için yürütülen çalışmalara katılan Yurdakul Fincancı, geçtiğimiz günlerde kurulan Basın Konseyi ile ilgili **Nokta**'nın sorularını yanıtlarken bunları söylüyordu.

Gazeteci Uğur Mumcu ise, Basın Konseyi'nin kuruluş aşamasında birçok hata yapıldığını, bunların bir kısmının süreç içerisinde düzeltildiğini vurguluyordu. Ancak Mumcu, varılan bugünkü noktada da: "Özerk olmayan bir üniversite de rektörlere bağlı basın-yayın yüksekokulları müdürleri basın özgürlüğü için hiç de güvenceli sayılmazlar. Ayrıca TRT genel müdürü Basın Konseyi'ne üye oluyor. Ve sözgelişi, TRT ile ilgili yayınlar konusunda yazdığım yazılar nedeniyle beni kınıyor! Konsey kurucularının kabul ettiği ilkeler arasında yer alan "Basının özel amaç ve çıkarlara alet edilemez" ilkesinin nasıl uygulanacağını pek merak ediyorum. Birtakım gazete sahiplerinin amaçları, özel çıkarlarını, ellerindeki gazeteler aracılığıyla korumak değil midir?" diye sormaktan vazgeçmiyordu. Bu arada Türkiye Gazeteciler Sendikası da Basın Konseyi'ne karşı çıkıyor ve üyelerine Konsey'e katılmayın çağrısı yapıyordu.

İlk kez 1986 yılı başında bir Basın Konseyi kurmak için Oktay Ekşi tarafından başlatılan çalışmalar, o günden bu yana beraberinde tartışmaları da getiriyordu. Tartışmalarla birlikte hazırlık çalışmaları da sürüyor, nihayet geçtiğimiz günlerde kuruluş aşaması tamamlanıyordu. Kuruluş aşamasını takiben Basın Konseyi'ne üye olabilmek için gerekli koşullara sahip kişilere postayla Konsey'in işlevini, işleyişini ve amacını anlatan kitapçıklarla birlikte bir de sözleşme formu yollanıyordu. Amaç, basının ve basın mensuplarının meslek uygulamalarını, özgür ve saygın bir basından beklenecek düzeyde sürdürmelerine yardımcı olmak şeklinde tanımlanıyordu.

Bir yılı aşan hazırlık. 1986'nın başlarından bu yana süren çalışmalara başta Oktay Ekşi olmak üzere Hasan Cemal, Güneri Cıvaoğlu, Yalçın Doğan, Teoman Erel, Orhan Erinç, Yurdakul Fincancı, Güngör Mengi ve Rauf Tamer katılıyorlardı. Ayrıca o sıralarda Türkiye Gazeteciler Sendikası Başkanı olan Oktay Kurtböke de kendisini ve örgütünü angaje etmeden, bir süre çalışmalar içinde yer alıyordu. Bu ilk aşamada Oktay Ekşi'nin

Mumcu: Karşı çıktığı noktalar vardı, hâlâ da var..

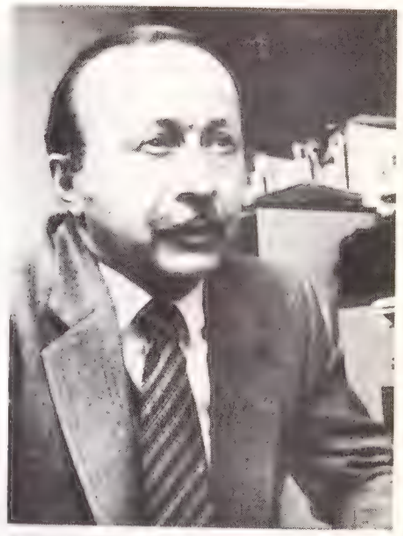

Basın Konseyi çalışmalarını başlatan Ekşi

hazırladığı 14 Şubat tarihli raporla birlikte tartışmalar da başlıyordu. Tartışmaları başlatan ilk raporda ki amaç cümlesi, "basının saygınlığını sağlamak" oluyordu. Her ne kadar bu ibare ikinci raporda yerini "yardımcı olmak"a bırakıp, yanı sıra basın özgürlüğü mücadelesi de gündeme geliyorsa da, bir kez başlayan tartışma durulmuyordu. Yurdakul Fincancı bu süreci anlatırken şunları söylüyordu:

"Oktay Ekşi, Basın Konseyi sözleşmesini ilk hazırladığı zaman bunu salt basının kendi evinin önünü temizlemesi düşüncesinden hareketle yapmıştı. Fakat komisyondaki görüşmeler sırasında meselenin daha başka yönleri ortaya çıktı. Başımızda tehdit olarak bulunan bu kadar çok yasa varken, neden bir de biz kendimizi sınırlayacaktık? Hem bu itiraz hem de Türkiye'de Basın Konseyi'ne daha başka işlevler de düştüğü inancıyla meselenin yönü yavaş yavaş değişmeye başladı. Basın Konseyi salt kendi evinin önünü mü temizlesin, yoksa dışarıya dönük bir özgürlük mücadelesi mi versin? Bence bugünün meselesi basının kendini çekidüzene sokmasından önce topyekûn bir özgürlük savaşı vermesidir."

Uğur Mumcu ise kuruluş aşamasına değin eleştirilerini şöyle özetliyordu: "Basın özgürlüğü üzerinde bunca kısıtlama varken gazetecilerin 'Basında otokontrol' adı altında pratikte hiçbir işlerliği olmayacak bir konu üzerinde durmalarını yersiz buluyordum. Ayrıca, Temsilciler Kurulu'na, 'en geniş kapsamlı işçi ve işveren konfederasyonları' dışında ayrıca 'Türkiye odalar ve Borsalar Birliği' ile 'Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Konfederasyonu' nun temsil edilmelerine de karşı çıkmıştım. Çünkü, bu durumda, işveren kesimi, üç kez temsil edilmiş oluyordu. Bu eleştirinin haklılığı kabul edildi ve işveren kesimin, Temsilciler Meclisi'nde yalnızca 'en geniş kapsamlı işverenler konfederasyonu' ile temsil edileceği ilkesi kabul edildi."

Demirkent: Konseyleşmeli diyenlerden

Kurtböke: "Özgürlüğe evet, baskıya hayır."

Geçmişin ışığında. Tartışmaların bir başka noktasını da 1960 İhtilali sonrasında kurulan Basın Şeref Divanı oluşturuyordu. Basın Konseyi'ne karşı çıkanlardan Oktay Kurtböke, **Nokta**'nın sorularını yanıtlarken geçmişte yaşanan örneğin yürümediğini hatırlatıyor ve "Bu da göstermektedir ki yasaların kabul ve ilanı yeterli değildir. Asıl teminatın, vatandaşın gönül ve iradesinde yer alması gerekir" diyordu. Prensip olarak Basın Konseyi'ni benimseyen İstanbul Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirkent ise geçmişteki deneyde gazetelerin katıldığını, oysa bu kez şahısların iştirakinin söz konusu olduğunu söylüyor ve bunu önemli bir fark olarak gördüğünü vurguluyordu. Demirkent'e göre fertler gazetelerinden bağımsız davranabilirlerdi ve bu o fertlerin kişiliklerine bağlıydı.

Aynı konuyla ilgili Yurdakul Fincancı'nın görüşleri ise Demirkent'ten farklı bir çizgi izliyordu. Fincancı'ya göre bugün kurulan Basın Konseyi de başladığı şekliyle geçmiştekini andırıyordu. Aynı şeyi bir kez daha yapmak, bir şey değiştirmeyecekti. Hem bu nedenle, hem de Türkiye'nin bugünkü koşulları nedeniyle iş, basın özgürlüğünü savunan bir kurum haline dönüşmüştü.

Yoksa, yüksekten bir emir mi? Bütün bunlara ek olarak Basın Konseyi'nin kurulmasında hükümetin ve Çankaya'nın rolü de bir başka soru olarak beliriyordu. Kurtböke'ye göre 12 Eylül sonrası birçok kurum ülkeyi açmaza götürmekle suçlanmıştı. Basın da bu kurumlar arasında yer almış ve "geçiş dönemi"nde basının sorumsuzluğu ve meslek ahlakından uzak olduğu iddiası, kamuoyunda hep sıcak tutulmuştu. Bu nedenle Basın Konseyi'nin, böylesi bir ortamda oluşması üzerinde durmak gerekiyordu Kurtböke'ye göre. **Nokta**'nın aynı konudaki sorusunu yanıtlarken Uğur Mumcu'nun söyledikleri ise şöyleydi:

"Hükümetin bu konudaki girişimlerini biliyoruz. ANAP hükümeti Basın Yayın Genel Müdürlüğü aracılığı ile Doç. Dr. Korkmaz Alamdar'a "Basının Kendi Kendine Kontrolü" başlıklı bir inceleme yaptırtıp, bastırmıştır. Sayın Cumhurbaşkanı'nın konu ile çok yakından ilgilenmekte olduğunu da biliyoruz. Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksekokulu'nca 26-27 Mayıs 1986 tarihleri arasında düzenlenen sempozyumda konu tartışılmıştır. Bu sempozyum daha sonra yayınlanmış ve bu kitapçıkta Sayın Evren'in 20 Mart 1986 tarihinde Basın-Yayın Yüksekokulu'nu ziyareti sırasında bu konular üzerinde durduğu da yazılmıştır."

Baştan beri çalışmalara katılan Yurdakul Fincancı ise kendisine herhangi bir yerden böyle bir istek iletilmediğini, diğer arkadaşlarına iletildiğini de sanmadığını söylüyor ve şöyle sürdürüyordu: "Bunu toplantılarda da konuştuk ve bunun bazı arkadaşlarımızın endişeleri ötesinde somut, kapalı bir tehdit olarak belirdiğine dair hiçbir işaret almadık. Ama hükümet aklından böyle bir şey geçirmiş olabilir."

Şu anki durum. Bütün bu tartışmalardan sonra Konsey'e katılım ne durumdaydı? Bu konuda şimdiden belli olan Günaydın ile Tan gazetelerinin kesinlikle katılmadıklarıydı. Tercüman ile Cumhuriyet'in tavırları ise henüz kesinlik kazanmamıştı. Yurdakul Fincancı, bu iki gazeteyle ilgili olarak şunları söylüyordu: "Nazlı Ilıcak ve Taha Toros'la konuştuk. İkna oldular. Kemal Ilıcak'ı ikna görevini Taha Toros üstlendi. Kesin sonucun ne olduğunu bilmiyorum. Cumhuriyet'e gelince Hasan Cemal'in söylediğine göre içeride Konsey'e karşı muhalefet varmış. Cemal içerideki arkadaşlar ikna edilinceye kadar bu işin durdurulmasını önermişti."

Sonuçta Basın Konseyi başlangıcının ötesinde bir noktaya, basının özgürlüğü için çalışma amacına gelmişti, ancak bunun da gerçekleşip gerçekleşemeyeceği tartışmalıydı. Uğur Mumcu'ya göre Basın Konseyi çalışmalarını yürüten arkadaşlar, basın özgürlüğünü korumak amacıyla yola çıkıyorlardı, ancak Mumcu, amaçlarının bu yolla gerçekleşmesine olanak görmüyordu. Yurdakul Fincancı ise birincil amacın basın özgürlüğünü sağlamak olduğunu ısrarla vurgulayarak "Bugün Türkiye'de haber almak hiçbir dönem olmadığı kadar aslanın ağzındadır. Haberi tam manasıyla alamadığınız ya da teyid ettiremediğiniz zaman ister istemez eksikleri göze alıp veriyorsunuz," diyor ve sözlerini şöyle sürdürüyordu:

"Günah sadece gazetecilerin mi? Bunun günahı gazetecinin ve halkın haber alma hakkını sınırlayan iktidarlarda değil mi? Onların da payı var. Biz diyoruz ki gelin şu işi düzeltelim. Siz halkın haber alma hakkını sınırlamayın, biz de kendimize çekidüzen verelim. Bu işin iki ucu var, ancak biri çalışırsa öbürü de çalışır." ●

Hayali fuhuş

Kadın tellalları yeni bir yol buldular. taşradan gelen zenginleri ve Arap turistleri "yolmak" için. Ahu Tuğba, Oya Aydoğan ve Hülya Avşar'la çekilmiş ya da fotomontaj yapılmış fotoğraflarını gösterip, "satış menajerliğini" yaptıklarını söylüyor ve büyük paralar vurup ortadan kayboluyorlar.

Kayseri plakalı Mercedes, büyük otellerden birinin önünde yavaşladı, direksiyonda oturan genç adam kendisine park yeri gösteren görevliyi izliyordu, diğer adam ise pencereyi açmasını işaret eden yabancıya bakıyordu. Camı açtı, düzgün giyimli yabancı, duyulmasını istemediğini belli eden bir sesle "Kayseri'den yeni geldiniz galiba ağbi" dedi. İki adam da irkildi, ama yabancı hemen plakayı işaret ederek onları sakinleştirdi. "Hani dedim, eğlenmek istersiniz? Ne de olsa misafir sayılırsınız?" Kayseri halı tüccarları gerçi eğlenmek için gelmemişlerdi ama, içlerinden gelen bir dürtüyle yabancıyı dinlemeye başladılar. "Kimi istediğinizi söyleyin yeter" diyordu düzgün giyimli yabancı adam. Direksiyondaki öylesine bir isim attı ortaya, "Ahu Tuğba'yı istiyorum, bulur musun?" Yabancı son derece ciddi ve güvenli bir ifade ile cebinden bir resim çıkardı. Kayserili halı tüccarları şaşkınlıktan küçük dillerini yutuyorlardı. Karşılarındaki yabancı ile Ahu Tuğba son derece samimi bir pozda fotoğraftaydılar.

Taşrada yıllardır duydukları İstanbul eğlencesinin göbeğine düşmüşlerdi işte. Hem de Ahu Tuğba çıkmıştı piyangodan. Büyük bir heyecanla "Kaç lira istiyorsun?" diye sordular yabancıya. O, "Kolay ağbi, anlaşırız," dedi. "Ben Hanımefendi'nin menajeriyim, anlarsın ya biz bu işlerdeyiz, Erkan Özarman ağbimiz de sanat işlerinde... İşte böyle."

Çekişe didişe iki kişi altı yüz bine anlaştılar.

Adının Mustafa olduğunu öğrendikleri Ahu Tuğba'nın menajeri "Hanımefendi"nin yanında para işlerinin konuşulmasının çok ayıp olacağı gibi haklı bir gerekçeyle dört yüz bini peşinen aldı, kalanı eğlence bittikten sonra yine Mustafa'ya verilecekti. Mustafa, Ahu Tuğba'yı hazırlamak üzere arabadan indi, Kayserili halı tüccarları da Ahu Tuğba ile eğlenceli birkaç saati bu kadar ucuza kapatmanın keyfi içinde beklemeye başladılar.

Kim gazataya sararsa onu satarız. Kayserili tüccarlara Ahu Tuğba'yı satan Mustafa'nın bu ne ilk hayali satışıydı, ne de son. Mustafa uzun süre düşünmüş, taşınmış, Türkiye'de hayali ihracatın iyi para kazandırdığını saptayınca, kendisi de hayali bir iş yapmaya karar vermişti. Sonuçta da sermaye bulma zorunluluğu olmayan, dükkân gideri yüklemeyen, tümüyle açık havada ve birkaç saatlik zamandan başka sorunu olmayan hayali fuhuş işinde karar kılmıştı. Bu işi yapan diğer arkadaşlarını izliyor, meslek deneyleri elde ediyordu. Mustafa'ya göre hayali fuhuş işine girmenin ilk ve tek koşulu o günlerde gazete manşetlerinden inmeyen güzel sanatçılarla bir yolunu bulup resim çektirmekti. "Bunu da başaramıyorsan paraya kıy, fotomontaj yaptır ağbi" diyordu Mustafa.

Cebinde kapı gibi sağlam Ahu Tuğba'lı, Oya Aydoğan'lı hele hele çok isteklisi olan Hülya Avşar'lı resimleri olan insana karada ölüm yoktu. Artık gerisi dilinin tatlılığına kalmıştı.

Mustafa ile aynı işi yapan Erdoğan ise, en iyi paranın Arap turistlerden kazanıldığına inanıyordu. Sarışın ve mavi gözlü sanatçılara düşkünlükleri bilinen Arap turistleri bir-iki gün Tarabya, Sultanahmet Konağı gibi seçkin yerlerde ağırladıktan sonra, peşin alınan yüklüce bir paraya Hülya Avşar'ı satmak son derece kolaydı. "Aslolan kim gazataya sararsa onu satmaktır ağbi" diyordu Erdoğan.

Tokatlanana bir tokat daha. Erdoğan, Oya Aydoğan'ı satmaktan döndüğü bir gün otelin önünde sürekli dolaşan bir BMW'nin "ciğeri yanık"lardan olduğunu anlıyor ve hemen duruma müdahale etmek gereğini hissediyordu. Sarı BMW'nin içindeki, Mustafa'nın "tokatladıklarındandı." Erdoğan şefkatli bir sesle araca yanaşıyor, kendisini dolandıran Mustafa'yı arıyorsa yüz bin liraya Mustafa'nın yanına götürebileceğini söylüyordu. Denize düşenin yılana sarılması gibi sarı BMW'nin sürücüsü de Erdoğan'a sarılıyor ve birlikte onun gösterdiği, Beyoğlu'nun arka sokaklarındaki bir kahveye gidiyorlardı. Kahvenin önünde durduklarında Erdoğan, "Ağbi seninle beni birlikte görürlerse şüphelenirler, bu âlemde yanlış yapanı vururlar. Ben önden gireyim, sen beni tanımazdan gelir gibi gir içeri, Mustafa ön masada oturuyor, çok ayıp olacak ama şu benim parayı da peşin ödesen de içerde güç durumda kalmasam..." diyordu. Sarı BMW'li adam bir gün önce Mustafa'ya dolandırıldığı dört yüz binin hatırına yeni bir yüz bin vermekte bir sakınca görmüyordu. Erdoğan parayı alıp kahveye giriyor ve çok iyi bildiği diğer kapıdan Beyoğlu'nun bir başka sokağına çıkıyordu. Sarı BMW'nin kahve önünde ne kadar beklediği ise hiçbirinin sorunu değildi.

Oya Aydoğan ismi,esmer olması nedeniyle Arap turistlerden pek iltifat görmüyordu

Ayağına kimse takılmamalı. Hayali fuhuş sektörünün önde gelen isimlerinden Mustafa, aynı zamanda Arapça biliyor ve dil bilmenin bu işte son derece avantajlı olduğunu vurguluyordu. Evli ve iki çocuk babası olan Mustafa eşini memleketi olan Antakya'dan getirmediğini ve ona sıkça para gönderdiğini de belirtiyordu. "Düşün ağbi, polisi tanır, bekçisi tanır, karını alıp İstiklal Caddesi'nde gezeceksin, ordan biri 'Ne haber lan pezevenk' diyecek, karının yanında ne biçim olursun. Onun için karı otursun memlekette, parasını gönderiyoruz aç değil açık değil" diyen Mustafa'ya Erdoğan da değişik bir bakış açısı getiriyordu: "Sosyetenin içine giriyorsun, bu iş temiz üst başla yapılır. Ayağına da kimse takılmamalı. Karın oldu mu bu işi götüremezsin, bu âlem yanlış götürmeyen bir âlemdir. Yanlışın oldu mu vururlar."

Mustafa, açıkgözleri toplum yararına "terbiye" ediyordu

ERZADE ERTEM/NOKTA

Ücreti az buldular. Hülya Avşar ve Oya Aydoğan kendi adlarına çekişmeli pazarlıklar yapıldığını **Nokta**'dan öğreniyorlardı. Özellikle Arap turistlerin sezonunda piyasanın oldukça hareketli geçtiğini öğrenen Hülya Avşar, kendisine en fazla yedi yüz bin lira değer biçilmesine şaşırdığını gizlemiyordu. Esmer olması nedeniyle taşralı zenginlerin ilgisini çeken Oya Aydoğan ise, "Beğenilmek güzel ama bu zamanda hâlâ böylesine enayilerin kalabildiğini duymak komik" diyordu.

Oysa, Erdoğan ve Mustafa bu "enayilerin" sayısının hayli yüksek olduğundan kuşku duymuyorlardı. Kuşku duymadıkları bir diğer yön de başlarına adli bir dert açılmayacağıydı. Hayali fuhuş mesleğinin yasalarda belirlenmiş bir cezası yoktu. Kimseye zararı olmayan, hatta "koskoca sanatçıları bu kadar ucuza kapatmaya gönlü razı olan bazı açıkgözleri de kıyısından köşesinden terbiye eden" kendi halinde bir meslekti hayali fuhuş. "Ne olacak ağbi?" diyordu Erdoğan, "Adam koskoca saat kulesini satmış da dünya yıkılmamış, bu işte mi yıkılacak?" ●

Ahu Tuğba'nın olanlardan hiç haberi yoktu

KÜTÜPHANELER / ÇALINAN ELYAZMALARI

Olur böyle vak'alar, Hollandalı yakalar

XI. yüzyıldan kalma ünlü bir eserin dünyada bilinen tek yazma nüshası, Türkiye'den uçup Hollandalı profesörün eline nasıl kondu?

"Herkes bilir, Türk kütüphanelerine girmenin çok zor olduğunu" diyordu Hollanda'da Leiden Üniversitesi'nden Jan Just Witkam. "Ama, çok değerli bir yazmanın Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi kütüphanesinden uçup Hollanda'da serbestçe satılmaya gelmiş olduğunu görünce ne kadar şaşırdığımı ancak bu zorluğu bilenler anlar."

Evet, M.S. XI. yüzyılda yaşamış İbn-i Hattani'nin **Kitab-ül Tasbihat** adlı ünlü eserinin dünyada bilinen tek yazma nüshası, Türkiye'den uçup Hollandalı Witkam'ın eline nasıl konmuştu?

Son zamanlardâ basında sık sık sözü edilen "yurdumuzda kitap hırsızlığı" ve yıllardır sözü edilen "kültür varlıklarımızın yağması" konularında bir başka örnekti bu. Ama bu kez, bir kültür varlığının evrensel değerini, pazar değeri üzerinde tutmasını bilebilen duyarlı bir yabancı bilim adamının, bize ait bir yazmayı nasıl koruduğunun ve yine Türkiye'ye nasıl kazandırdığının öyküsüydü karşılaşılan...

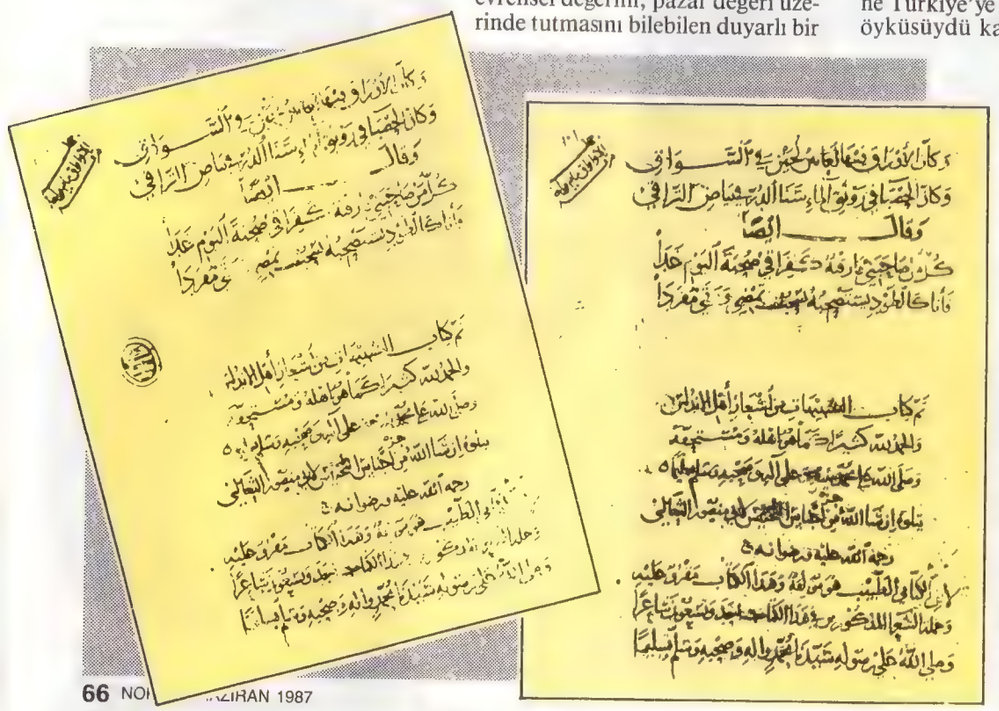

Bu değerli eserin havalandıktan sonraki ilginç serüveni Jan Just Witkam'ın editörü olduğu A Journal Devoted to the Study of Handwritten Materials of the Middle East adlı dergide bütün ayrıntılarıyla yer alıyordu. Yalnız çok dikkatli değil, bilim duyarlılığı ve dürüstlüğü de çok gelişmiş bir bilim adamı olan Witkam'ın kaleme aldığı makale, değerli yazma ve kitap kaçakçılığının nasıl işlediğini bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyordu.

Eserin son sayfasında yapılan tahrifat. İlkindeki yuvarlak mühür, ikincisinde yok olmuş.

Uçtu uçtu kitap uçtu. Temmuz 1980'de Hollandalı bir sahaf, İbn-i Hattani'nin **Kitab-ül Tasbihat** adlı eserinin elyazması nüshasını Witkam'a satmak ister. Sahaf, bu nüshayı bir yabancı adına ve 950 dolar gibi bir fiyata satmak istemektedir. Witkam, heyecan içindedir. Yoksa XI. yüzyıldan kalma bu değerli eserın başka bir nüshasını mı tutmaktadır ellerinde? Bir daha bakar. Gözlerine inanamamaktadır. On beş dakika sonra artık emindir. Elindeki nüsha, ünlü eserin Ankara'daki tek nüshasıdır. Şaşırmıştır, ancak gerçek ortadadır. Eserle ilgili bütün bilgilerle karşılaştırdığında tespitinde hata yapmadığına emin olmuştur. Eserin yalnızca son sayfasında bir tahrifat vardır. Yazmanın kime ait olduğuyla ilgili bir mühürün bulunduğu yer kesilmiş, sayfanın versosuna aynı renkte bir kâğıt yapıştırılmıştır.

Witkam, daha sonra eserin sahibi olduğunu söyleyen kişiyi bulur, görüşür. Bu, Prof. Adnan Erzi'dir. Erzi, eseri bir mezattan satın almış olduğunu söyler ve Witkam'ın arzusu üzerine bunu yazıyla beyan eder. Witkam, eseri iade etmez, emanetinde tutar. Leiden Üniversitesi'nden hukuki görüş almaya çalışırken Ankara'dan bir mektup gelir. DTCF Dekanlığı'ndan gelen mektupta eserin sahafa iadesi talep edilmekte, eserin sahaf tarafından Türkiye'ye geri gönderileceği belirtilmektedir. Ancak Witkam, konuyu Hollanda'daki Türk Büyükelçiliği'ne bildirmeye karar verir. Bu arada 22 Ocak 1981'de Leiden Üniversitesi'ne, sahaf, Erzi ve o zamanki DTCF Dekanı Prof. Yaşar Yücel üçlüsünden eserin iadesinin geciktiğine dair protesto mahiyetinde bir mektup gelir. Sonunda Witkam Hollanda'daki Türk Büyükelçiliği kanalıyla eseri Türkiye'ye iade eder. 7 Ağustos'ta da Ankara Üniversitesi'nden eserin teslim alındığına dair bir mektup alır. Artık o, eserin bir daha yerinden uçmayacağına dair umudunu hep muhafaza etmek istemektedir.

Hırsızlığı kim yapmıştır? Kim kime satmıştır? Jan Just Witkam'ın makalesinin yer aldığı derginin yayın tarihi 1986'ydı. Doğrudan bu konuyla ilgili olarak yazılmış bir başka makale ise Uğur Mumcu'dan gelmişti. 11 Nisan 1987 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yer alan makalede şöyle diyordu Mumcu:

"Ankara DTCF'nin kitaplığındaki paha biçilmez yazmalar kayıptır. Bu yazmalar ya birtakım öğretim üyelerinin elinde ya da yurtdışında müzelerdedir. Nerelerde olacak başka?

Evet 155 yazma kayıptır.

Kim almıştır? Kim kime satmıştır? Belli değildir."

Mumcu'nun yazısının sonraki bölümleri, bu sorulara verilecek cevapların ipuçlarını da içinde taşıyordu. Mumcu'nun verdiği bilgilere göre, DTCF kitaplığındaki demirbaş defterleri tarihsiz ve onaysız oldukları gibi, 1969 yılından 1986 yılına kadar, kitaplıkta hiç sayım yapılmamıştı.

Mumcu'nun yazısında Prof. Adnan Erzi içinse şu değerlendirme yapılıyordu:

"Bazı yazmalar da -hiçbir yetkisi olmadığı halde- Prof. Dr. Adnan Erzi tarafından ayıklanmış ve bu işlemler sırasında hiçbir kayıt da tutulmamıştır!"

Jan Just Witkam'ın öğrettikleri. Basında yer alan gerek tek tek kütüphane hırsızlığı olayları, gerekse topyekûn kurum soygunları artık basın ve kamuoyunun konuyla daha yakından ilgili hale geldiğinin açık göstergeleriydi. Türkiye'de bu alandaki duyarlılıkta önemli gelişmeler vardı ama, kaçakçılığı önlemek için tek tek kişilerin namuslarına güvenmek yerine bazı somut ve kurumsal tedbirlerin alınması gerektiği de ortadaydı.

Witkam örneği, bu alanda Türkiye gibi bir ülke için çok önemli olabilirdi. Değerli kitap ve kültür varlıklarımızın bir daha uçuşa geçmemesi için belki de, Witkam'ın temsil ettiği bilim duyarlılığı ve dürüstlüğüyle çağdaş kayıt ve katoloğlama tekniklerinin bir araya gelmesi gerekiyordu ●

SKANDALLA GELEN FİLM

Warren Beatty'den Başkan adayı...

Elli yaşını geride bırakan aktör Gary Hart skandalını sinemaya uyarlamayı tasarlıyor

"Reds"in unutulmaz sahnelerinden olan Bolşevik devriminin coşkulu atmosferindeki solcu Amerikalılar: John Reed'le Louise Bryant (W. Beatty ile D. Keaton)

Olay bundan üç hafta kadar önce "Miami Herald" gazetesi tarafından "patlatılmıştı." 1988 Amerikan Başkanlık seçimlerinin tüm kamuoyu yoklamalarınca en güçlü ismi olarak gösterilen, evli barklı, mazbut koca "rolündeki" Demokrat adayı Gray Hart'ın yüzüne gözüne bulaştırdığı çapkınlık hikâyesinin su yüzüne çıkması, Hart'ın politik geleceğini de şimdiden noktalıyordu. Ve yankıları hâlâ süren bu skandal nedeniyle Hart adaylıktan çekilmek zorunda kalıyordu. Oysa 50 yaşındaki yakışıklı Colorado senatörü, sinema dünyasıyla hep sıkı fıkı olmuş, özellikle Marilyn Monroe, Kim Novak, Angie Dickinson, vb. gibi yıldızlarla gönül ilişkileri ancak yıllar sonra ortaya çıkmış, "sessiz ve derinden gitme uzmanı" Kennedy ustasından ders ve feyz alsaydı, biraz daha sabredip Beyaz Saray'a girdikten sonra rahat rahat sürdürebilirdi çapkınlık serüvenlerini. Üstelik kimse de ses çıkaramazdı. Tıpkı yıllar önce esrarengiz bir kazada ölen "metres"i yüzünden adaylığa veda eden Edward Kennedy gibi uçkuruna sahip olamayan Hart, süklüm püklüm karısına dönerken, bu skandaldan kârlı çıkan, bir anda kendisini şöhret basamaklarında buluveren Güney Caronile'lı manken Donna Rice oluyordu.

Az ama öz film çeviren Warren Beatty son yıllarda yönetmenliğe merak sardırdı

Warren Beatty'den Başkan adayı... Amerikan basınının çok sevdiği benzetmeyle, kalp anlamına gelen Hart'ın "kaşığı pilavda (Rice da bilindiği gibi pilav demek) kırılınca" ortaya çıkan bu skandalın öyküsü, bir İngiliz gazetesine göre şimdi beyazperdeye uyarlanıyor. Gündeme gelen böyle bir filmin ilgi görmemesi düşünülemeyeceğinden sinemacılar şimdiden kolları sıvadı. Gary Hart rolünde, Hart'ın yakın arkadaş çevresinden ünlü Hollywood aktörü Warren Beatty'nin düşünüldüğü bu film tasarısının yönetmeni de, muhtemelen **Reds-Kızıllar**'la bu alanda da dikkati çeken yakışıklı aktör olacak. Donna Rice rolünü ise bizzat mankenin oynayacağı kesinleşmiş görünüyor. 1961'de Elia Kazan'ın "Çimenlerde İhtişam" adlı filminde Nathalie Wood'la birlikte oynayarak sinemaya parlak bir başlangıç yapan, gerçek adıyla Warren Beaty, o yıllarda yeni bir James Dean ya da bir Marlon Brando olarak lanse edilmişti. Kadınlar nezdinde yakışıklılığıyla çeyrek yüzyıldan beri ilgi gören bu yetenekli Hollywood jönünün, sürekli sıcak kalan yatağından şimdiye kadar kimler gelip geçmemişti ki?NathalieWood'dan Joan Collins'e, Leslie Caron'dan Julie Christie'ye ve Diane Keaton'a kadar beyazperdenin ünlü güzellerinin kalbini çalmakta usta aktör, 1937'de Virginia'nın Richmond kentinde doğdu. Shirley MacLaine'in küçük kardeşi olan aktör, daha okul yıllarındayken yönetmen annesinin sahneye koyduğu oyunlarda rol alıyordu. Üniversite, tiyatro, radyo ve TV derken Elia Kazan'ın filminin ardından 60'lı yıllarda önüne çıkan fırsatları değerlendiren Beatty, John Frankenheimer, ("All Fall Down"), Robert Rossen (Lilith) ve Arthur Penn (Mickey One, Bonnie ile Clyde) gibi usta yönetmenlerle çalışarak ünleniyordu. Özellikle bir dönemin "kült-film"lerinden **Bonnie ile Clyde**'daki Clyde Barrow rolü, yakışıklılığının yanı sıra Beatty'nin oyun gücünü de kanıtlama fırsatını sağlıyordu.

Faye Dunaway'le Warren Beatty, Arthur Penn'in "Bonnie ile Clyde"ında

Hollywood'un müzmin bekârı. Kadınlarla olan ilişkilerinde oldukça hızlı Beatty, 70'li yıllarda oyunculuğunun yanı sıra çok sevdiği sinemaya, yapımcı ve yönetmen olarak daha bir sıkı sarılıyordu. En büyük zevki uzun süre telefonda konuşmak olan oyuncu bu nedenle "Butch Cassidy ve Sundance Kid", "Paris'te Son Tango" gibi filmlerde oynamak şansını kaçırıyordu. Çünkü telefonu saatlerce meşgul sesi verince yapımcılar da ister istemez onu aramaktan vazgeçiyorlardı. Sinemalarda ve TV ekranında çoğunu izlediğiniz "Kaleidoscope", "The Parallax View", "Shampoo" ve ilk kez yönetmenliği denediği "Cennet Bekleyebilir" gibi filmleri, gittikçe yaşlanmasına karşın ününü sürdüren bu sempatik yakışıklıya hâlâ dünyanın dört bir köşesinde hayranlar kazandırıyordu. Sinema konusunda cin fikirli Beatty'nin kadınlardan başka diğer tutkusu ise okumak ve politikaydı.

Politika tutkusuna sahip bir playboy. Gary Hart'ın, 1972 seçimlerinde Nixon'a karşı kaybeden Demokrat aday McGovern'in danışmanlarından olduğu sıralarda, arkadaşı Hart'a yardım etmek amacıyla seçim gezilerine bile katılan Beatty'nin, oyuncu ve yönetmen olarak en büyük başarısı, 1982'de tüm dünyada ilgiyle karşılanan "Reds" filmiydi. 1917 Ekim Devrimi'ni yerinde yaşayan ve 1920'de 33 yaşında Moskova'da ölerek Kremlin'e gömülen, "Dünyayı Sarsan On Gün" yazarı, delifişek Amerikan gazetecisi John Reed'in yaşamından kaynaklanan **Reds-Kızıllar** filmi o yıl en iyi yönetmen, en iyi kameraman (Vittorio Storaro) ve en iyi yardımcı oyuncu ödülü olmak üzere üç Oscar kazanıyordu. Bu film John Reed'in (Warren Beatty) 1915'ten ölümüne dek yaşamının ve Louise Bryant'la (Diane Keaton) fırtınalı aşk öyküsünün filmiydi. **Reds** bu aşk öyküsünü

W. Beatty'nin son filmi "Ishtar"da Dustin Hoffman'la Isabelle Adjani de var

fonda o dönem ABD ve SSCB'sini tüm siyasal, toplumsal çalkantılarıyla veren, iki sevgiliyi tanımış Henry Miller, Rebecca West, Oleg Kerensky vb. gibi insanların tanıklıklarına başvurarak anlatan, etkileyici ve gösterişli bir üstün yapımdı. Amerika'da henüz yeni gösterime çıkan, arkadaşı kadın yönetmen Elaine May'in yönettiği son filmi "Ishtar"da Dustin Hoffman'la, 1940-50'lerin "yol filmlerinin" Bob Hope-Bing Crosby ikilisini çağrıştıran çağdaş bir çift oluşturan Warren Beatty, günümüzde yeniden gözde. Isabelle Adjani'nin de rol aldığı, CIA ile olduğu kadar Arap milliyetçileriyle de dalga geçilen ve Kuzey Afrika çöllerinde çekilen bu matrak filmin ardından, Amerikan sinemasının çapkın oyuncu-yönetmeni şimdi de oldukça ciddi bir biçimde Gary Hart skandalını beyazperdeye uyarlamaya soyunuyor. Sonuç doğrusu şimdiden meraka değer.

Babıali'nin kapıları aralanınca...

Emin Çölaşan, son kitabı "Önce İnsanım, Sonra Gazeteci" de basın içinde yaşadığı ilginç olayları, çekişmeleri, ayakoyunlarını anlatıyor.

"Kışlalı,Turgut abisini aradı. Günlerden beri benim karşıma çıkmayan Turgut Erdem, şimdi telefondaydı:

—Turgut abi, bir arkadaşımız bir haber yazmış... Konuyu biliyorsun...

—.....

—Yırtıp atamam tabii. Nasıl yırtarım? Şöyle yapalım, senin ağzından birkaç cümle yazmak zorundayız. Bu haberin yalan olduğunu söyleyelim. Senin ağzından "Bu haber tamamen yalandır" diye yazalım.

Konuşma böyle devam ediyor. Ben çıldırıyorum. Tablayı adamın kafasına geçireceğim. Işaret edip "Telefonu bana verin de benle konuşsun" diyorum, "Hayır" diyor!"

Gazeteci-yazar Emin Çölaşan, son kitabı "Önce İnsanım, Sonra Gazeteci"de zamanın Hürriyet Ankara Temsilcisi Mehmet Ali Kışlalı'nın, yazdığı bir yolsuzluk haberine yaklaşımını bu şekilde anlatıyordu. Kitapta anlatılan yalnız Kışlalı değildi, şüphesiz basın dünyasının başka ünlü isimleri de akla gelmeyecek olayların kahramanları olarak öne çıkıyorlardı. Bu yönüyle Çölaşan'ın kitabı "kol kırılır yen içinde" anlayışının dışına taşıyordu. Kitap iki bölümden oluşuyor, ilki Çölaşan'ın gazetecilik öncesi Planlama ve Petkim'de çalıştığı günlere ait ilginç olaylarla dolu. İkinci bölüm ise yazarın deyimiyle "İbne Tarlası" Babıali'ye girdikten sonraki yılları, olayları ve haberlerin nasıl ortaya çıktığını anlatıyor.

Emin Çölaşan, basın içi kavgaları yazarak "kol kırılır, yen içinde" anlayışını yıktı

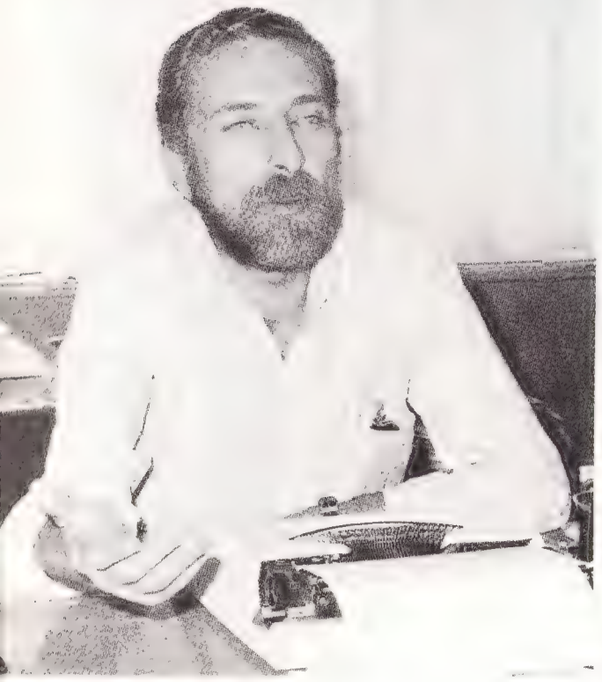

İyiler ve kötüler. Çölaşan uzunca bir bölümde gazeteciliğe nasıl başladığını, mesleğini nasıl sevdiğini, tanıdığı gazetecilerin nasıl iyi insanlar olduğunu, anlatıyor. Bu arada çıkardığı haberleri, korkularını ve bir gazetecinin yavaş yavaş yükselişini izliyoruz. Ancak Çölaşan, meslekte eskidikçe çok sevdiği bazı insanların nasıl birtakım yerlere angaje olduklarını da görmeye başlıyor. Örneğin ablam diye söz ettiği Nilüfer Yalçın'la ilgili olarak "Ablamın bana göre küçük bir sakıncası vardır. Yazdığı haberlerde Amerika'yı ve Batı ülkelerini biraz kollar" diyor.

Ancak bu daha başlangıçtı kuşkusuz. Çölaşan'a göre gazetecilikte esas zor günleri Tarhan Erdem'in Milliyet'in başına ve Cüneyt Arcayürek'in de Ankara büroya istihbarat şefi olarak gelmeleriyle başlıyordu. Arcayürek, Ankara büroya yanında Önder Şenyapılı ile birlikte gelmiş ve bu ikili kısa sürede Ankara büroda herkesle kavga etmişlerdi. Bunun nedenini ise hâlâ anlayabilmiş değildi Çölaşan. "Arcayürek, Şenyapılı ikilisine büroda bir iki kişi dışında herkes karşı. Mümtaz Sosyal ve Teoman Erel de bunlarla, zorunlu olmadıkça konuşmuyorlar. İkisi giderek kendi kabuklarına çekiliyorlar. Bütün güçlerini de İstanbul'da Tarhan Erdem ve Altan Öymen'den alıyorlar" diye yazıyor Çölaşan, o günleri anlatırken.

Emin Çölaşan bir sabah büroya geldiğinde masasının üzerinde sarı bir sarf buluyordu. Aynı zarftan Ümit Gürtuna ve polis muhabiri Ünal İnanç'ın masasında da vardı. Bu zarflar üçünün de İstanbul'da atandıkları servisleri belirtiyordu. Bunun üzerine Emin Çölaşan da direnmeye karar veriyor ve İstanbul'a gitmeyi reddediyordu. Araya Milliyet'in sahibi Aydın Doğan girip bir müddet için gelmelerini söylüyordu. Tarhan Erdem de illa geleceksiniz diye tutturuyordu. Arada sert tartışmalar geçiyor ve sonunca Çölaşan ve arkadaşları İstanbul'a getirtilemiyordu. Bu olayın sonucunu şöyle anlatıyor Çölaşan: "Sinirlerimiz bozulmuş, birbirimizi kırmıştık. Ancak Tarhan Erdem, gazetenin yöneticisi olarak büyük itibar kaybetmişti. Bir anlamda tükürdüğünü yalamak zorunda kalmıştı... Cüneyt Arcayürek de çok büyük yara almıştı."

İşine gitme. Ancak yine de bu her şeyin sonu olduğu anlamına gelmiyordu. Tarhan Erdem, Emin Çölaşan'dan, bari Ankara büroya gitmemesini istiyordu. Çölaşan bunun kendisine yazılı olarak tebliğ edilmesini istiyor, ancak eline böyle bir tebliğ gelmiyordu. O da çaresiz üst kattaki odasında oturup kavga çıkmasını engellemek için uzun süre alt kattaki kütüphane de çalışıyordu. Tabii bu arada Çölaşan'ın yolladığı haberler ya kullanılmıyor, ya da iyice kısaltılarak imzasız kullanılıyordu.

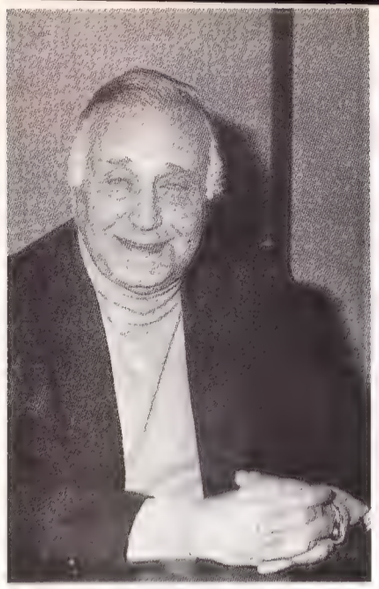

Cüneyt Arcayürek, Çölaşan'ın kitabındaki olayların baş kahramanlarından...

Çölaşan, gazeteci M. Ali Kışlalı hakkında da ilginç anılarını naklediyor

Çatışmanın doruk noktasına vardığı tarih ise 3 Mayıs 1984'tü. Çölaşan "Bugün olan biteni mutlaka anlatmalıyım! Bugün olup biten, bir gazetecinin başına gelebilecek en acı, en çirkin olaylardan biridir" diye yazıyor. 3 Mayıs akşamı Başbakan Turgut Özal telefon ederek Çölaşan'ı çağırıyordu. Bunun üzerine Çölaşan, gazetenin fotoğrafçısı Bülent Hiçyılmaz'ı buluyor ve ondan kendisiyle Başbakanlık Konutu'na gelmesini istiyordu. Hiçyılmaz diğer fotoğrafçı Yavuz Yüksel'i göndereceğini söyleyerek kapatıyordu telefonu. Çölaşan Başbakanlık Konutu'na gidiyordu, ama ne gelen vardı ne giden. Bunun üzerine tekrar Hiçyılmaz'ı arıyor ve ne olduğunu soruyordu. Cevap şöyleydi: "Abi biliyorsun Cüneyt Bey'in bize emri var. Onun emri olmadan hiçbir yere gidemiyoruz. Şimdi kendisini arayıp durumu bildirdim ve Yavuz'u sana göndereceğimi söyledim. Hayır gitmeyecek, dedi." Bunun üzerine Çölaşan, bir başka gazeteden fotoğrafçı buluyor ve haberini öyle tamamlıyordu. Bu arada durumu Aydın Doğan'a yazılı olarak bildirmeyi de ihmal etmiyordu. Nihayet olaylar önce Tarhan Erdem'in, peşinden de Cüneyt Arcayürek'in istifa etmeleriyle duruluyordu.

Bu kez Hürriyet'te. Ancak Milliyet'te yaşananlar tek örnek değildi. Çölaşan daha sonra Hürriyet gazetesine geçiyor ve bu kez de karşısına Mehmet Ali Kışlalı çıkıyordu. İlk takışma Çölaşan'ın Turgut Erdem'le ilgili çıkardığı yolsuzluk iddiasıyla ilgili yaşanıyor ve Kışlalı haberi İstanbul'a geçmiyordu. Bunun üzerine aralarında tartışma çıkıyor ve Kışlalı gerekçe olarak "Turgut Erdem benim Siyasal'dan abimdir. Ayrıca Kaya Erdem de, haber kaynağımdır" diyordu. Bunun üzerine Çölaşan haberini geri alıyor ve durumu Çetin Emeç'e rapor ediyordu.

Kitapta ileri sürdüğüne göre, Kışlalı'nın tek vukuatı bu değildi. O da Arcayürek gibi herkesle kavgalı, ters biriydi. Nitekim Celalettin Çetin Ankara büroda telefon ederken onu istihbarat odasından kovmaya kalkmış, Çetin odayı terk etmeyince de "Ben istediğimi yaparım. Burası benden sorulur" diyerek üstüne saldırmış ve yumruklamıştı.

Peki niye yazmıştı Emin Çölaşan bütün bunları. Neden o da bu olaylara tanık olan birçok kişi gibi susmayı tercih etmemişti. Çölaşan bunu "Bir insanın yaşadıklarını yazmasını küçüklük, ya da ayıp sayanlardan değilim. Tam tersine, bunun son derece yararlı olduğuna inanıyorum. Yeter ki yazılanlar gerçek olsun" diyerek yanıtlıyordu.

Kitapta adı geçenlerin de söyleyecekleri vardı elbette. Bakalım onlar Çölaşan'ın kendi bakışı açısından dile getirdiği olaylara ne diyecekler, gazete bürolarının kapılarını ne kadar aralayacaklardı ●

ELEMAN ARANIYOR
HAŞET KİTABEVİ A.Ş.

ASKERLİĞİNİ YAPMIŞ, İNGİLİZCE BİLEN, DİL EĞİTİMİ BÖLÜMÜNDE ÇALIŞACAK,

- BÜRO ELEMANI
- MAĞAZA SATIŞ ELEMANLARI
- YAYINLARIMIZI TANITACAK PAZARLAMA ELEMANLARI

ÜCRET TATMİNKAR OLUP MÜRACAATLAR GİZLİ TUTULACAKTIR. MÜRACAATLARIN ŞAHSEN YAPILMASI RİCA OLUNUR.

ADRES: HAŞET KİTABEVİ A.Ş.
İSTİKLAL CAD. NO. 469 BEYOĞLU—İST.

PAN AM'DAN DAHA FAZLASINI BEKLİYORSUNUZ. HAKLISINIZ.

Günümüzde hâlâ birkaç isim kaldı, kendisinden en iyiyi vermesi beklenen. İşte bunlardan biridir Pan Am. Ve Pan Am bu isimden bekleneni vermekten yanadır.

Günümüzde havayolu şirketleri fiyatlarını yüksek perdeden ilan edip, hizmete gelince sözü üstü kapalı geçiştirirken, Pan Am, müşterilerine ucuz fiyatlarının yanı sıra süratli, özenli, güvenilir hizmet sunmakta kararlıdır.

Bakım personelimiz şimdi Coach, Clipper ve First Class kabinlerini yeniden dekore ediyor, döşemeleri, halıları yeniliyor, herşeyi tek tek temizleyip, cilalayıp parlatıyor.

Mühendislerimiz daha geniş raflar, yeni ışıklandırma düzenleri, yeni elektronik kulaklıklar, yeni video cihazları takıyorlar.

Yeni rezervasyon sistemimiz sayesinde bilet işlemleri büyük hız kazanıyor, havaalanında uzun kuyruklar oluşmuyor.

Ve siz rahatça koltuğunuza yerleştiğinizde bizler de uçağınızı piste çıkarıp, sizi gideceğiniz yere tam zamanında ulaştırmak için daha gayretle çalışıyoruz. Bugün Pan Am bütün havayolları içinde en dakik iniş - kalkış performansı gösteren şirkettir.

Usta aşçılarımız yepyeni, leziz menüler hazırladılar sizin için. Bu yıl Pan Am'in yolcu başına tahsis ettiği yiyecek harcaması öteki Amerikan havayolu şirketlerinden kat kat fazla.

Bugünden itibaren Pan Am'dan daha da fazlasını bekleyebilirsiniz. Çünkü biz kendimizden çok şey bekliyoruz.

PAN AM'DA DAHA FAZLASINI BULACAKSINIZ.

FOTOĞRAFLAR ÜMİT KIRDIL/NOKTA

Kafesteki ayı ve kafeste olmayan... insanlar!

HAYVANAT BAHÇESİNDE HAFTA SONU

Out of Gülhane

Daracık, pis, beton barakalarda beş kıtanın vahşi hayvanlarını aramayın... Daha çok bildik dostlardan, kediler, köpekler, tavuklar ve güvercinlerden oluşan Gülhane Hayvanat Bahçesi tutuklu ve hükümlüleri, binlerce ziyaretçinin şamatası içinde çile dolduruyorlar...

"Vaaay... Artiz aslan, n'aber?"

"Kurban olduğum Mevlam neler de yaratıyor... Şu pençelere bak, şu dişlere bak... Efendi, şöyle çekil de çocuk da görsün."

"Boncuk! Boncuk! Al lan, cıgara..."

"Oğlum onun adı Boncuk değil, Hakan, bir kere... Cıgara içmez. Ot yer, fındık fıstık yer."

"Hiç bilem. Asıl muz yer."

Son yıllarda, teröristler, mürteciler, kaçakçılar ve bilumum mütegallibe arasından hızla sıyrılarak bir zamanların Ayaspaşa Canavarı, ya da Kasımpaşa Canavarı kadar ün kazanan zamane canavarı aslan Hakan, açlıktan ve uyuşturucudan gözleri kararmış, kafesinin dibinde miskin miskin pinekliyor. Kuyruğunu kaldırıp tepesine üşüşen sinekleri bile kovalayacak mecali yok gibi.

Pazar günü. Belediyenin büyük bir sağduyuyla Soğukçeşme Sokağı'nın alt ucuyla Alay Köşkü Caddesi üzerine biriktirmiş olduğu topraklar, kızgın güneşin altında ince ince havalanıp binlerce ziyaretçinin üzerine yağıyor. Hava leş gibi boğucu sıcak. İngiliz muhibbi Büyük Reşit Paşa'nın düşleri yüz kırk sekiz yıl sonra gerçek olmuş, Şinasi Efendi'nin deyimiyle "Sultan'a haddini bildirdiği kanun", Gülhane'de okuduğu Hatt-ı Hümayun'un amacı gerçekleşmiş, Topkapı Sarayı'nın koca bahçesi halkla dolmuş...

Çarşı iznine çıkmış tek tip elbiseli asker ağalar, başörtülü, çocuklu tazeler, kapıcılar ve kapıcı adayları, işsiz güçsüzler... Baş başa kalacak sakin bir yer arayıp Yıldız Parkı'nın rontçularından korkmuş, aile çay bahçelerinin fiyatlarından ürkmüş, el ele sevdalılar, değil baş başa kalmak, birbirlerinin sesini duyamıyorlar... Simitçiler, ayakkabı boyacıları, lahmacuncular, tartıcılar, çengelli iğneciler, baloncular, sucular, elma şekercileri, abonmancılar, çiklet, boyalı şeker, leblebi, çekirdek, ayçiçeği, Marlboro, Maltepe ve oyuncak satan işporta süpermarketler... Çıngıraklı çemberciler. Kahverengi ve özellikle lacivert gibi egzotik renklerde çarşafa bürünmüş hanımlar, bizim ha-

Aslan Hakan, Türk adaletini eleştirdi

SÖYLEŞİ / ASLAN HAKAN

"Affet beni Adil!..."

Arkadaşımız Engin Ardıç, bayram nedeniyle Türk basınında büyük bir atılımı gerçekleştirerek küçük Adil'i parçalayan aslan Hakan ile görüştü. Hakan, Nokta'nın sorularını yanıtladı (!)

Nokta: Geçmiş olsun hemşerim.

Aslan Hakan: Sağol abi.

Nokta: Tevellüt kaç?

Hakan: 1985. İki yaşındayım.

Nokta: Memleket neresi?

Hakan: Aslen Kenyalıyım.

Nokta: İçinden mi, köyünden mi?

Hakan: Nairobi vilayetinin Ngongo kazasından... Biz iki kardeşiz abi. Birader de gurbetçidir. Frankfurt Hayvanat Bahçesi'nde çalışıyor. Durumu iyi, inşallah buradan çıkınca beni de yanına aldıracak.

Nokta: Ne ettin de buralara düştün?

Hakan: "İstanbul'un taşı toprağı altın" dediler. Bir cahillik ettik işte... Bizim Kenya, biliyorsunuz, geri kalmış memleket. İşsizlik var. Hayat pahalı. Demokrasiye geçiş dönemi yaşıyoruz.

Nokta: İyi yere gelmişsin...

Hakan: Üçte bir oranında yatıp çıkacağım. Bakıcım İdris infazımı yakmazsa, bakalım...

Nokta: Suçun neydi?

Hakan: Ben masumum abi.

Nokta: Türkiye'de parçalayacak bunca adam varken neden Adil'i seçtin? Sıkıysa Turgut'a saldırsana!..

Hakan: Sorma abi, zaten burada çoluk çocuğun maskarası olduk... Ben ona saldırmadım. Başımı okşamak için kafese yaklaştı. Ben de elimi uzattım, hepsi bu... Zaten savcı da soruşturmada beni suçsuz buldu. Ama işte gene de sizin sayfalarınız aracılığıyla Adil'e sesleniyorum. Beni affetsin!

Nokta: Suçsuzsan burada ne işin var?

Hakan: Ne yani, sizin insan hapishanelerinde hep suçlular mı yatıyor?

Nokta: Burada siz hayvanlar kaç kişisiniz?

Hakan: Siz dışarıdaki hayvanlar kaç kişisiniz?

Nokta: Allah kurtarsın...

Hakan: Sağol abi, sizi de.

nımlarımız. Reklam filmlerinde gördüğü Harlem zencilerini taklit etmek amacıyla midi müzik setini sırtlamış, bangır bangır Tüdanya, Bergen, Emrah, Ferdi ya da Orhan bağırtan delikanlılar, bizim delikanlılarımız.

Yarı açık Gülhane tipi hayvan cezaevi. Deliye her gün bayram, bunlara da her gün açık görüş. Buralara Adalet Bakanlığı değil, Park ve Bahçeler Müdürlüğü karıştığı için kısıtlama yok. Mapus damının girişinde, iki katlı bir apartman yavrusu kadar büyük, penceresi plastik çiçeklerle süslü kadınlar ve erkekler tuvaletinden yükselen leş gibi kokular, hayvancıkların birbirinden ağır hayvan kokularına karışıyor.

İlk koğuş, Gülhane'nin âdembaba koğuşu. Tavuk cinsleri sıralanmış. Buranın garibanı zaten tavuklar, kediler ve kuşlar. Minorka tavuğu, Hamburg tavuğu, Hint, Denizli, Beç, çilli ispenç, gri ispenç, Japon, Yörük, beyaz, sarı ve kara Fizan'lar yan yana çile dolduruyorlar.

Leopar ortalıkta yok. Porsuk da. Okyanusların ötesinden getirilmiş bir lama, kendisini ucu közlü Marlboro'larla tehdit edenlerin suratına geleneksel tükürüğünü atmaya tenezzül etmeden, ağzını burnunu oynatmakla yetiniyor. Hemen yanındaki kafeste, ülkemizde ilk kez, görülmemiş, duyulmamış, hiç kimsenin tanımadığı bir garip hayvan: Bir inek! Hem de Holstein...

Gülhane Hayvanat Bahçesi'nin halkımızın yararlanmasına sunduğu diğer acaib-ül mahlukat arasında, keçiler, çeşit çeşit tavşanlar, cins cins güvercinler, Ankara kedisi, Van kedisi, Siyam kedisi gibi olağanüstü ilginç ve alışılmamış yaratıklar da var! İşin en hazin tarafı, kümes gibi kafeslerinin içinde melül melül bakan kediler... Kime mi bakıyorlar? Seyircilere değil. Kafesin hemen dışında, sere serpe, alabildiğine özgür dolaşan hemcinslerine, sarmanlara, tekirlere! Yeni Cami önünde tıka basa beslenen güvercinlere oranla pırpır edip uçamayan, kanatları tellere takılıp takılıp düşen Gülhane'nin tutuklu güvercinlerinin ne günahları olduğu da merak konusu...

İçerdekiler ve dışardakiler. Bir taraf hüzünlü, bir taraf meraklı ve şamatacı, karşılıklı birbirlerini seyrediyorlar. Kokular birbirine karışıyor. Afrika ormanlarının balta girmemiş cifesinin yanı sıra, otogar ya da istasyon kapısında işportadan alınmış hacıyağı... Gecekonduda akmayan suyun, apartman katında günlerdir hırıldayan musluğun ceremesi... Koku giderici bilmeyen, duymamış, duysa da otuz-kırk bin lira maaşıyla böyle lükslere katlanamayacak insanlarımızın dramı...

Yerleri kaplayan milyonlarca ayçiçeği kabuğunun hışırtısı, "Beş yaşlarında bir çocuk bulunmuştur, ana-babasının müdüriyete müracaatları..." anonslarına karışıyor.

Sırtlan aptal aptal sırıtıyor. Tilkiler, bir yolunu bulup dışarı çıkarmıyız hesabında, fıldır fıldır dört dönüyorlar. Zoologların deyimiyle "dünyada eşine sadık tek hayvan" olan geyik, "Yuh lan, boynuzlu dümbüğe bak hele" yorumlarıyla dalga geçilmekten fazlasıyla üzgün görünüyor. Evcil domuz, uyuz uyuz dolaşmakta. Yabandomuzu bir o yana bir bu yana koşuyor. Her iki hayvancık da ziyaretçilerin ortak nefret odağı halinde. "Hele donguuuz...Allah belanı versin... Yürrüü, pis alçak..." sözleriyle hemen her yaştan seyirci, tuhaf bir intikam duygusu, sadist bir zevk içinde domuzlar kafesinin başında birikiyor.

Örümcek maymunları daldan dala zıplamada. RH faktörünün bulunmasıyla insanlığa büyük hizmeti geçen Macacus Rhesus türü maymunlar, bilimsel araştırmalara ilgilerini yitirmişler, birbirlerinin bitlerini kırmakla meşguller. Açlıktan kagidi çıkmış kartal, akbaba, atmaca, puhu gibi yaratıklar, ara sıra kafesin geniş baklalı tel tavanından yolunu şaşırıp içeri dalan serçecikleri yakalayıp nefis körletme çabası içindeler. Köy kökenli vatandaşlarımızın "Yürü bre canavar, sen de sonunda feleğe çarpıldın" ünlemleriyle tutukluluğunu keyifle izledikleri kurt, sıcaktan pestili çıkmış, gözleri yarı aralık, guruldayan midesini bastırmaya çalışarak esniyor... Dar kafesin içinde iri poposunu oraya buraya çarpan ayıyı, esmer vatandaşlarımız mesleki bir şehvetle, gözbebeklerinde para kıvılcımlarıyla "kesiyorlar..."

Gülhane'ye tanzimat gerek. Hey gidi hey, gene buluştuk koca Gülhane! Bu, pazar muhabbetin. Ertesi gün çekirdek kabukları süpürülecek, yerler sulanacak, hayvanların bitleri, pireleri temizlenecek; sur dibinde kaçak beygir ve eşek kesimlerinde yakalanmış çürük etlerle, açık işportada bandrolsüz mal satan simitçilerden belediye zabıtasının toplayıp el koyduğu bayat simitler suyun içinde papara yapılıp karınları doyurulacak.

İster pazar olsun, ister başka bir gün, ister binlerce insan sel gibi aksın, isterse mektep çocukları gelsin; Al-i Osman padişahının kahvesini ve nargilesini çekip geçit resmi seyrettiği köşedeki Alay Köşkü Müzesi'ne de, park içindeki Tanzimat Müzesi'ne de, üstelik ücretin yüz ya da iki yüz Türk Lirası olmasına rağmen bilet alıp, merak edip giren bakan bir tek Allah'ın kulu çıkmayacak... Bu da Gülhane'nin bir başka yönü. Vaktiyle buralarda nöbet tutan palabıyık bostancıları, hemen yakındaki Askeri Tıbbiye'nin avlusunda bir gün iki ders arasında gizli İttihat ve Terakki Cemiyeti'ni kuruveren İbrahim Temo, Çerkez Reşit ve arkadaşlarını hatırlayan var mı sanki?

Ya o eşsiz 1958 fuarını? Belediye başkanlarının sıra sıra büstlerini? Çay bahçesinin içinde kukla oynatan ihtiyarı? Konuşan Robot Sabor kılığında türlü hüner gösteren Yılmaz Gruda'yı? Hostes sevgilisiyle bahçeyi arşınlayan Hilmi Yavuz'u?

Larousse'a bakılırsa, adam gibi bir hayvanat bahçesi için en az yirmi hektar alan gerekliymiş. Hayvanlar doğal ortamları içinde, olabildiğince özgür, iyi beslenerek yaşatılmalıymış. Adam gibi bir hayvanat bahçesi, 1955'lerde gelip giderken Apollo ve Medrano sirklerinin lütfen bıraktığı hayvanlarla değil, büyük paralar ödeyerek satın alınan gerçekten ilginç ve değişik yaratıklarla oluşturulmalıymış.

Bütün bunlar laf-ı güzaf. Etin kilosu altı bin liraya çıkınca;asgari ücrete talim eden Gülhane Parkı ziyaretçileri, her gece birer ikişer ördekleri, pelikanları, angutları, kuğuları sallasırt edip götürüyorlar, evde çoluk çocuk et yüzü görsün diye, n'aber?

Engin ARDIÇ

Kediler tutuklu

Domuzcuk bu izbede çile dolduruyor, üstelik olmadık hakaretlerle karşı karşıya

Konya'da olaylar ürkütücü boyutlara ulaştı: ANAP il binası da olaylardan nasibini aldı

HAFTANIN OLAYI / KONYA'DA ARBEDE

Futbolun ölümü...

Futbolda şike iddiaları ve spora politika bulaştırma hastalığı endişe verici boyutlara ulaşırken, şiddet olayları da yeniden gündeme geldi...

"Tarsus İdmanyurdu soyunma odasını görecektiniz... Savaşta Yunan'a yapılmaz onlara yapılan!"

Bir görgü tanığı, geçtiğimiz pazar günü Konya'da meydana gelen olayları soluk soluğa **Nokta**'ya anlatırken böyle diyordu... Tarsuslular daracık odaya sığınıp kapıyı kilitlemişler, saldırganlar da ellerine geçirdikleri bir merdivenle kapıyı kırmaya uğraşıyorlardı. "İçeriden, en vicdansız yürekleri bile ağlatacak imdat feryatları geliyordu." Ellerinde bıçak ve tabanca bulunan Konyalı saldırganlar kapıyı kırabilselerdi içeriden hiçbir Tarsus'lu sağ çıkamayacaktı. Olaya müdahale eden Üsteğmen Eyüp'e, kapıyı zorlayanlar, "Ne olur bırak, bari biriki tane vurup çıkalım" diye yalvarmışlar, üsteğmenin sert ve kararlı tutumu sayesinde büyük bir facia kıl payı önlenmişti.

Dağ başı mı burası? Hemen herkes, maçta büyük olaylar çıkacağının önceden belli olduğu görüşünde birleşiyordu. Dava, Konyaspor'un mu ikinci lig şampiyonu olup birinci lige çıkacağı sorusunun çok ötesinde, içinde milyonlarca lira dönen çıkarlar ve siyasi yatırımlar davasıydı. Anadolu'da olağanüstü yaygınlaşan futbol tutkusu, beraberinde çok tehlikeli bir "memleket fanatizmini" ve siyasal çıkar hesaplarını, buna bağlı olarak da ayak oyunlarını getirmiş, şike iddiaları almış yürümüştü. Artık iş gelmiş, "kimin daha çok para harcayıp daha ustalıklı şike yaparak maç kazanacağı, şampiyon olacağı" yarışına dayanmıştı.

Hakem ve tavuklar...

Konyaspor'un bu yıl şampiyon olmak için 1 milyar lira para dağıttığı, bunu çıkarmak için de üç misli fiyatla bilet satmak yoluna gittiği ileri sürülüyordu. Konya Belediye Başkanı, takıma belediye kasasından yüksek miktarda "arka çıkmış", "Takım şampiyon olursa bu parayı hibe ederim, olmazsa geri isterim" demişti bir iddiaya göre... Bütün Konya ahalisi şampiyonluğa şartlandırılmış, benzer bir gerilim de rakip şehirde, Sakarya'da yaşanmış, sonunda, bir Konyalının deyişine bakılırsa, "daha çok çalışan (!) Sakarya" işi bitirmişti.

Konya-Sakarya çekişmesi, bir bakıma Konya'nın eski MSP'li belediye başkanı, ANAP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Keçeciler ile ANAP Sakarya Milletvekili Nihat Akpak arasında "hizmet yarışı" (!) çekişmesiydi. Particilik, şikecilik ve bölgecilik birleşince ipin ucu kaçıyor, gazetecilerin kıyasıya dövülmesi, stadın bazı bölümlerinin, ANAP İl Merkezi'nin, yerel gazete idarehanelerinin, telefon kulübelerinin, Konya plakalı olmayan otomobillerin taşlanması, yakılması şeklinde somutlaşıyordu...

Spor bunun neresinde? Politikacıların oy kaygısıyla federasyonun, hakemlerin "ayarlanması", kendi illerinin takımlarının kayırılması, gerektiğinde maçların ve puanların satın alınması için giriştikleri baskı çabaları, bir kez daha alarm çanlarının çalmasına yol açacaktı. Ama kim kime, dum dumaydı. Olaylardan sonra Mehmet Keçeciler "Çocuklar centilmence mücadele ettiler, olayları büyütmemek lazım" derken, Konya Valisi Kemal Katıtaş ise "Bu halkın arasına karışmış anarşist ve teröristlerin işidir" diyebiliyordu...

Konya-Tarsus maçının geç başlaması için gayret sarfedilmiş, hakeme başlangıç düdüğünü çaldırmamak için sahaya birtakım tavuklar bile salınmıştı... Kulaklar radyoda, Sakarya-Anadolu maçındaydı. Sakarya 2-0'lık sonuçla şampiyon olacaktı. Ama Konya'ya, maç skoru olan 5-0 bile yetmiyordu. Konya'nın Tarsus maçını dört fark daha yaparak, 9-0 kazanması gerekliydi ve bu da öyle kolay alınacak bir sonuç değildi.

Ama Konya seyircisinin fanatik bir kesimi, bunun ayarlandığına, "işin garanti" olduğuna inandırılmıştı bir kere...

Konyalı görgü tanığı, maçtan önce saha kenarında Tarsus antrenörüyle şike pazarlığı yapıldığını, teklifler kabul edilmeyince antrenörün dövüldüğünü, bir Tarsuslunun 80 milyonluk bir çek alıp kayıplara karıştığını iddia ediyordu. Keçeciler, maçtan sonra üzüntüsünü bildirerek "çok gayret sarfettiklerini" ama sonuç alamadıklarını belirtecekti...

Halkın silahsız olduğu bir dönemde Konya'da çıkan olaylar sonucu 29 kişi gözaltındaydı. Ya bir de Özal'ın "Türk milleti silah sever' özdeyişi doğrultusunda silah taşımak serbest bırakıldıktan sonra neler beklenmeliydi statlarda? ●

İnsanlar ve tavuklara dair!.

Geçen yıl, Mesut Yılmaz'ın Rize'sinde sahayı tavuklar işgal etmişti. Sezon sonunda averajı kötü takımların maçlarına aniden merak saran tavuklar, bu yıl da Mehmet Keçeciler'in Konya'sında maçın yarım saat geç başlamasına sebep oldular.

Çok önemliydi tavukların rolü... Geçen yıl, Bursa, Sakarya'ya yenilip küme düşmese, Rize küme düşecekti. Rize'nin kurtuluşu Kocaeli'ne dört fark yapmasıydı. Kendisi de tehlikede Kocaeli ise dört yiyecek durumda değildi. Sakarya, son 20 dakika içinde attığı iki golle, Bursa'yı yenince, Kocaelisporlular, kendi deyimleri ile ölümden döndüler. Maçı Bursa kazansa tavuklar yüzünden kazanılan o son 20 dakikada nelerin olup biteceğini kimseler bilemiyor.

Ama Konyalı tavukların kazandırdığı 20 dakika içinde, nelerin olduğunu bu yıl pek çok kişi gördü. Tabanca çekilen Tarsuslu sporcular, linç edilen gazeteciler, ateşe verilen otomobiller, taşlanan gazete ve parti binaları...

Hâlâ anlayamadığımız bir şey var. Böyle şampiyon olsan, lige geçsen, ligde kalsan ne olacak?.. Bu şampiyonluğun sporla ilgisi var mı? Bu şampiyonluğun hazzı var mı?..

Tavuklar, tavuklar... Bari tavuklardan bir takım yapıp, lige sokalım. Türk spor tarihinde tavukların rolü, biraz daha belgelensin.

★ ★ ★

Azgın İngilizler, Heysel Stadı'nı ana baba gününe çevirince, Margaret Thatcher, o gece televizyonlarda konuşmuş ve İngiliz takımlarını Avrupa Kupalarından çektiğini açıklamıştı.

Bizim Başbakan Turgut Özal ise, tarihin en sorumsuz beyanatını verdi: "Bari gelecek yıl Konya'yı birinci lige çıkartalım da, rahat edelim..." Haydi dayanın bakalım, Muğlalılar, Erzincanlılar, Vanlılar, Karslılar.. Öteki 50 ilin takımlarının taraftarları.. Dayanın.. Kim çok olay çıkarırsa, o birinci lige gelecek.. Konya'da bir araba yanmış.. Siz on yakın.. Konya'da 10 yaralı var.. Siz yüzlerce kan dökün.. Konya'da beş bina taşlanmış.. Siz taş üstünde taş bırakmayın.. Özal mantığı ile, gelecek yıl hepiniz birinci lige çıkarsınız inşallah..

Turgut Özal sezon başında Karşıyaka'da kurdeleler keserken, söz vermişti.. "Siz biraz gayret edin.. Biz de destekleriz.."

Sözünü de tuttu. Karşıyaka hem futbolda, hem basketbolda şampiyon oldu. Demek ki yapacak bir şey daha var.. Sezon başında Turgut Özal'a kentte kurdele kestirip, develer boğazlarken, ağzından söz almak.. Gerisi kolay..

★ ★ ★

ANAP Konya il binasının taşlanması ilginçtir.. Gazetelerin taşlanması ilginçtir.. Konyalıya, kimbilir, ne sözler, ne garantiler verilmiş ki, adamlar aldatıldıklarını anlayınca, çılgına dönmüşler..

Pazar günü Konya'da devlet yoktu.. Nasıl olsun ki.. Devleti temsil eden Konya Valisi, futbol takımının baş militanıydı.. Bakırköy'e maç ayarlamaya geldiğinde, İstanbullu gazeteciler tarafından suçüstü yakalanmış olmasını unutmamıştı.. Konya'da gazeteciler dövülürken, "Oh olsun" diyen adam, Konya'da devlet olan, daha doğrusu olması gereken adamdı..

..Ve başbakan Turgut Özal bu vali hakkında işlem yapması gereken saatlerde "Gelecek yıl Konya birinci lige çıksın da, rahatlayalım" diyordu..

★ ★ ★

Üçüncü lig kulüpleri, devleti basıp, küme düşmeyi kaldırtmak istiyorlar. Sanırsınız ki, bunlar sahiden kulüp.. Ne sahaları, ne kulüp binaları olmayan, bir yığın mahalle takımı.. Beş kuruş parası yok çoğunun.. Hepsi siyasi yatırım yapmak, ya da ticaretini kısa yoldan yürütmek isteyenlerin oyuncağı olmuş, semt takımları bunların.. Koskoca Almanya, 60 profesyonel takımı çok bulup 38'e indirirken, biz 238'e çıkarmışız..

Spor bir kültür, profesyonellik çok daha başka bir kültürdür. Bu kültürü yerleştirmeden, halkına sporu anlatmadan, kulübü, spor yapacak tesise sahip kılmadan "Oy da oy.. Şöhret de şöhret.. Para da para.." diye önüne geleni lige alırsan, sonu işte bu olur..

Küme düşmeyi kaldırma ne kelime.. Üçüncü ligi kökünden kaldırmak gerek.. Türkiye'nin en önde gelen kentlerinden Konya'da, spor anlayışı buysa, varın gerisini hesaplayın artık..

★ ★ ★

Futbol Federasyonu, Konya konusunda ibret-i âlem olacak bir karar almak zorundadır.. Keçeciler ve Özal'a rağmen almak zorundadır.. Ama onun da ötesinde, olmayan futbol, olmayan kulüplerle, sahte ligler kurmaktan da vazgeçmeye, çok daha kalıcı, çok daha tutarlı ve sağlıklı önlemler bulmaya çok daha mecburdur.

Sırtında yumurta küfesi olmayan Prof. Ali Uras ve arkadaşları, bunu yapacak güçtedirler!.

Hıncal ULUÇ

AIDS vurdumduymazlığı

AIDS'le ilgili kapak yazınızda Sağlık Bakanlığı yetkilisinin AIDS'e karşı aldıkları önlemleri okuyunca kanım dondu. Gerçi zaten tüm sağlık hizmetleri için bütçesinden yüzde 3 gibi komik bir rakam ayıran bir hükümetin bakanlığından daha fazlasını beklemek hayalcilik olurdu. Ama yetkili, tam bir memur karakteriyle pespembe bir tablo çiziyor ve tehlikeyi olduğundan küçük göstermeye çalışıyor. "Asayiş berkemaldir komutanım" anlayışının bir uzantısı... Üstelik bu bir "Dr.", hem de "Doçent". Bu sayın yetkilinin kendisi gibi bir Dr., ve Prof. olan Fikret Biyal'in sözlerini okumasını ve ibret almasını diliyorum...

Cahit Şaşmaz-EDİRNE

Basiretsizliğin böylesi

AIDS çok vahim bir mesele. Biz sade vatandaş olarak bu meselenin yeterince işlenmediğini farketmiştik. Devletin yapması gereken işlere **Nokta** dikkat çekiyor. Ne günlere kaldık! Ama radyasyon meselesinde ne kadar sorumlu (!) olduğunu gösteren bu idareden AIDS konusunda da ancak bu kadar basiret beklenir. Allah Türk milletini korusun.

Yaşar Aydoğdu-İSTANBUL

Çocuklarımıza sahip çıkalım

Sübyan koğuşları yazınızı, insanlığım adına utanarak okudum. Benim arzum bu denli önemli bir konunun yalnızca bir kez gündeme gelip sonra unutulmaması. Bu yüzkızartıcı tutumun sorumlularının cezalandırılması, bu yerlerin adil insanlar tarafından denetlenmesi... İnanıyorum ki toplumumuzda mutlaka bu konuda yardıma hazır insanlarımız var. Önemli olan bu çocuklarımızın sevgisiz ortamdan kurtarılarak topluma kazandırılmaları ise, bunu bahsi geçen sapık insanların yapamayacağının en yakın zamanda görülmesidir. Ayrıca Sayın Bakan'ın cevaplarının yetersizliği de dikkatimi çekti. Hep beraber bu çocuklarımıza sahip çıkalım. Bu bir başlangıç olabilir.

Nur Can Altuntaş-İZMİR

Artık birleşsinler

Biz sosyal demokratların yıllardır çektiklerinin bir son bulması gerekiyor. Bunu hiç kimse şu ya da bu nedenle, hele kişisel gerekçelerle engellememeli. Birkaç yıl öncesine kadar aynı dava uğruna hep birlikte çalıştığımız arkadaşların SHP'de ya da DSP'de ayrı ayrı yer almalarının hiçbir mantıklı açıklaması olamaz. Bence olay bir şeylerin abartılmasından kaynaklanıyor. Derginizden okuduğumuz kadarıyla bu iki kardeş partinin birleşmesi için çalışmalar yürütenler varmış. Hepsini tebrik ediyor ve kendilerini canı gönülden destekliyorum. Artık beklentimiz liderlerin ikircikli davranmaması, kayıtsız şartsız birleşme için özveride bulunmasıdır. Yoksa yeni yeni bölünmeler de kaçınılmaz olacaktır. Bizler, yani sosyal demokrat taban birleşmek istiyoruz. Türkiye Özal-Demirel ikilemine bırakılmamalı. Hiçbir solcu buna razı olmamalı.

Selçuk Balaban-ANKARA

Türk aydınının gururu

İsmail Beşikçi Türk aydınları içerisinde kendine özgü tutarlı ve kararlı yapısıyla tekliğini sürdürüyor. Yıllardır savunduğu fikirleri nedeniyle hapishane hapishane dolaştırılan ve her türlü insanlık dışı davranışlara maruz kalan Beşikçi'nin direnişi, umarız onu yalnız bırakan Türk aydınlarına örnek olur. Toplumumuzun böyle bir aydın ve böyle bir bilimadamı yetiştirmesi hepimize gurur vermelidir.

Murat Doğan -İSTANBUL

İsmail Beşikçi

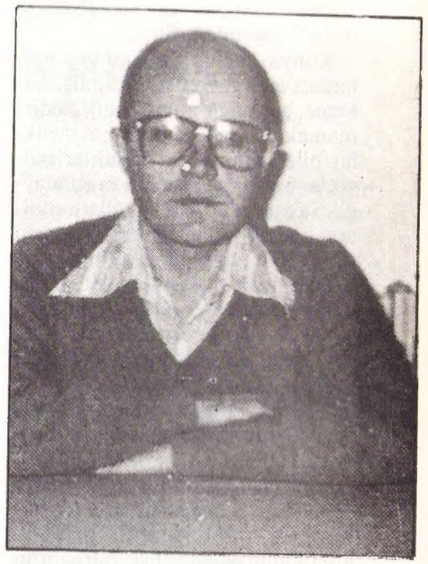

24 Ocak Yargılanıyor

Faik Y.Başbuğ

Tekin Yayınevi

Değerli hastalarımızın Şeker Bayramı'nı kutlar, sağlıklı günler dilerim

DR. NATIK BIÇAK

Yeni Adres: Abide-i Hürriyet Cad. Abide Palas Apt. 259/11 Kat: 4 Şişli Adliyesi yanı
Tel: 131 44 10–130 76 97

Dile dikkat

Derginizin bir sayısında beni çok rahatsız eden dilsel bir özelliği size bildirmeden edemeyeceğim. Yabancı dilden sözcüklerin günlük Türkçede sıkça kullanılması beni hep rahatsız etmiştir. Son yıllarda İngilizce sözcüklere olan eğilimi de kaygı ile izliyorum. Benzetmeme izin veriniz: Anadilimize yabancı dilden sözcük almayı "günah" olarak nitelersek, görüşümce sözdizim kuralı almayı "cehennemlik" ile eşdeğer saymalıyız. Kapağınızdaki "by-pass" ve sunuş yazınızdaki "first-lady" kullanımlarını bağışlayabilsem bile, kapağınızdaki "Özals" sözcüğü için sizi kınıyorum.

Dr. Atilla Elçi-TRİNİDAD

Yine sübyan koğuşları üstüne...

Nokta dergisini 20. sayısıyla büyük bir yaraya parmak basmış, sübyan koğuşlarındaki ırza tecavüz olaylarını sergilemiş olduğu için kutlamak gerekir. Gerçekten bilinen ama görmezden gelinen gerçeklerin altını çizmek de, ancak sizin gibi bir derginin işlevleri arasındadır. **Nokta**'nın konuşturduğu olay kurbanlarından çeşitli kişilerin vurguladığı gibi, bugün cezaevlerinde olan-bitenin haddi hesabı yoktur. En önemlisi de "filifoto" denilen fiili-livata olaylarıdır. Gardiyanlar para aldıkları için "filifoto"ya göz yumarlar, hatta kimi zaman kendileri de bizzat filifotoya katılırlar. Özellikle eldeğmemiş çocuk mahkûmlar geldiğinde. Oysa Sayın Adelet Bakanımıza göre cezaevlerinin sübyan koğuşlarında, bu konuda "bakanlığa intikal eden herhangi bir olay" bulunmamaktadır. Sübyanlar için ikinci bir tabii olay da dayaktır. Sübyanlar için dayak, cezaevine adım atıldığında başlar. **Nokta** dergisinde bu yürekli incelemeyi hazırlayanları kutlarım. Sayın Adalet Bakanımıza acilen bir gün bu sübyan koğuşlarını dikkatli bir gözle gezmesini de öğütlerim. **Nokta** bu yayınıyla bu alandaki uygulamalara dikkati çektiği için, yine yararlı bir iş yapmıştır. Böyle yararlı ve gerçekçi yayınlarınızın sürmesini eski bir mahkûm olarak yürekten dilerim.

Abdurrahman Doğan-İZMİT

Okuyucu Mektupları için adres

Nokta Dergisi Okur Mektupları
Gelişim Yayınları
Levent / İSTANBUL

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi
6 aylık: 15.000 TL.
1 yıllık: 29.900 TL.

Abone bedellerinin 128 139 no'lu Nokta Süreli Yayınlar A.Ş.
Posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı
(Yıllık-uçak postasıyla)
Avrupa ve Ortadoğu: 75 ABD Doları
ABD ve Uzakdoğu: 127 ABD Doları
Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaşı Şubesi 615 147/6 no'lu hesaba transferini rica ederiz.

Eksik sayılar için adres:
Klodfarer Caddesi No 25
Cağaloğlu-İstanbul Tel: 527 74 64

Kıbrıs fiyatı: 1050 TL.

Yeni Ufuklara Doğru...

Akademik Derecenizi Budapeşte Teknik Üniversitesi'nden Alın.

Teknik alanda herhangi bir Who's Who'*ya baktığınızda her harfte tanınmış en az bir Macar kökenli bilim adamına rastlarsınız. Bunların çoğu Budapeşte Teknik Üniversitesi mezunudur. Bu Üniversitenin eğitim sistemi dünyaca bilinir ve yüksek kabul görür.

Şimdi genişletilen olanaklarla yabancı öğrencilerin de Budapeşte Teknik Üniversitesi'nde Makine, Elektrik, Kimya, Yol, İnşaat Mühendislikleri ve Mimari alanlarında öğrenim yapmaları sağlandı.

Hazırlık dersleri - mühendislik öncesi dersler
Lisans ve Lisansüstü dersleri -
Doktora eğitimi - Ph.D derecesi

Alınan derece ve krediler birçok ülkede geçerlidir veya kolayca geçerli sayılabilir.
Eğitim dili: İngilizce veya Macarca
Öğrenim ücretleri ve geçinme masrafları yüksek değildir. Bununla beraber yüksek beklentileri karşılamak için çok çalışmalısınız.

Daha fazla bilgi ve broşür için lütfen aşağıdaki adrese başvurunuz:

Technical University of Budapest Department of Studies International Students Office, Muegyetem rakpart 3/9 H-1111 Budapest, Hungary Tel: 36-1-452-179 Teleks: 225931 muegy h

* *Kim Kimdir?: Ünlüler ansiklopedisi*

Metin/Oğuz

BULMACA

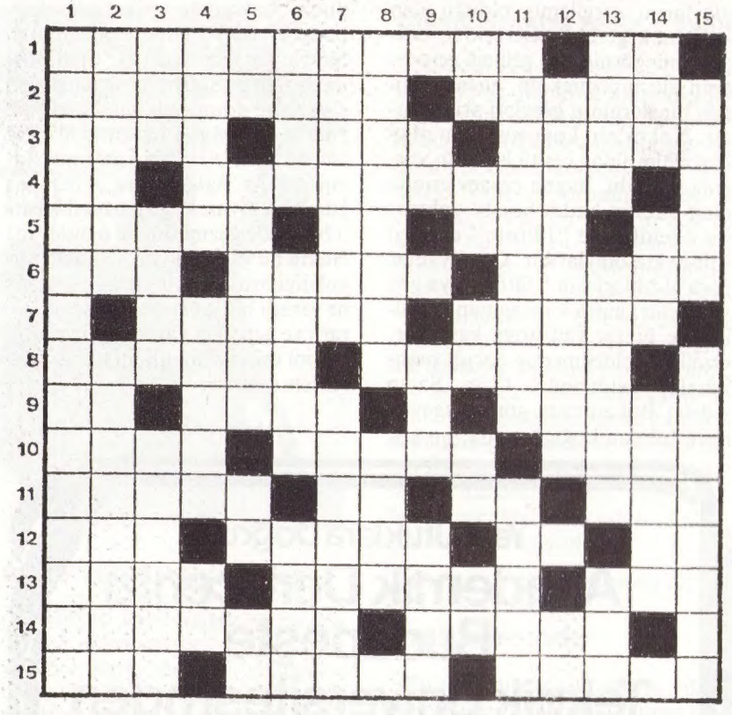

SOLDAN SAĞA: 1- "Spagetti-western" adı verilen İtalyan kovboy filmlerinin yaratıcısı olup bu alandaki **"İyi, Kötü, Çirkin", "Batıda Kan Var", "Yabandan Gelen Adam"** gibi filmlerinin yanı sıra son filmi **"Bir Zamanlar Amerika"** ile de tanınmış ünlü İtalyan yönetmeni - Argoda esrar. **2-** Sınavlarda, soruların hazırlanmasından notların verilmesine dek tüm değerlendirme çalışmalarına katılan görevli - Bir erkeğin nikâhsız olarak aldığı cariye. **3-** Olağanüstü yeteneği ve yaratıcı gücü olan kimse - ABD'nin bir eyaleti - Bir düşünce anlatan bir ya da birkaç tümcelik söz. **4-** Vilayet - Osmanlı Devleti'nin kuruluşu sırasında büyük yararlılıklar göstermiş, Rumeli ve Makedonya'nın alınmasında akıncı beyi olarak görev yapmış ünlü komutan. **5-** Taşlama - Endonezya'nın plaka işareti - Ateş - Bir nota. **6-** İskambilde koz - Üç kişilik müzik topluluğu - Eski ipekli kumaşlardan birine verilen ad. **7-** Bir ülkenin parasının başka bir ülkenin parasıyla değeri - Örnek. **8-** SSCB'de bir başkent - Çiçek tacı. **9-** Bir nota - Dinsel tören - Macaristan'da üretilen ünlü bir şarap. **10-** Eskiden harman ürünlerinden onda bir oranında alınan vergi - Göğüs kemiği arkasında bulunan iç salgıbezi - Çanakkale Boğazı'nda bir burun. **11-** Bir tankın silahlarını taşıyan dönme hareketli zırhlı kundak - Renyum elementinin simgesi - İlave - Doğu Slav halkı. **12-** Çevresi yollarla belirlenmiş olan arsa - Kavimler - Bir nota - Sümerler'de sağlık tanrıçası. **13-** Arazi üzerinde seçilmiş bir işaret noktasının düşeyini gösteren ve yön belirtmek için uzaktan gözlenen geometrik biçimli tahta lata - İstanbul'un bir semti - Bir masal dağı. **14-** 28 Ocak'ta başlayan fırtına - Rüzgârın yığdığı kum tepesi. **15-** Kesintilerden sonra kalan miktar - Bir koşucuya, diğer koşucular kümesinden sıyrılma olanağını veren çaba - Boğa güreşi yapılan alan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- 1906'da doğmuş, halk müziği ve folkloruna ilişkin **Halk Müziğinde Mizah ve Espri, Köylerde Ortaoyunu ve Tiyatro, Esnaf Türküleri, Türk Halk Oyunları** gibi yapıtları ve araştırmalarıyla tanınmış Türk halk müziği uzmanı ve folklorcu. **2-** Yönetim bakımından bir tür bağımsızlığı olan büyük il - Tokat'ın bir ilçesi. **3-** Mürekkebi kurutmakta kullanılan ince kum - Hindistan'ın para birimi - **Ağrı Dağı**'na verilen bir başka ad. **4- "Kuzeyin Chopin'i"** olarak da anılan, Peer Gynt Süiti, La Minör Piyano Konçertosu ve çeşitli sonatlarıyla ünlü Norveçli besteci - İşsiz, aylak - İki tarla arasındaki sınır. **5-** Köpek - Renkli cam parçalarından oluşan pencere süslemesi ya da resim - Uzaklık işareti - Türkçe'de adın durum eklerinden biri. **6-** Omurgayı oluşturan kemiklerden her biri - Burun iltihabı - Alt tarafı çan biçiminde genişleyen etek. **7-** İçinde demir yumrular bulunan kırmızı renkli bir toprak - Budizm'de ruhun ulaşacağı saadet çizgisine verilen ad. **8-** Bencillik, benlik gütme - Anlam. **9-** Holmiyum elementinin simgesi - Bir el aracı - Karabatağa benzeyen, siyah tüylü ve piliç büyüklüğünde bir av kuşu. **10-** Lirik Japon dramı - Kalayın simgesi - Konut - Tavlada bir sayı - Lüksemburg'un plaka işareti. **11- Atabetü'l Hakayık** adlı yapıtıyla ünlü XIII. yüzyıl Türk şairi - Kapalı bir yerin ısı ayarlamasını yapan aygıt. **12-** Bir gökcisminin, yörünge hızının ışık hızı ile birleşmesinden ileri gelen yer değişimi - Tümör. **13-** Hadise - Doğu Karadeniz'in en yüksek doruğu - Güreşte bir oyun. **14-** Uluslararası alanda karayoluyla yapılan mal taşımacılığı - Balçık - Göğün yedinci katının adlarından biri. **15-** Sütün özel bir mantarla mayalanması sonucu elde edilen ekşi içecek - İstanbul'daki Bizans kiliselerinin en ünlüsü.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

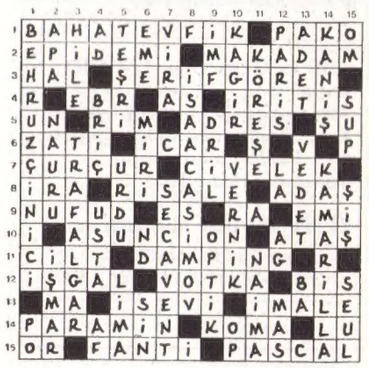

TEST

Doğrucu Davut'un köşesi

Disraeli ne demiş: "Üç çeşit yalan vardır. Zararsız yalanlar, zararlı yalanlar ve istatistikler." Belki Disraeli de zararsız bir yalan söylüyordur istatistikleri karalamak için. Olabilir. Çünkü istatistiklere göre test sayfası dergimizin en beğenilen sayfası. Şimdi gelin de istatistiklere inanmayın! Tabii önce bizim doğru söylediğimize inanmanız gerek... Ortada istatistik var mı yok mu? Varsa sonuç söylediğimiz gibi mi değil mi? Eğer öyleyse istatistik sağlıklı mı değil mi? Ne eğri ne doğru? Şu meşhur Girit hikâyesindeki gibi karışık bir mesele. Hani bir Giritli demiş ki: "Bütün Giritliler yalancıdır." Bin yıldır felsefecilerin kafasını karıştıran bu problemde, yalanın labirentinde kaybolursunuz... Eğer Giritli doğruyu söylüyorsa, o zaman kendisi de yalancı ve söylediği de yalan... Eğer yalan söylüyorsa, o zaman sözleri doğru. Bu işin içinden bir Bertrand Russell çıkabilmiş. Ama onun çözümü de öyle bir labirent ki, çıkabilene aşkolsun. Neyse, korkmayın! Sorularımızın yalanlarla, labirentlerle ilgisi yok. Biz, kapağa inat "doğruları" soracağız. Her sorunun doğru şıkkı, gerçekten doğru. Hem vallahi hem billahi...

1. Kral İbn Suud 73 yıl yaşamış. Ve 72 yaşına kadar her gece üç ayrı kadınla yatmış. Özel bir durumun dışında. Bu "özel" durumun ne olduğunu soracağız...

a) Savaş zamanları
b) Cuma akşamları
c) Ramazan ayı
d) Doğum günü

2. Madam Tussaud'nun ünlü Mumyalar Müzesi'ni dolaşanlar arasında çeşitli anketler düzenleniyor. Bunlardan biri de "en nefret edilen kişi" anketi. Ankete katılan yüzlerce değişik ülkenin insanlarına göre birinci sırayı Hitler, ikinci sırayı İdi Amin alıyor. Peki üçüncü kişi kim?

a) Mavi Sakal Landru
b) Mick Jagger
c) Richard Nixon
d) Mussolini

3. "Gizli Fırtına" Amerika'nın büyük TV kuruluşlarından CBS'in gözde bir dizisiydi. Sorumuz, bu dizinin ilginç bir özelliğine ilişkin... Aşağıdakilerden hangisi bu özellik?

a) Başrol oyuncusu bir kediydi.
b) Dizi tam 20 yıl sürdü.
c) Olaylar bir Osmanlı sarayında geçiyordu.
d) Filmde tek bir kadın rol almıyordu.

4. Cervantes, Daniel Defoe, Hitler, Nehru, O. Henry, Oscar Wilde... Bu ünlülerin ortak özelliklerini soracağız şimdi de...

a) Gayrımeşru dünyaya gelmişlerdi.
b) Ünlü birer kitaplarını hapishanede yazmışlardı.
c) Farklı yıllarda ama aynı günde ölmüşlerdi.
d) Hepsi saralıydı.

5. Jerome Napoleon Bonaparte... Bonaparte'lardan biri. Ama Amerikalı. Bu kişinin, adının dışında onu gazete haberi konusu yapan bir özelliği daha var. Nedir dersiniz?

a) Washington'da bir bankayı soyarken yakalandı ve 12 yıl hapis yattı.
b) Dünyanın tek "sinek" koleksiyoncusuydu.
c) Boşanamamasını protesto için Beyaz Saray'a çıplak girmeye kalkışmıştı.
d) Parkta karısının köpeğini gezdirirken düşüp beyin kanamasından öldü.

6. Efsanevi Kral Süleyman'ın 700 karısı 300 kadar da cariyesi varmış. Ve... Gerisi aşağıdaki şıklardan birinde..

a) Yüzlerce kız çocuğa karşılık tek bir erkek çocuğu olmuş
b) Eşleri beyaz, cariyeleri ise zenciymiş.
c) Kısır olduğu için hiç çocuğu olmamış.
d) 15 yaşında kızlarla evlenir, eşleri 20 yaşına gelince ilişkisini kesermiş.

7. Ronald Reagan ilginç bir başkan. En ilginç yanlarından biri de "çam devirme" konusundaki becerisi! Aşağıdaki potu bir konuşmasında tam 9 kez tekrarlayarak bu beceriyi tescil etmiş. Hangisi, biliyor musunuz?

a) Moskova'yı istila ederken...
b) ABD'nin 3. Dünya Savaşı için sunabileceği çok şey var.
c) Kalbim en az zencilerinki kadar kara.
d) Gerekirse vatanımız için hepinizi öldürürüz.

Yanıtlar:

1) a, **2)** c, **3)** b, **4)** b, **5)** d, **6)** a, **7)** b.

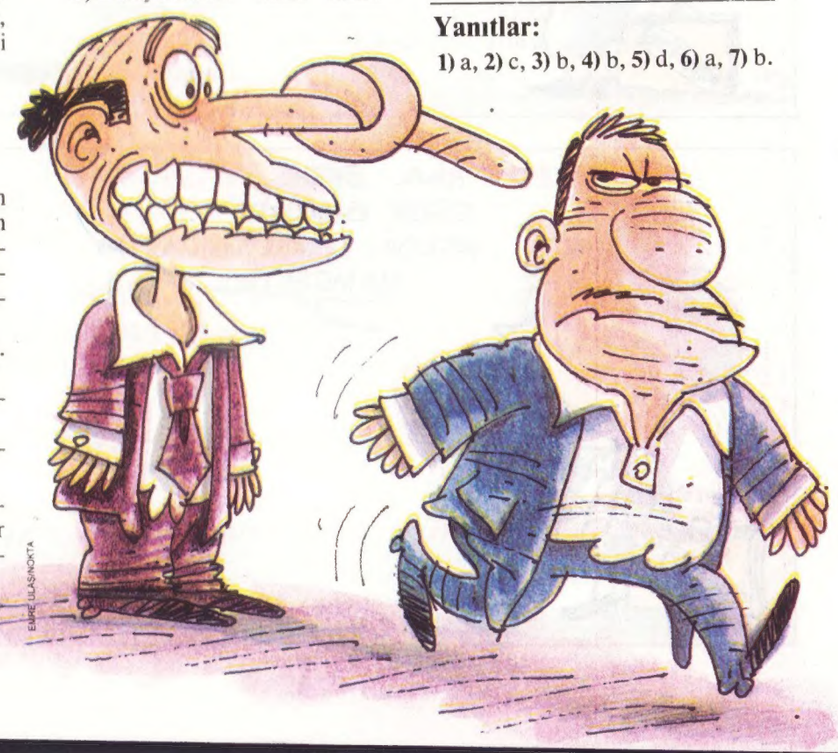

EKONOMİK SON FIRSAT:

Hâlâ IBM PC'lerinize Bir Terminal Bağlama şansınız var!

"PC SHARE"

PC Share Nedir?

PC Share: Bir IBM monitor, bir IBM Klavye (U.K.)'den meydana gelmiş terminalinizin; IBM PC'nize 15 m. uzaklığa kadar donanım ve yazılım özelliklerinin yardımıyla bağlanması olayıdır. Bu sistemin gerçekleşmesiyle; bir I B M PC'niz, 2 adet I B M PC gibi çalışmaya başlayacaktır. Çünkü "PC Share"in yardımıyla ana sistem hafızası, diski ve yazıcısı iki giriş tarafından arzulandığı oranlarda paylaştırılır, bu da tekli sisteminizin daha verimli bir şekilde değerlendirilmesi olayına dönüşür. Bunun örneklerine baktığımızda, bir ekrandan klasik ticari uygulamaların (Muhasebe, stok-fatura-cari gibi) çalışıldığı ortamlarda, diğer ekrandan da popüler iş programlarının (Lotus 123, Symphony, Database III +, Wordstar gibi) işlem görmesi söz konusudur. Ayrıca, arzulandığında, her iki ekran kullanıcısının da, aynı anda, aynı program üzerinde çalışabilme imkanı vardır.

30 Haziran 1987'ye kadar geçerli fiyatlar:

1-) "PC SHARE" TERMİNAL SİSTEMİ 1.250.000.-TL
IBM Yeşil ekran, IBM Klavye (U.K.), 15 metre kablo, donanım ve yazılım özellikleriyle komple.

2-)" PC SHARE + IBM PC / SFD "..... 4.000.000.-TL
2 Yeşil ekranlı, 2 klavyeli, 640 KB ana hafızalı, 360 KB, disketli (5¼"), 20 MB sabit diskli sistem komple.

NOT: "PC Share" kartı bir Zaki Corp. ürünüdür. Fiyatlarımıza KDV dahil değildir.

IBM Yetkili Satıcı Personal Computer

ALSİS

ALTINYILDIZ SİSTEM İLETİŞİM SERVİSLERİ A.Ş.
Ergenekon Cad. no: 100 Şe-Tat İş Hanı Kat: 2 No: 215 Feriköy-İSTANBUL
Tel: 146 65 29 - 140 31 24 - 557 15 31 (15 Hat) Telex: 28824 ALIN tr.

ALSİS A.Ş. BİR ALTINYILDIZ ŞİRKETLER GRUBU KURULUŞUDUR.